MERCENARUL ETERN
BARRY SAIDLER

Barry SADLER

Mercenarul etern

Staff Sergeant **Barry Allen Sadler**, veteran american al Războiului din Vietnam (sanitar în rândurile Forțelor Speciale *Green Berets*). Autor al Imnului neoficial al *Beretelor Verzi*.

versiunea în limba română

UNCRIS

1

Nha Trang, Vietnam, 1970

O formaţie de trei helicoptere de salvare, MedEvac aduceau supravieţuitorii unui pluton de infanterie ce intrase în ambuscadă la sud de Nui Ba Den în urmă cu două ore.

De data aceasta, cei din Cong[1] îi jumuliseră rău de tot, dar au dat-o şi ei în bară frecând menta în zonă prea mult timp – suficient ca să fie prinşi între o unitate a First Cav[2] şi o companie de South Korean Rangers. *Helo*-urile transportau umanitatea rănită şi aflată în pragul morţii a ceea ce fusese plutonul american; morţii şi răniţii Cong fiind lăsaţi să devină parte a noroiului.

Beneficiind de tehnologia unei naţiuni moderne, americanii au fost imediat internaţi într-un spital cu aer condiţionat din Nha Trang, unde tinere asistente cu obraji îmbujoraţi le spuneau cât de bravi au fost şi cât de mândră este lumea liberă de nobilul sacrificiu făcut de ei (iar, ocazional, asistentele se sacrificau niţel şi ele culcându-se cu unii dintre eroii răniţi, desigur, numai dacă aceştia erau ofiţeri).

Colonelul Robert Landries, înalt şi ascetic, chirurgul-şef al Spitalului de Campanie Nr. 8, supraveghea personal sortarea răniţilor după nivelul de gravitate. Era asistat în munca sa umanitară de maiorul Julius Goldman. Cei doi hotărau care rănit primea tratament imediat şi care trebuia să mai aştepte – sau putea fi preluat de asistente.

Goldman tocmai examina un rănit la cap când se opri brusc şi se ridică. Îşi scutură confuz capul, apoi îl chemă pe colonelul Landries.

— Domnule colonel, ar fi bine să veniţi aici şi să confirmaţi ceea ce am văzut – sau să fiţi gata să mă puneţi în cămaşă de forţă.

Landries se răţoi la el.

---

[1] Cong – Forţele Armate ale Vietnamului de Nord.

[2] 1st Cavalry Division ("First Team") – divizie cu o caracteristică unică în US Army: de-a lungul existenţei sale a avut mai multe „dotări": Cavalerie, Infanterie, Desant aerian, Blindate. Una dintre cele mai decorate divizii de combat.

— Am fost gata să o fac încă de când ai fost alocat acestei unităţi, dar am să verific ce ai văzut.

Se duse lângă Goldman, oprindu-se ocazional pentru a da instrucţiuni referitoare la câte un anumit pacient, sau ca să răspundă vreunei asistente fără sutien (căldura făcea ca sutienele să provoace iritaţii, aşa că Landries a autorizat singura uniformă fără sutien din Indochina).

— Ei, Goldman, despre ce tot mormăi acum? Cumva, ţi-ai pus creierul la conservare în ceva alcool?

Goldman a dat din cap, cu un aer de consternare pe faţă.

— Sper că aşa am făcut… Doar astfel s-ar putea explica asta – spuse arătând spre omul culcat în faţa lor.

„Cazul" era un tip îndesat, bine construit, cu nimic deosebit de alţi oameni. Neobişnuită la el era rana. Conform tuturor legilor cunoscute ale medicinii, el nu mai avea dreptul să fie viu.

În jurul pansamentului pus pe câmpul de luptă, în partea stângă a capului se putea vedea creierul. Din masa acestuia ieşea un şrapnel, o bucăţică lucitoare de oţel rusesc de vreo 6 mm diametru înfiptă la o adâncime necunoscută într-un organ vital expus la vedere. Zona expusă a creierului era de cam 10 cm lungime şi 8 cm lărgime şi se afla acolo unde ar fi trebuit să existe păr. Această secţiune de craniu fusese pur şi simplu spulberată, iar un os alăturat mai era ţinut pe loc doar de o fâşie de piele. Un mortier chinez ce trăgea cu muniţie rusească nimerise în plin.

Landries se aplecă pentru a privi mai îndeaproape rana şi şrapnelul. Sângele acoperea faţa omului, iar legăturile menţineau bandajul pe cap. Landries privi chiorâş îndeaproape, apoi scoase ochelarii şi privi din nou.

— Doamne, exclamă, întorcându-se cu faţa palidă spre Goldman. Ce?

Amândoi şi-au concentrat atenţia asupra creierului expus.

O asemenea rană, în climatul de incubator al Vietnamului, înseamnă aproape cu certitudine moartea, sau cel puţin, că omul va fi o legumă pentru tot restul vieţii. Dar această rană era diferită. Doamne, absolut diferită!

Încet, dar sigur, în timp ce cei doi chirurgi priveau increduli, rana deschisă începea să se protejeze singură. Bucata ascuţită de şrapnel începea să fie izolată şi încapsulată în ceva ce părea a fi acelaşi fel proces de calcifiere care izolează bacilii TB în plămâni. La TB era cunoscut drept complexul *ghom*, dar – ce

dracu! – asta era altceva. *Dura mater* şi *pia mater* – meningele – membranele protective ale creierului şi măduvei spinării, făceau progrese mici dar *vizibile*, regenerându-se peste regiunile expuse ale creierului. *Vizibil*... Sfinte Dumnezeule! Landries se întoarse către Goldman.

— Pregăteşte pacientul şi du-l imediat în sala de operaţii!

Vocea îi deveni penetrantă.

— MIŞCĂ! Fă radiografii fiecărui centimetru din acest om, din toate unghiurile – FĂ-O IMEDIAT!

Asistentele şi infirmierii au percutat la comandă, dar vocea lui Landries continua să-i cravaşeze.

— Vreau recoltare de sânge pentru analize, hemoglobină şi urologie. Vreau orice afurisit de test care poate fi făcut în spitalul acesta – şi chiar cele ce nu pot fi făcute. Viteză, melcilor! Dacă omul acesta moare, vă transfer pe fiecare dintre voi la paraşutişti, iar pe tinerele domnişoare la leprozerie să cureţe leziunile deschise. Repede, fir-ar..., REPEDE!

Apoi, către Goldman:

— Tu l-ai găsit – deci tu stai cu el clipă de clipă, până când îţi dau eu personal permisiunea să pleci.

Maiorul a mers după rănit, cerându-le ajutoarelor să-i aducă soluţie intravenoasă. Ordonă asistentelor să-l spele pe rănit şi să-l ducă la izolator, spunându-le că vrea ca tehnica sterilă se fie verificată pentru că dacă vreunul dintre specimenele prelevate de la acest om va fi contaminat, iadul se va abate asupra lor.

Au dus repede soldatul în salonul izolator al spitalului. Singurul pacient care mai era prezent acolo, era un fermier vietnamez bătrân aflat în stagiul final al unei infecţii cu tifos, dar care nu mai era contagios, aşa că Goldman a ordonat externarea lui împreună cu un dar de 50 dolari americani. Neaşteptatul noroc l-a încântat pe bătrân, care şi-a strâns repede puţinele lucruri personale şi a sprintat prin uşă precum un olimpic la proba de 110 m garduri, de parcă s-ar fi temut că americanii ăştia nebuni se vor răzgândi şi-i vor lua banii înapoi. A fugit prin poarta principală atât de repede încât garda de la Punctul de acces a rămas uimită de agilitatea moşneagului. Pe când asistentele şi infirmierii dezbrăcau rănitul, Goldman a început să-i administreze soluţia intravenoasă de ser fiziologic. Acum, pentru întâia oară s-a uitat la *dog tags* (plăcuţele de identificare) pentru a-i verifica grupa sanguină. 0-Pozitiv. Nici o problemă. Cea mai răspândită

grupă sanguină. Urmau semnele vitale. Temperatura corporală 36,6^{0}C – aproape cu un grad sub normal. N-ar fi trebuit să fie sub normal; ar fi trebuit să aibă febră. Ritm respirator: 18/min. Puţin cam rapid, dar nu era rău. Puls: uşor mai rapid decât normalul. Tensiunea sanguină: 140/90.

Normal.

Dar nimic nu era normal în acest caz; rănitul nu avea nimic aşa cum ar fi trebuit să fie…

Goldman luă din nou cele două plăcuţe. Citi din nou datele inscripţionate:

CASEY ROMAIN – TIP 0-POZ – PROTESTANT

Nu-i spuneau nimic despre „cine" era acest om. Se duse în biroul şefului infirmierilor şi-i înmână plăcuţele.

— Adu ASAP[3] dosarul medical al acestui om şi spune-i comandantului său de companie să-mi predea dosarul 201. Şi mai vreau toate informaţiile despre viaţa sa personală şi trecutul său. Să mi le procuri până mâine la prânz.

Şeful infirmierilor avea o expresie atât de lipsită de interes, încât Goldman a continuat:

— Sergent Ferguson, te-ai lăudat mult cu modul în care ai ajuns să fii transferat aici. Eu, oricum, nu sunt deosebit de mulţumit de prestaţia ta, aşa că ţi-o spun direct: dacă până mâine nu am informaţiile cerute, am un post potrivit pentru tine. Este o tabără a Forţelor Speciale la frontiera cu Laos care şi-a pierdut ultimii trei infirmieri KIA[4] într-o singură lună. Se pare că acolo treaba e cu adevărat nasoală. Dacă nu-mi procuri informaţiile, te vei trezi retransferat temporar la ei ca sanitar până cel târziu poimâine la ora 0800, şi cu recomandarea să te alături *Beretelor Verzi* până la prânz, în aceeaşi zi. La revedere, sergent.

Acesta rămase într-o tăcere şocantă. Crezuse că se află în siguranţă în acest post, iar acum păduchiosul acesta de doctor evreu era gata să-l bage în budă. Încă trei luni să mai vândă penicilină şi alte medicamente pe piaţa neagră şi va strânge destul *mălai* ca să se cadorisească singur cu un bar micuţ şi drăguţ după ce se va întoarce în State. Ferguson se frecă pe burta rotunjoară de băutor de bere, apoi îşi trecu mâinile prin părul scurt, cenuşiu, mârâind nemulţumit de sine însuşi, apoi luă telefonul.

---

[3] ASAP – As Soon As Posible – cât de repede este posibil / imediat.

[4] KIA – Kill In Action – ucis în acţiune (misiune/luptă).

Supravieţuirea sa era pe muchie de cuţit. *Beretele Verzi*! Ce om cu mintea normală ar fi dorit să fie alocat acestor unităţi de nebuni?

Shi…it! *Dacă aiuriţii ăia nu erau atacaţi, erau ei înşişi tot timpul în căutarea problemelor.*

Nu, am să-i procur toate hârţoagele pe care le vrea, şi am s-o scot la capăt…

Când Goldman s-a întors în salonul de izolare, Casey fusese spălat şi era culcat dezbrăcat în cearşafuri albe, curate. Trupul îi fusese frecat până ce căpătase o culoare roz intensă.

Goldman a inspectat rana de la cap şi a badijonat-o cu o soluţie antiseptică. Progresul regenerării membranelor ce-l împiedica să mai ajungă la ţesutul cerebral expus era acum evident chiar şi pentru un ochi neantrenat. Şi mai uimitor era faptul că, la o foarte de aproape examinare, se regenera şi osul din perimetrul rănii.

Maiorul trase cearşaful ce-l învelea pe Casey pentru a arunca o privire şi la restul corpului. Trupul lui Casey era brăzdat de cicatrici, multe dintre ele adânci, altele cu margini încreţite ca şi cum s-ar fi vindecat singure, fără tratament. Rănile erau un amestec de vechi şi recente, dar multe dintre ele aproape că dispăruseră odată cu vârsta, altele se suprapuneau de câteva ori încât era imposibil de stabilit care era cea mai veche rană.

Goldman chemă un infirmier pentru a-l duce pe sergentul E-5[5] Casey Romain la radiologie, dar şi să stea cu ochii pe semnele sale vitale. Dacă apărea vreo schimbare, Goldman trebuia anunţat imediat.

Între timp, el se va pregăti pentru intervenţia chirurgicală.

Până ce Casey a fost radiografiat, Goldman şi colonelul au terminat pregătirile şi-şi aşteptau pacientul.

Când punea pe Casey câmpurile operatorii sterile, colonelul Landries a inspectat iarăşi rana şi a rămas tăcut pentru un moment înainte de a se adresa lui Goldman:

— A fost vreun semn de infecţie?

— Negativ. Nici un semn, nici un fel de infecţie. Ar trebui să avem rezultatele analizelor de sânge peste câteva minute. Poate că ne vor spune mai multe.

---

[5] E-5 – gradele militare în Forțele Armate ale SUA sunt oarecum diferite în diversele Arme. Pentru echivalare (între ele, dar și cu Forțele Armate ale NATO) se pleacă de la categoria/grila de soldă (pay grade E5 = cod NATO OR-5); echivalent *sergent*.

Cei doi doctori au discutat posibilele explicaţii pentru strania condiţie a pacientului până ce radiografiile au fost disponibile. S-au apropiat de ele unul după altul, apoi au prezentat fiecare raportul bazat pe radiografii asupra neobişnuitelor condiţii prezente în pacient. Îndeosebi una le-a reţinut atenţia. O masă mare de ţesut din coapsa stângă înconjura un corp străin de natură necunoscută. Datorită unghiului sub care fusese făcută radiografia era dificil de precizat ce obiect era. Au decis să-l extragă după ce vor încerca să scoată şrapnelul din creier.

Pe când Landries pregătea zona din jurul rănii de la cap badijonând-o cu antiseptic, a comentat că şrapnelul pare ceva mai lung decât fusese atunci când Casey a fost adus. Extrase cu blândeţe piesa metalică cu un forceps. Aproape fără nici un efort din partea sa aceasta ieşi din masa înconjurătoare de ţesut cerebral.

Era evident că Casey nu se află în pericol, aşa că Landries îi spuse lui Goldman să se ocupe şi de obiectul din coapsă.

După terminarea operaţiilor, cei doi doctori s-au retras la o cafea, Goldman aducând şi obiectul extras de el. În timp ce Landries îşi sorbea cafeaua neagră, fierbinte, Goldman a îndepărtat membranele tisulare ce înconjurau obiectul. Încet-încet a prins contur… până ce nu a mai rămas nici o îndoială asupra identităţii obiectului… un vârf de săgeată. Metalic.

Landries îşi vărsă cafeaua atunci când obiectul a aterizat pe masă în faţa sa. Ridicându-l, l-a întrebat pe Goldman:

— Bronz?

Acesta a aprobat cu o înclinare a capului.

— Goldman, hobby-ul tău este istoria antică. Când crezi că a fost fabricat pentru ultima oară un vârf de săgeată ca acesta?

Goldman a luat mica piesă din mâna lui Landries, răsucind-o iar şi iar între degete.

— Domnule colonel, acesta este făcut manual, nu turnat. Seamănă foarte bine cu unele artefacte din bronz pe care le-am văzut în muzeele din Ierusalim şi Istambul. Ştiţi, am fost acolo cu unchiul meu, care este curator la Muzeul Iudaic de Istorie şi Artă din New York.

Tăcu câteva clipe, privind gânditor la vârful de săgeată.

— Cât de vechi? Ăă…, nu ştiu. Seamănă foarte bine cu unele săgeţi pe care le-am văzut şi proveneau din perioada… să

zicem… 300 B.C. – AD 400. Nu s-au schimbat foarte mult printre triburile, unele primitive, altele nu chiar, din acele timpuri. Bronzul era încă foarte răspândit şi mult mai uşor de prelucrat decât fierul.

Cât despre omul acesta, Romain… Acele răni de pe trupul său par a fi provocate de arme ascuţite, ca şi cum ar fi fost tăiat de săbii şi topoare. De când suntem aici, noi am tratat aproape orice tip imaginabil de rană şi nimic – repet, nimic – nu seamănă nici pe departe cu aceste răni. Analizele sale sunt normale cu excepţia uneia: celulele albe sunt hiperactive. Acţiunea fagocitară este incredibilă. Am pus o picătură din sângele lui într-o probă conservată de la bătrânul vietnamez – acela cu tifos – iar celulele albe din sângele lui Romain au atacat şi distrus *typhus bacilli* ca şi cum ar fi fost la un picnic. De aceea nu este nici un semn de infecţie în corpul său. Mai mult de atât, nu sunt organisme străine detectabile în sistemul său, în afara celor necesare menţinerii vieţii sale. Domnule colonel, nu cred că vreo bacterie nocivă sau un virus poate supravieţui în trupul lui Romain. N-are nici măcar carii dentare.

Landries dădu din cap gânditor.

— Altceva?

Goldman a ezitat o clipă apoi spuse:

— Da… am injectat 2 cm^3 de sânge într-un cobai şi animalul a murit în convulsii în mai puţin de zece secunde. Sângele sergentului Romain este toxic, mortal.

Landries clătina din cap, obosit şi confuz.

— Ne confruntăm cu ceva ce depăşeşte experienţa noastră, maiorule, şi nu sunt deloc sigur că realmente doresc să aflu despre ce e vorba. Rămâi cu el şi monitorizează-l până la miezul nopţii. Apoi cheamă-mă şi te înlocuiesc eu.

Următorul şoc a venit în tăcerea salonului-izolator unde Casey fusese dus de infirmieri după operaţie. Maiorul Goldman stătea aşezat pe marginea patului studiind faţa lui Casey în lumina slabă a luminii de veghe. Nu era nimic neobişnuit în trăsăturile sale. Vârsta era greu de stabilit. Putea avea oricât, în jurul a treizeci de ani.

Goldman închise ochii şi clătină din cap. Oboseala zilei l-a ajuns, adormindu-l pe neaşteptate. A visat… dar a fost unul dintre acele vise din care te trezeai cu senzaţia de cădere.

Casey se agita în pat, începând să mormăie parcă către sine însuşi, dând violent din cap stânga-dreapta de parcă nega vreo acuzaţie. Şi pentru prima oară, Casey a vorbit, cuvintele auzindu-se clar şi fără ezitare, deşi până în acest moment avea probleme respiratorii.

Latină!

Nu latina de manual. Casey vorbea latina Caesarilor. Perfect. Fluent.

Ca medic şi istoric, Goldman şi-a dat imediat seama că ceea ce auzea putea fi vorbit cu atâta uşurinţă doar de câţiva lingvişti specializaţi în limbi clasice. Goldman îi cunoştea pe nume pe toţi – iar Romain nu era vreunul dintre ei.

S-a dat mai aproape ascultând. Făcu ochii mari de uimire, apoi a dat uşor din cap când – în cele din urmă – a înţeles…

Ora când trebuia să-l cheme pe Landries a venit şi a trecut, iar Goldman a stat şi a ascultat cuvintele omului din pat.

Ascultând şi întrebându-se uimit…

2

Maiorul Goldman era aşezat pe marginea patului în care se afla omul pe ale cărei plăcuţe de identificare era inscripţionat numele „Casey Romain", şi-şi supraveghea pacientul ascultând zgomotul produs de aparatul de aer condiţionat ce se străduia să ţină afară căldura nopţii.

Aer condiţionat într-o zonă de război. Progresele vremurilor…

Goldman şedea tăcut, verificând din când în când semnele vitale ale pacientului din pat. O irealitate atemporală cuprinsese salonul precum muzica stranie ce sonda limitele minţii doctorului, simfonia ironică a unei zeităţi de neînţeles ce amesteca zgomotele aparatului de aer condiţionat cu ralurile – respiraţia hârâitoare – a omului numit Casey şi punctată periodic cu îndepărtate salve de foc ale artileriei ce detuna prin munţii din jur în căutarea unui inamic nevăzut.

Un vag disconfort îl deranja pe doctor… ca şi cum ar fi existat o prezenţă nevăzută în salon.

Privind chipul nemişcat din pat, Goldman îşi lăsă gândurile să analizeze evenimentele din ultima zi şi noapte, neliniştit şi uimit

de ceea ce ieşise din gura acestui om straniu al cărui trup era acoperit cu cicatrici, a cărui rană ar fi trebuit să-i fie fatală. Nu avea dreptul să mai fie în viaţă.

Casey se mişcă uşor ca prin vis. Ralurile au scăzut. Goldman s-a concentrat pe faţa omului adormit şi, precum o explozie, ceva a devenit extrem de clar în mintea doctorului.

Te cunosc, şopti încet în gând. *Ştiu cine eşti. S-au scris legende despre „cel ce trebuie să aştepte". Ştiu că tu eşti el, că tu eşti cel ce aşteaptă Venirea. Da, sergent Casey Romain, ştiu cine eşti.*

Nu era pregătit să o audă. Când cuvintele s-au auzit, clar şi tare, au fost ca un val de apă îngheţată peste conştiinţa sa: *„Ştii? Chiar crezi că mă cunoşti, doctore*?"

Casey stătea în pat ridicat în şezut, gol până brâu, cu cicatricele stranii la vedere. Dar nu cicatricele au atras atenţia lui Goldman, ci ochii. Aveau o putere covârşitoare asupra lui Goldman. Nu se putea sustrage privirii arzătoare.

— Chiar crezi că mă cunoşti şi ştii cine sunt? Atunci priveşte mai de aproape, doctore, şi vezi ceea ce nici un om în afară de mine n-a mai văzut în aceşti aproape două mii de ani.

Hipnoză? Mintea lui Goldman îi spunea că există o putere hipnotică în privirea pacientului, o putere pe care nu o putea contracara, dar chiar când gândea, mintea sa părea să se separeu în două, o parte care veghea şi înţelegea realitatea ce se petrecea, iar altă parte…

Vocea adâncă, poruncitoare a lui Casey se împreuna cu privirea arzătoare în mintea lui Goldman, într-o unitate pe care el nu o mai putea separa. Se simţea pe sine însuşi atras de aceşti ochi, parcă căzând prin nori şi ieşind din ceaţă…

A existat un *interim* când Goldman a simţit cum trece dintr-un plan al realităţii în altul, când a văzut clădirile venind mai aproape. *Ca şi cum s-ar fi aflat într-un avion ce venea pe panta de aterizare*. Detaliile erau confuze… străzi mizere… pereţi din chirpici… un drum pavat cu pietre… ziduri de piatră… case cu terasă, fără acoperiş… străzi înguste… piatră, piatră, piatră… un sens al eternităţii ca şi cum acest loc ar fi existat acolo înainte de începutul Timpului şi va fi acolo pentru totdeauna… o livadă de măslini…

Apoi o structură enormă, masivă, dominatoare, strălucitor de albă, minunată… ca şi cum Dumnezeu însuşi ar fi lustruit lespezile. *Templul*? *Acesta a fost Templul*? *Dumnezeule mare din Cer*! *Nu-i de mirare că poporul meu îşi aduce aminte…*

Goldman oscila între realitate şi viziune. Pentru o clipă se păru că viziunea a dispărut… Ajunsese destul de aproape ca să vadă oamenii, iar el îi privea cu ochii celui din secolul douăzeci… ca pe o scenă dintr-un *film* de *Cecil B. De Mille*… bărbaţi în veşminte lungi… ceva înfăşurat în jurul capului… turbane?... măgari şi cămile… o piaţă în care vânzătorii strigau pentru a atrage atenţia potenţialilor clienţi. Oamenii aveau un aer familiar. Avea impresia că-i cunoaşte.

Erau arabi? Atunci…

Privi în sus.

Templul!

Oameni bărboşi, cu părul lung, braţele ridicate în rugăciune, cu vocile devenind inteligibile pe măsură ce-şi incantau rugile în ebraică…

„*Ascultă, o Israel, Stăpânul, Dumnezeul nostru, singurul Dumnezeu…*”

D*oamne*! *Chiar e Templul*! spuse conştiinţa ce era Goldman.

„*Da*, veni vocea lui Casey, aproape neplăcută pentru doctor. *Ceea ce vezi acum este Templul evreilor. Priveşte şi învaţă adevărul despre acea zi şi ce înseamnă pentru mine, Casca Rufio Longinus, soldat în legiunile Imperiului roman aflat sub domnia marelui Tiberius…*”

Cuvintele au detunat în creierul lui Goldman, iar tranziţia a fost completă. Stătea pe pavajul din piatră al unei străzi din Ierusalim, în ţara neamului său, în vremea neamului său.

„*Ascultă, o Israel, Domnul Dumnezeul tău este singurul Dumnezeu*.”

Realitatea măreaţă l-a învăluit.

3

Blestemaţi să fie toţi evreii!

Pentru Pontius Pilat, Procurator al Iudeii, nu era cea mai grozavă zi. Se ivise problema Isus. Pilat suspecta că a fost manevrat de către vicleanul Irod, grăsanul acela nenorocit, şi

forţat să ajungă într-o poziţie unde era oportun politic să îndeplinească dorinţele liderilor evrei ai Ierusalimului; a ordonat ca încă unul dintre acei lunatici pe care acest pământ bolnav părea să-i producă neîncetat să fie crucificat împreună cu doi borfaşi mărunţi. Păcat, într-un fel.

Părea un tip cumsecade. Aşa cum i-a spus sacerdotului evreu: „*Nu pot găsi nimic rău în ceea ce a spus sau a făcut acest om, dar este politica Romei*" – lui Pilat îi plăcea să folosească jargonul imperial în faţa băştinaşilor – „*să permită cât mai multă libertate posibilă autorităţilor locale în administrarea legilor referitoare la obiceiuri şi probleme religioase, dacă acestea nu intră în conflict cu ordinele Romei.*"

Şi a adăugat ceea ce – credea el – era o frumoasă tuşă teatrală: a cerut apă şi s-a spălat ostentativ pe mâini. „*E-al vostru. Luaţi-l şi ucideţi-l.*" Apoi, cu o distinctă notă de dispreţ: „*Decizia este a voastră, nu a mea.*"

Părăsind forumul, s-a întors în interiorul răcoros al camerelor sale. Apropiindu-se de un bust al lui Tiberius, întrebă în minte chipul de marmură: „*De ce eu? De ce Iudeea? De ce nu Grecia? Sau chiar Spania? Ce ţi-am făcut de m-ai trimis în acest ţinut dement? Toţi evreii sunt nebuni – cu zeul lor nevăzut şi restricţiile religioase la ce se poate mânca sau bea sau atinge. Îţi voi scrie din nou, Imperator. Poate că acum mă vei lăsa să mă întorc acasă – sau, cel puţin, transferă-mă într-o provincie unde tot ce aş avea de făcut ar fi câte un ocazional război de frontieră cu nişte barbari normali. Măcar le pot înţelege motivele şi voi şti cum să mă descurc cu ei. Dar aici nu-i am numai pe evrei, îl am pe Irod, prietenul lui Claudius, cu care să mă înfrunt – şi este şi el aproape la fel de nebun ca şi restul populaţiei. Chiar cred cu adevărat că micuţul grăsan căcăcios a început să se considere parte a structurii de putere de aici. S-ar putea să fie nevoie să dau cu el de pământ, chiar dacă se supără Claudius.*"

Claudius.

Din anumite motive, Tiberius tolerează acest avorton şi ia în seamă ce spune. Bine, destul. Îmi iau „liber" pentru restul zilei şi las toate aste deoparte. Nu ştiu de ce îmi mai bat capul cu acel amărât de evreu pe jumătate nebun.

Dar e ceva cu dânsul: Cum se numeşte? Yeshua, Jesus. Asta e, Jesus. Pare că se aştepta la tot ce se întâmplă. Nu l-a supărat,

nici nu l-a surprins. Doar a acceptat situaţia, ca şi cum ar fi avut în minte ceva mult mai important.

Destul. Cred că am să degust din noul transport de vin de Falern de la Roma până ce am să mă fac mangă.

Evreii.

Se duse în cămara vinurilor.

Soarele iudeean trecuse de zenit, dar ziua a ajuns abia acum la temperatura maximă. Străzile ce duceau la locul de execuţie erau pline de gloate de oameni ce aşteptau să-l vadă pe aşa-zisul „Mesia".

Evreul era copleşit de efortul de a căra cruce şi avea faţa acoperită cu sânge de la rănile făcute de coroana de spini de pe cap. Pentru a-l proteja de violenţele evreilor ortodocşi, era escortat de o grupă de legionari. Aceştia bombăneau cu jumătate de gură împotriva serviciului suplimentar pe care trebuiau să-l execute.

Decurionul aflat la comanda patrulei blestema sudoarea ce i se scurgea pe spinare, pe sub platoşa de piele ce-i proteja trunchiul. *Trebuia totuşi să fie recunoscător pentru faptul că platoşa nu era din metal. Bine măcar că centurionul a avut destulă minte ca să ştie că în acest climat platoşa metalică era practic imposibil de purtat la îndatoririle zilnice, normale*.

Decurionul avea şase oameni în grupa de escortă: doi sirieni, un gal din Messilia, un german din tribul teutonilor şi doi oameni din provinciile latine din nord. Cu toţii împărtăşeau opinia comună că Iudeea era cel mai nenorocit loc din întregul Imperiu.

Blestemând şi lovind localnicii pentru a-i îndepărta din drumul său, comandantul escortei îşi conducea oamenii către locul de execuţie, un munte numit Golgota, locul oaselor.

Evreul slăbănog era mai puternic decât părea. A mers o parte din drum, dar după ce a căzut de câteva ori, decurionul a tras unul dintre privitori, un negru masiv, probabil un vizitator din Cyrene şi l-a pus să care crucea. *Mama lui de vagabond*! Decurionul voia să-şi termine treaba pentru a se putea întoarce în tabără şi să se spele pentru întâlnirea din seara asta cu micuţa dansatoare din Armenia.

Chiar şi cu ajutorul negrului care căra crucea, drumul părea interminabil, până ce, în sfârşit, au ajuns în vârful plin de praf şi gunoaie, lăsându-i în urmă pe majoritatea spectatorilor. Pur şi simplu era prea cald pentru ca mulţimea să ţină pasul; doar

câţiva mai hotărâţi au rămas să vadă sfârşitul spectacolului – ei şi femeile. Surprinzător, erau şi câteva femei.

Când au ajuns la locul de execuţie, decurionul a respirat adânc şi le-a spus celor doi sirieni să o ia înainte ca să se asigure că execuţia evreului va decurge normal, iar ei să folosească piroanele aduse cu ei şi obişnuitele frânghii. Ordinele sale prevedeau că evreul nu trebuie să trăiască mai mult decât e cazul pentru că era foarte posibil ca unii dintre adepţii săi să creeze unele probleme. Soldaţii trebuiau să se asigure că după ce exemplul a fost făcut, iar liderii locali satisfăcuţi, să-l *termine* înainte ca să se întâmple ceva neplăcut.

Sirienii l-au legat repede pe cruce pe evreul ce nu opunea rezistenţă, unul dintre ei fredonând un cântecel copilăresc în timp ce-şi făcea treaba. Evreul mormăia ceva ce semăna a rugăciune. După ce sirienii au terminat, evreul a continuat să ţină ochii închişi, deschizându-i doar atunci când primul piron i-a străpuns palma dreaptă. Corpul i s-a zvârcolit şi un geamăt a scăpat printre buzele uscate şi crăpate. La fel şi când cealaltă palmă şi picioarele i-au fost pironite, apoi toţi legionarii s-au adunat pentru a ridica crucea şi a o fixa în groapa pregătită. În timpul manevrei, Isus a lăsat să-i scape un geamăt lung şi un strigăt gâtuit atunci când capătul de jos al crucii a lovit fundul gropii.

Legionarii au bătătorit cu repeziciune pământul din jurul pilonului şi s-au aşezat să-şi tragă răsuflarea, trecându-şi unul altuia un burduf de piele plin pe jumătate cu un vin local, pe jumătate fermentat. Nu era grozav, dar era cel mai bun pe care şi-l puteau permite acum, cu o săptămână înainte de plata soldei.

Apoi i-au crucificat pe cei doi hoţi, câte unul de fiecare parte a lui Isus.

Soarele cobora spre vest şi discul său începuse să se mărească şi să se înroşească. Decurionul se gândea la întâlnirea de diseară. Ceilalţi legionari jucau zaruri pe roba evreului. Decurionul îi privi un moment şi luă o hotărâre.

— La naiba, n-avem nici un motiv să pierdem cu toţii timpul pe-aici. Voi daţi mai departe cu zarurile. Cei trei cu cele mai puţine puncte rămân şi termină treaba. Noi, ceilalţi, ne cărăm.

Cel mai mic dintre latini tocmai pitise zarurile în tolbă. Acum le scoase din nou. Cei trei care au pierdut au fost doi sirieni

şi latinul cel înalt din nord, Casca. Acesta, având 1,78 m era cu cel puţin jumătate de cap mai înalt ca ceilalţi.

Încercă să-şi răscumpere dreptul de a scăpa de această corvoadă, oferindu-se să facă de gardă în locul oricăruia dintre ceilalţi. N-a vrut nimeni. Era prea al dracului de cald ca să mai întârzie pe aici. N-avea altceva de făcut decât să se aşeze şi să transpire în continuare.

Pe când ceilalţi mărşăluiau obosiţi în josul colinei, evreul de pe cruce a gemut cerând apă.

— Apă? a mormăit Casca. N-ar face decât să te ţină mai mult în viaţă.

Râzând, a turnat puţin vin acru pe o cârpă legată la capătul *pilum*ului şi a dus-o la gura evreului. Isus a supt nerăbdător cârpa udă de vin acru – aproape oţet – şi a leşinat.

Casca şi cei doi sirieni stăteau şi aşteptau.

Hoţii de pe celelalte două cruci au murit.

Evreul era tăcut. Bine măcar că nu erau nevoiţi să-l asculte gemând şi rugându-se. Evreii ăştia întotdeauna se văitau despre ceva ce Dumnezeul lor a spus ori a făcut – sau se rugau de el să vină să-i salveze de hainii romani. La dracu, aveau mult mai puţine necazuri sub stăpânirea Romei decât atunci când îşi conduceau singuri ţara. Unii oameni nu puteau fi niciodată mulţumiţi…

Nu ştia cât a dormit, dar s-a trezit brusc, cuprins de o premoniţie.

Urma să se întâmple ceva…

Când Casca şi-a deschis ochii, cerul era întunecat ca şi cum venise noaptea, iar o furtună sta să se dezlănţuie. Se simţi dezorientat; memoria şi realitatea i se amestecau în minte. Timpul părea să nu mai curgă drept, ci parcă se oprise, dădea înapoi, iar înainte… *Al naibii vin evreiesc… o fi fost dintr-o recoltă proastă…*

Şi-a reamintit moţăiala intermitentă, cum transpira sub platoşa de piele, sudoarea fierbinte. Ochii deschişi erau lipiţi de somn şi sudoare; ceea ce vedea părea a fi destul de real. Noaptea aproape că se lăsase peste ei.

Dormise atât de mult? Toţi spectatorii plecaseră, în afară de două femei şi câţiva adepţi ai evreului. Dar era ceva al dracului de ciudat cu noaptea asta. Casca s-a aşteptat ca la poalele colinei să se vadă lămpile aprinse la intrarea în Templul divinului Jupiter.

Iar vântul subţire ar fi trebuit să poarte aromele mâncărurilor gătite. Dar nu se vedeau lămpi. Iar mirosul adus de vânt… la naiba!… ciudat…

Casca se ridică şi-şi scutură praful de pe picioare, privindu-i pe cei doi jucători sirieni. Unul dintre ei era furios pentru că celălalt tocmai îl *răsese* de solda viitoare şi-i luase şi roba evreului pe care o câştigase anterior. Casca l-a ignorat pe soldatul supărat şi s-a dus în faţa evreului. Privind în sus, ochii săi îi întâlniră pe cei ai autointitulatului „Fiu al lui dumnezeu".

— Ei, evreule a venit timpul să terminăm cu asta.

La sunetul vocii lui Casca, Isus şi-a ridicat ochii spre cerul întunecat şi a strigat „*Eli, Eli, lama sabahtani*!". Din câte a înţeles Casca, cuvintele au fost: „*O, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit*?"

Păru să se înece cu un suspin, ruşinat parcă de propria sa izbucnire.

Casca îşi puse mantia roşie, militară, pe el. Noaptea adusese cu ea o neaşteptată răcoare ce creştea odată cu vântul.

— De ce te-a uitat tatăl tău? l-a întrebat pe evreu. Prostule. Noi toţi suntem uitaţi încă de când am respirat pentru prima oară. Nimeni nu este nemuritor. Termină cu văicăreala şi pregăteşte-te să mori ca un bărbat… şi nu-l mai chema pe tata să te ajute. E prea târziu ca să te mai ajute cineva.

Vântul îi şfichiuia picioarele cu grăunţe aspre de nisip, iar în depărtare se auzea detunarea tunetelor.

Casca a ridicat lancea sprijinită de stâncă. Vântul s-a înteţit şi a trebuit să închidă parţial ochii pentru a-i proteja de forţa crescândă a furtunii. Începură să cadă stropi de mici de ploaie, în praful de la piciorul crucii. Cei doi sirieni şi-au acoperit capetele cu căştile.

Casca şi-a luat lancea şi s-a apropiat de cruce.

— E timpul să se termine. Voi încerca să o fac cât mai puţin dureros posibil.

Evreul a strâns din dinţi, printre buzele palide. Casca de dădu puţin înapoi şi cu o mişcare lină împlântă vârful lăncii sub ultima coastă din partea stângă, ţintind inima. A ratat şi a retras lancea pentru o nouă fandare.

Cerurile s-au rupt. Norii negri păreau să absoarbă toată lumina de pe pământ. Vântul şi ploaia au hăulit în jurul lor ca şi

cum le-ar fi cuprins nebunia. Din rană a ţâşnit sângele, din care stropi au ajuns pe mâna dreaptă a lui Casca.

Isus a deschis ochii privindu-l în faţă.

Frica a cuprins intestinele acestuia. Nu mai văzuse asemenea ochi. Puterea lor extraordinar de intensă l-a învăluit de parcă erau parte a furtunii turbate.

— Soldatule, eşti mulţumit cu ceea ce eşti. Atunci, asta vei rămâne până ce ne vom întâlni din nou. Aşa cum eu mă duc acum la Tatăl meu, tu va trebui cândva să vii la mine.

Vocea evreului îşi făcea loc direct în mintea lui Casca. Cei doi sirieni păreau să nu audă sau să vadă nimic.

— Soldatule. Eşti mulţumit cu ceea ce eşti. Atunci, asta vei rămâne… până ce ne vom reîntâlni.

Vântul şuiera. Casca era şocat şi cuprins de frică, sângele evreului de pe mâna sa amestecându-se cu stropii ploii ce cădea. Fără să se gândească, Casca şi-a şters mâna de gură, iar un strop de sânge i-a atins limba şi Casca a urlat. Se ghemui cuprins de crampe. Simţea de parcă un foc lichid năvălea prin vene către creier, cuprinzându-i întreaga fiinţă în flăcări. Dar ceilalţi tot nu observau nimic.

Casca a căzut la pământ şi a rămas întins scâncind, în timp ce tot trupul îi era zguduit de spasme. Încet durerea a dispărut, lăsându-l slăbit şi înspăimântat.

Ce spusese evreul înainte de a muri?

„Până ce ne vom reîntâlni…”

4

Încet-încet, durerea a dispărut din trupul lui Casca, parcă odată cu însăşi viaţa sa. Se ridică cu greu în genunchi şi-l privi drept în faţă pe Isus.

— Mort? a întrebat. Eşti mort?

Reuşind să se ridice în picioare, fără a înţelege ce s-a întâmplat, Casca fu cuprins de frică, frica profundă, ca cea primordială ce sălăşuieşte în adâncul animalic al oricărei fiinţe umane, frica elementară.

O femeie a venit la el, cu faţa umbrită de văluri şi cu doar o şuviţă de păr negru în bătaia vântului.

— Soldatule, pot să-mi iau fiul? Acum putem să-l luăm?

Pe măsură ce Casca îşi revenea, frica dispărea, odată cu durerea. Evreul era mort, iar morţii nu fac rău nimănui.

Cu o voce hârâitoare, Casca i-a spus:

— E al vostru. Luaţi-l şi fiţi blestemaţi.

Femeia l-a privit întrebător, drept în faţă, iar casca simţi o nuanţă schimbată în vocea ei.

— Blestemaţi, spui? Vei învăţa înţelesul acestui cuvânt de o mie de ori, romanule, cuceritor al lumii. Cu siguranţă vei învăţa ce înseamnă să fii blestemat.

Casca se îndepărtă de ea. Îl cuprinse un val rece de îndoială, dar… era ce era.

— Ia-l, vrăjitoareo, şi dispari!

Femeia făcu un semn către prietenii săi. Cu blândeţe, au luat trupul, iar cel pe care îl numeau Josephus a început să intoneze ruga morţilor, a evreilor.

Casca le-a cerut sirienilor să-şi strângă lucrurile şi să plece. În timp ce aceştia executau ordinul, decurionul s-a întors extrem de supărat.

— Ce mama dracu' mai faceţi pe-aici? l-a întrebat pe Casca.

— A trebuit să rămânem ca să ne asigurăm că treaba a fost făcută cum trebuie.

— Mi se fâlfâie „cum trebuie". Ce mare lucru să crucifici doi pungaşi şi un dilimache? Totu-i în regulă?

Văzând grupul de bărbaţi şi femei ce jeleau lângă trupul lui Isus, comandantul patrulei se dădu mai aproape ca să vadă cu ochii lui. Observând privirea lui Casca, spuse:

— Verificam doar. Trebuie să fii sigur. Ştii cât de şmecheri sunt cei din naţia asta de oameni.

Apoi se răsti către ce doi sirieni:

— Tot mai jucaţi zaruri?

Observând mantia evreului sub braţul sirianului mai tuciuriu, i-o luă mormăind către sine:

— Dacă tot a trebuit să mă întorc până aici, doar n-am să plec cu mâna goală.

A sfâşiat mantia în patru şi a dat câte o bucată fiecărui soldat, spunând:

— Asta e simbria voastră pentru ziua de azi. Puteţi folosi asta ca să curăţaţi mizeria de pe echipamentul vostru. Pentru că mâine comandantul garnizoanei va face o inspecţie, aşa că hai să ne cărăm dracului de aici. Ne-am terminat treaba.

Pe când coborau pe panta nordică a colinei, a izbucnit o nouă rafală de vânt. Casca întoarse capul ca să arunce o ultimă privire. Credincioşii evrei terminaseră de spălat trupul. Izbucniri cataclismice de fulgere şi tunete se năpusteau asupra oraşului, zgâlţâind pământul ca un cutremur. Chiar şi marile cortine ce acopereau intrarea în Templu au fost sfâşiate de vânt.

Cu ploaia bătându-i în faţă şi curgându-i pe trup, Casca i-a urmat pe ceilalţi către tabără. În fundul gurii încă mai simţea gustul amar al fricii. Noaptea-l înconjura, părând să-l urmărească intenţionat pe străduţele înguste.

Numai după ce au ajuns în mijlocul familiar al taberei şi-a dat seama că adevărata noapte încă nu s-a lăsat; era ceea ce se numea după-amiaza târziu. De aceea nu s-a simţit nici un miros de mâncare gătită. Furtuna transformase ziua în noapte. Dar de ce? *Gândurile astea sunt prea mult pentru mine. Eu sunt doar un simplu soldat… dar de ce ceilalţi nu l-au văzut pe evreu vorbind cu mine şi nici nu au auzit ce mi-a spus? Şi ce-a vrut să spună? Prea multe la care să mă gândesc.*

Casca s-a culcat pe patul cu paie fără ca măcar să-şi dea jos echipamentul ud. Şi a adormit. Afară, zidul ce piatră ce înconjura tabăra romană reprezenta un parapet de apărare împotriva elementelor ostile din populaţia locală, dar nu exista nimic care să protejeze mintea lui Casca faţă de valurile de gânduri negre ce-l asaltau.

Iar şi iar, a revăzut fiecare moment al crucificării.

Iar şi iar, a revăzut faţa evreului, teribilă prin intensitatea şi puterea ce-i izvora din ochi.

„Până ce ne vom reîntâlni…"

Iar şi iar, a auzit vorbele evreului. Pătrundeau în creier precum acidul.

„Până ce ne vom reîntâlni…"

Furtuna s-a potolit în cursul nopţii. Zorii au venit, limpezi şi răcoroşi. Briza adia dinspre oceanul nevăzut aflat, pare-se, la foarte mare depărtare, foşnind frunzele copacilor din jurul taberei. Casca a fost trezit din somnul său neliniştit de zbieretele bucătarului care chema oamenii la micul dejun. A trecut un ceas de la ivirea zorilor, iar ziua se revărsa peste ei. În timp ce ceilalţi au alergat după mâncare, Casca a rămas pe loc ca să-şi cureţe echipamentul. Decurionul spusese că azi va fi inspecţie; echipamentul său arăta ca dracu, pentru că dormise în el fără a-l

curăţa înainte de culcare. Şi-a şters platoşa de piele apoi a uns-o cu ulei pentru a o menţine elastică şi uşor de purtat. Sarcina aceasta obişnuită l-a reconfortat.

A intrat în rutina *şterge-freacă* şi era plăcut să nu se mai gândească la nimic. Când a terminat cu platoşa, au urmat sandalele, observând cu oarecare mirare că rosăturile dintre degete au dispărut. Examinând zona mai îndeaproape, a văzut că pielea era deja vindecată… fără să se mai vadă nici o urmă de roşeaţă măcar. Ciudat!… dar şi-a alungat gândul din minte şi a continuat curăţarea restului de echipament, cu bucata din mantia evreului pe care comandantul patrulei o tăiase dându-i-o ca să-şi şteargă lancea şi spada.

Casca era mândru de abilităţile sale în mânuirea sabiei, mai ales a lui *glaudius iberius* aşa cum era numită sabia romană scurtă. El, unul, nu credea că numele vine de la cuţitele alea lungi ale casapilor din Spania Iberia. Casca considera că provine din săbiile scurte ale gladiatorilor. Spectatorilor din Arena le plăcea să-şi vadă favoriţii luptând de aproape. Doar în lupte speciale se foloseau săbii lungi ca acelea ale germanilor. Pentru legionari sabia scurtă era cea mai bună. Când aceştia îşi alăturau scuturile formând perimetrul pătrat de apărare al unităţii, era mai uşor să înjunghii cu sabia scurtă printre ele, pe sub ele, pe deasupra lor, atunci când barbarii se îmbulzeau gloată împotriva zidului viu. Sabia lungă a barbarilor pur şi simplu îi încurca pe aceştia. Când atacau prea grupaţi, nu aveau destul loc ca să o rotească cum trebuie.

Casca râse în sinea sa amintindu-şi de monstrul german înalt de cel puţin 1,90 m care în furia unei lupte ucisese cel puţin o jumătate de duzină dintre ai lui doar rotindu-şi sabia – de lungimea unui stâlp de cort – şi care mugea la Odin să-i mai dea putere. A fost ucis de bucătarul legionar care s-a târât printre picioarele lui Casca şi l-a înjunghiat pe germanul cel uriaş cu un cuţit de bucătărie, apoi s-a întors grăbit la cazanul său, mulţumindu-se să cedeze gloria elementelor combatante ale centuriei.

Ceilalţi soldaţi se întorceau de la micul dejun. Cei doi sirieni, Kleton şi Achron, s-au aşezat în faţa lui Casca, negriciosul frecându-şi genunchii cu mâinile.

— Ieri s-a întâmplat ceva ciudat, a remarcat Achron. Nu-i aşa, Casca?

Acesta confirmă dând din cap şi sirianul a continuat.

— După ce ai adormit, a urmat ceva interesant. Câţiva preoţi evrei au venit de la Templul lor ca să-l hărţuiască şi să-şi bată joc de cel de pe cruce. Apoi evreul i-a promis unuia dintre hoţi că va veni cu el. Nu ştiu unde credeau ei că se duc. Dar a fost interesant, nu-i aşa? Şi, Casca, de unde ai învăţat tu să vorbeşti ebraica? Credeam că nu poţi nici măcar să o înţelegi, darămite să o vorbeşti!

Casca s-a oprit din frecat, şi-a ridicat privirea, spunând încet:

— Nu pot.

— Dar te-am auzit răspunzându-i evreului la spusa acestuia cum că tatăl său l-a părăsit. Vorbeai în ebraică.

Casca îl privi pe Achron direct în ochi şi spuse:

— Nu. Evreul vorbea latina, la fel de clar precum o vorbim noi, acum.

Al doilea sirian a intervenit.

— Greşiţi amândoi. Vorbea aramaica. E limba locului meu de baştină. O vorbea perfect.

Casca s-a ridicat, cu gâtul îngroşat de furie.

— Destul. Nu mai vreau să aud niciodată despre evreu sau despre limba în care vorbea. Nu-mi pasă. S-a terminat cu treaba asta. Acum căraţi-vă până nu vă sparg mutrele.

Plecând de lângă cei doi sirieni, Casca şi-a pus pe el şi restul echipamentului. Trompetul tocmai intona semnalul de adunare, legionarii fiind chemaţi să formeze liniile de centurii, fiecare centurie având la rândul ei zece decurii a câte zece oameni. Lui Casca îi plăcea ordinea şi disciplina din armata romană. Fiecare om şi fiecare lucru îşi avea locul său. O sută de oameni într-o centurie, două centurii într-un manipul, trei manipule formau o cohortă, iar 3600 de oameni constituiau o legiune cu două centurii/legiune de personal auxiliar. Când Augustus a devenit Imperator, existau şaizeci de legiuni, dar acum, după îndelungata şi eficienta sa domnie, mai erau doar treizeci şi opt de legiuni ce vegheau Pax Romana. Legiunea era regina războiului; orice legiune ce-şi pierdea *vulturii*-stindard era desfiinţată, afară doar dacă-şi recupera *vulturii*. Oare nu i-a forţat Augustus pe parţi să înapoieze vulturii capturaţi de la Crassus şi Antoniu?

De aceea, Casca aflat în rândurile formaţiei, avea sentimentul forţei, simţindu-se parte a măreţiei şi puterii ce-l înconjura. Comandantul său, din faţa frontului, dădea ordinele. Baremele fuseseră ridicate.

Centuria lui Casca a scos săbiile lovind cu ele scuturile cadenţat, în timp ce scandau „*Ave, Tiberius Imperator*! *Ave*!...”

A fost un moment măreţ.

Casca aproape că a uitat cuvintele evreului.

Aproape...

5

Pentru Casca amintirea zilei crucificării s-a şters în rutina vieţii de garnizoană. Zilele erau pline, dar lipsite de evenimente. Doar antrenamentele de rutină cu unitatea sa. Tribunul[6] lor era mereu cu curu-n sus, iar părerea tuturor era că bătrânul nenorocit voia o avansare; era mereu călare pe oameni, alergându-i în manevre şi exerciţii continue.

Lui Casca nu-i păsa. Rutina îi făcea plăcere. Moralul centuriei era bun şi era plăcut să transpiri în lupte simulate cu săbii de lemn îngreunate cu plumb. Acest lucru, plus două ceasuri de lovituri la stâlp pentru întărirea braţului cu care foloseai sabia, făceau bine unui bărbat. Dar nu se simţea atât de obosit încât să renunţe la unele mici plăceri ale vieţii. La urma urmei, era un bărbat arătos... în formă bună... n-avea nici treizeci de ani. Părul castaniu şi ochii albaştri îi aduseseră printre camarazi reputaţia că are succes la femei.

Până şi soţia lui Pilat, frumoasa şi cultivata patriciană, *domina* Procla, i-a zâmbit în câteva ocazii. Avea trupul bine făcut, musculos, cu doar atâtea cicatrici cât să se vadă că e un veteran care trebuie tratat cu respect de cei de rangul lui. Cea mai vizibilă cicatrice era cât degetul mic al unei femei, de la colţul ochiului drept spre colţul gurii. Îi dădea un aer uşor sinistru care a sucit capul a destule servitoare reticente. Iar dacă femeile iubăreţe voiau să creadă că e o rană ce marca vitejia, de ce să le deziluzioneze şi să le rănească sentimentele povestindu-le cum o

---

[6] tribunus laticlavius – unul dintre cei șase tribuni militari ai unei legiuni. Era inferior lui *legatus legionis* – comandantul legiunii – și superior celorlalți tribuni – *augustclavii*.

târfă din Achea l-a tăiat pentru că a încercat să o înşele plătindu-i prea puţin după ce a *prestat* cât a putut ea de bine pentru nobilul erou din Roma?

Nu, cu siguranţă că era mai bine să le lase pe drăguţe să creadă despre el că este un brav şi valoros soldat rănit cu brutalitate în bătălia împotriva barbarilor din întunecaţii codri germani. Cu adevărat mai bine. Nu a primit niciodată reclamaţii referitoare la talentele sale amoroase. Poate că trupu-i era niţel prea greu şi tare pentru patriciene, dar îl slujea destul de bine în luptă. Era bucuros că are musculatura atât de dezvoltată. Îi dădea putere şi l-a ajutat de multe ori să despice ţeasta vreunui inamic al Romei – şi astfel şi-a salvat el pielea.

Casca n-a a fost niciodată prea sigur ce era mai important: datoria faţă de legiune, sau grija pentru propria sa siguranţă. Se gândea că centurionul avea o părere diferită de a lui, dar el ştia ceva cu care erau de acord toţi soldaţii din legiune – cum era în luptă.

Ceva anume din bătălie însemna acelaşi lucru pentru fiecare soldat. Când sângele începea să fiarbă în vene, iar legiunea forma careul şi-şi începea marşul asupra inamicului… ca un tăvălug de carne şi oţel… te pierdeai în acest *întreg*, deveneai parte a *lui* separat de *eul* tău, şi tu însuţi deveneai mai puţin important decât comuniunea. Şi să aparţii unei frăţii a camarazilor de arme era ceva minunat, măreţ.

Erai prins în vârtejul bătăliei. Apoi, când comandanţii ordonau „*Desfăşuraţi legiunea*!", ordinul de a rupe rândurile pentru urmărirea inamicului panicat aflat în retragere… se dezlănţuia furia de a ucide şi pofta de sânge…

Acum era momentul când pofta de sânge şi măcelul… când un soldat putea doborî o duzină – neh, chiar şi două duzini de inamici demoralizaţi aflaţi în retragere.

Din cine ştie ce motive, când barbarii simţeau că au pierdut bătălia, de obicei se predau; doar puţini se mai împotriveau simbolic chiar dacă ştiau că sunt terminaţi. Ciudat…

Da, Casca se simţea bine. Viaţa era frumoasă.

Diseară, el şi grupa sa vor fi gardă de onoare la petrecerea regelui Irod. „*Gardă de onoare*", a chicotit în sinea lui. *Onoare*? *Singurul motiv pentru care Pilat ar trimite vreun om de-al său la*

palatul lui Irod era ca să-i reamintească fandositului degenerat cine este stăpânul.

Nu l-au neliniştit nici măcar veştile din Achron cum că trupul evreului crucificat a dispărut din mormânt. Casca era un om raţional şi avea o oarecare educaţie. Ştia chiar să citească – fapt ce-i garanta un mic avantaj dacă avea prea multe necazuri cu Sporus, *decanus* (comandantul de *contubernium* – o grupă de opt soldaţi plus doi non-combatanţi auxiliari; o grupă de patru soldaţi se numea *quaternion*).

Nu, dacă trupul evreului a dispărut, însemna doar că adepţii săi încercau să menţină vie credinţa. *Nu era mare lucru.*

Nimic nu putea tulbura liniştea lui Casca. Scăpase chiar şi de criza de dizenterie care, cu câteva zile mai înainte, lovise cea mai mare parte din centuria sa. O vreme, latrina a fost locul preferat din tabără, dar şi în care se intra cel mai greu. Doar Casca a scăpat neatins.

Diseară, când va fi de gardă la palatul lui Irod, va arăta grozav în noua sa mantie şi platoşă. Tocmai le cumpărase de la un recrut al cărui tată – negustor bogat – a cumpărat-o după ce fiul său iubit s-a îmbătat şi a făcut prostia să se înroleze în asemenea companie dură. O dată sau de două ori, Casca l-a ajutat pe băiat, aşa că tânărul i-a cedat echipamentul aproape pe nimic – deşi erau aproape toţi banii pe care-i avea Casca de obicei. De aceea mai făcea uneori ceva muncă la negru, ca paznic dur la unele prăvălii ce vindeau vin.

Legiunii îi păsa prea puţin de Irod, dar dacă diseară lucrurile mergeau bine, Casca va părăsi palatul cu câţiva *şekeli* în plus. Irod era cunoscut ca fiind un mare cheltuitor care da bacşişuri bune. Grupa lui Casca era orânduită la datorie devreme, în primul schimb. Deci vor fi liberi înainte ca petrecerea să se încingă cu adevărat şi să se pilească cu toţii. Acesta era momentul să plece. Cei din noua echipă de gardă vor avea mâinile ocupate încercând să împiedice nobilele doamne să scoată platoşele de pe ei şi să le-o *tragă* chiar acolo, pe loc. Nu mai era un loc în care să te afli dacă erai în toate minţile. Comandantul legiunii ar fi biciuit pe oricare dintre oamenii săi s-au lăsat ademeniţi. Bătrânul băşinos avea tot atâta compasiune şi simţ al umorului cât un cuib de vipere cu hemoroizi.

În seara asta, Casca voia să fie în siguranţă. Acea dansatoare micuţă din Armenia i-a promis să danseze numai

pentru el după ce-şi va termina treaba. Amintirea trupului ei moale rotindu-se din ce în ce mai repede în timp ce-şi ondula şoldurile… sânii tari lucind de sudoare şi de ulei parfumat… aproape că-l ameţeau deja. Singura *muscă-n-lapte* era Sporus, comandantul său direct. Acesta avea şi el cârlig la dansatoare, şi-i plătea o parte din chirie. Dar ceea ce omul nu ştia, nu-i făcea nici rău; Sporus va fi comandantul gărzii în ultimul schimb al nopţii, în timp ce Casca se va bucura de dulceaţa micuţei sălbăticiuni.

Schimbul de gardă a început cu drumul spre colina pe care se afla palatul lui Irod. În timp ce treceau pe străzile înguste ale Ierusalimului, mirosul mâncării ce se gătea în palat plutea prin aerul cernit, lăsându-le gura albă. După ce au îndurat meniul fad al bucătăriei de campanie – secara şi orezul fierte şi tocana de porc erau prea puţin gustoase şi nu umpleau burta, aşa că o grămadă de înfometaţi se gândeau cu plăcere la masa bogată de la banchetul de la palat ca la hrana zeilor.

Şi totuşi…

În timp ce unitatea mărşăluia pe lângă vilele celor bogaţi şi nobili, gânduri neliniştitoare îl tulburau pe Casca. Aici erau proprietăţi somptuoase… cu grădini… şi mulţi sclavi care să ţină departe toate neplăcerile. Pentru cei bogaţi, era cea mai grozavă viaţă. Cu bani, puteau să aibă tot ce-şi doreau. Femei, sclavi, palate, totul era obţinut de cel ce plătea mai bine. Pentru amărâtul de soldat, nimic din toate acestea. Doar dacă…

Întotdeauna rămânea speranţa unui război în care soldatul să aibă şansa de a prăda. o lovitură norocoasă şi omul se putea aranja pe viaţă. Doar de atât era nevoie, o lovitură norocoasă. Până atunci…

Oh, la dracu! Oare cum o fi palatul lui Irod pe dinăuntru?

6

Casca era total impresionat. Al dracului loc unde să faci de gardă…

Palatul lui Irod Antipa era tot ceea ce-şi putea dori mintea unui despot asiatic cu bogăţii aproape nelimitate. Somptuozitatea decoraţiunilor şi strălucirea hainelor lui Irod şi ale oaspeţilor săi îi făceau pe cei câţiva romani prezenţi să pară prin comparaţie fazi şi

plictisitori, pentru că hainele de seară romane nu puteau de fel să egaleze splendoarea podoabelor lui Irod – sau măcar acelea ale gărzilor sale personale. Aceştia erau echipaţi în armuri asemănătoare din alamă scumpă, modelate ca nişte solzi de peşte ce păreau ca aurul lichid atunci când se mişcau. Căştile erau din oţel, cu zale din alamă care le acopereau ceafa şi umerii. Grozavi bărbaţi! Toţi erau mercenari din Grecia. Irod era destul de păţit ca să înţeleagă nivelul de afecţiune pentru el al populaţiei indigene; ca străini, mercenarii greci îi vor acorda loialitatea direct lui.

Invidios pe Greci, casca a pierdut noţiunea timpului.

O dată cu înaintarea serii creştea şi distracţia. Jongleri şi măscărici au performat în timpul primelor opt feluri de mâncare. Pe măsură ce seara trecea şi vinul âşi făcea efectul, unii dintre oaspeţi s-au folosit de *vomitorium*, unii pentru că li se făcuse rău, alţii ca să-şi golească stomacurile şi să poată mânca mai mult.

Ritmul a crescut. Au dansat cei din Numidia şi Egipt; păreau mai mult nişte fiinţe bolnave decât dansatori cu trupurile unse cu ulei care se răsuceau şi învârteau pe pardoseala de marmură, precum nişte şerpi monstruoşi cu trăsături umane. Casca şi cei din trupa sa stăteau drepţi, încercând să nu-şi trădeze prea mult dispreţul evident pentru paraziţii şi sicofanţii cărora le era oferit acest spectacol de prost gust. Ei erau legionari. Îşi vor păstra atitudinea corectă ce reflectă disciplina din armata romană. Blestemaţi să fie toţi civilii!

Se apropia timpul terminării schimbului, iar Casca oftă în mintea sa, nerăbdător să fie eliberat de la datorie. Era gata. Un junghi datorat poziţiei rigide de drepţi îi apăruse sun omoplatul stâng. Asta, plus căţeaua aia de nepoată a lui Irod, au făcut ca situaţia să devină cam nasoală pentru el. Nepoata, Salomeea, venise să le arate oaspeţilor ce vrea să însemne un dans adevărat. Trebuia ştiut ceva despre ea: îşi putea mişca fundul în toate părţile atât de repede cum nu mai văzuse… pentru ca apoi să-şi sugă pântecele până ce se părea că buricul se lipeşte de şira spinării. Casca simte cum începe să fiarbă. *În seara asta*, îşi promise sieşi, *micuţa armeancă a lui Sporus cu care m-am cuplat va trebui să presteze mai mult decât ne-am târguit*. Era gata să erupă de frustrare.

Pe toţi demonii. Târfa asta de Salomeea e o bunăciune… care-l înnebuneşte pe Irod. Băşinosul ăla gras era la picioarele ei,

implorând-o să se culce cu el. Cică o face regină. Nebunului chiar îi curgeau balele de pasiune neîmpărtăşită. Curva îl prinsese pe hodorog de nas rău de tot. În timpul unei părţi al dansului ei se folosise de Casca ca de un suport în jurul căruia se încolăcise – ca să-l fiarbă pe Irod. Se frecase de Casca, încercând să-l facă să reacţioneze, Casca a simţit oarece satisfacţie pentru că a reuşit să rămână *rece* la asemenea ispită. Ar fi fost şi mai satisfăcut de sine dacă Salomeea nu l-ar fi călărit, aflând astfel exact cât de mult l-a excitat. Târfa asta era o catastrofă gata să se întâmple, iar Casca era bucuros că va pleca înainte ca petrecerea să scape din frâu. Se simţea că situaţia se va înrăutăţi înainte de a deveni mai bună.

Biiine! Uite că vine şi schimbul. Schimbarea gărzii a durat doar o clipă, şi Casca, ca ajutor al comandantului de grupă, şi-a adunat oamenii în formaţie şi i-a scos afară cât mai rapid posibil.

Şi-acum, direcţia spre dansatoarea armeancă.

Era întuneric deplin când Casca a ieşit din schimb, având liber pentru tot restul nopţii. Deşi Verianus îl prevenise să nu-şi facă de cap cu femeia *decurionului* său, lui Casca i se fâlfâia.

După tot ce-i făcuse Salomeea, doar n-o să lase un fleac ca sentimentele rănite ale lui Sporus să-l împiedice să se bucure de fofoloanca armencei. Femeia asta avea cel mai frumos cur pe care-l văzuse el vreodată.

Taverna era aglomerată cu toate scursorile umanităţii din această regiune… legionari din toată lumea… negustori din Asia Mică… şi chiar nişte nomazi ai deşertului cu hainele lor lungi, fâlfâitoare şi cu *perdeluţe* pe cap. Arabii i-au aruncat romanului Casca o privire neprietenoasă, dar erau destul de isteţi ca să nu stârnească rahatu'. Legiunea a Xa avea reputaţia că reacţionează dur şi ucigător, o reputaţie pe deplin meritată. Toţi legionarii din a Xa erau nişte duri aşa cum te aşteptai să găseşti în orice armată. Majoritatea dintre ei erau nişte derbedei duri, mutaţi aici ca să se scape de ei din unităţile originare.

Iudeea era îndeobşte recunoscută ca loc de pedeapsă – şi nu era vorba de obişnuita pedepsire pentru greşeli minore precum bătaia la tălpi cu vergele de lemn pentru că nu te-ai ridicat destul de repede în picioare la intrarea unui ofiţer în cort. Nu, Iudeea era mult mai rea.

Casca s-a uitat şi el la arabi şi s-a aşezat lângă uşă, cu spatele la perete. Majoritatea veteranilor au făcut la fel. Să-ţi păzeşti spatele era una dintre legile de bază ale supravieţuirii într-

o ţară ocupată. Nu puteai şti niciodată când febra eliberării îi putea cuprinde pe localnici, care vor încerca să-ţi străpungă ficatul cu un cuţit de curăţat peşte.

Micuţa armeancă mai avea încă un număr de făcut înainte ca să poată pleca; prin urmare, Casca a stat liniştit sprijinit de zid, lăsându-şi mintea şi simţurile să absoarbă sunetele şi culorile. Ierusalimul nu era chiar cel mai libertin oraş din Imperiu, dar avea o grămadă de chestii. Între care şi un anume tip de distracţie, dacă erai un observator al comportamentului oamenilor. De exemplu, acum o urmărea pe Rheza cum suceşte capul unui călător. Fraierul chiar credea că a dat-o gata pentru că ea i-a zâmbit în timpul dansului.

Întotdeauna e la fel… dar seara asta e a mea. În timp ce bătrânul *decurion* protejează onoarea Romei, eu am să mă ocup de Astarte.

Avea destul vin cât să-l ameţească şi să facă noaptea să pară mai caldă decât era în timp ce o urma pe Rheza pe străzile înguste şi întortocheate. Un cerşetor s-a rugat de el:

— Mărunţiş. Ceva mărunţiş de pomană, nobile roman. Pentru un infirm.

Îşi expuse piciorul incredibil de murdar răsucit sub el, o diformitate teribilă şi evidentă, dar Casca l-a ignorat total.

Când casca şi Theza s-au îndepărtat, şchiopul s-a ridicat, a scuipat pe urmele nobilului roman, apoi s-a mişcat rapid şi îndemânatec către un loc cu vad mai bun.

În timpul mersului, Rheza îşi lipea sânii transpiraţi de Casca. Acesta îşi puse braţul în jurul ei, strângând-o mai aproape, într-un fel de preludiu al dragostei aşteptate.

Rheza şi-a lipit tot trupul de el, l-a muşcat de buza de jos, apoi s-a fofilat din braţele lui. Ca să-l tachineze, a fugit departe de Casca, nu destul ca să se piardă de el, ci doar cât să-l stârnească.

— Diavoliţă mică, a îngăimat prin zâmbetul larg şi a alergat după ea.

Jocul a durat până ce au ajuns în intrându-l uşii de la casa în care locuia ea. Bătrânul paznic de la uşă i-a zâmbit complice când a văzut-o pe dansatoare că-l conduce pe soldatul roman la etaj, acolo unde-şi avea cămăruţa. Zâmbetul era lipsit de dinţi şi bătrânul se sprijini de zid cu gândurile la tinereţea de mult trecută, dar nu şi uitată. *Femeile*, oftă el în sinea sa… *Singurul lucru care conta cu adevărat*.

Intrat în camera lui Rheza, Casca a închis uşa în urma sa şi a scos amnarul din buzunar. A aprins lampa cu ulei, lumina acestei flăcărui solitare umplând spaţiul cu o strălucire roşiatică. Când Rheza şi-a dat jos hainele, casca a rămas fără suflare. Ea era conştientă de puterea pe care o avea în trupul gol. Casca şi-a scos tunica, cu ochii pe femeia pe care o compara cu Salomeea. Nu era cu nimic mai prejos ca ea.

Înaintă spre ea. De data aceasta nu a mai fugit, ci l-a îmbrăţişat, corpurile lor devenind ca unul. Casca i-a pus mâna pe fundul ei nemaipomenit şi a început să strângă... în timp ce ea parcă încerca să-l înăbuşe cu limba.

Apoi...

— Ce dracu e asta, târfă?

În cadrul uşii se afla statura ca de urs a lui Sporus, cu faţa lividă de furie.

— Casca, fecior de târfă, am să-şi rup mâinile şi am să te bat cu ele până la moarte. Dar mai întâi am să-ţi scot maţele.

Sporus şi-a scos din teacă pumnalul înfricoşător, lung şi subţire, cu două tăişuri, destinat înjunghierii şi nu tăierii.

Casca stătea nemişcat, în şoc.

— Hei, stai puţin. Doar nu vrei să mă tai. Ce dracu, nu-s-a-ntâmplat nimic grav. Suntem prieteni. Şi parcă trebuia să fii de serviciu.

— Prieteni? Trădător nenorocit. Am plecat mai devreme pentru că a trebuit să escortez un prizonier la palisadă. Ofiţerul de noapte a spus că pot să-mi iau liber – şi acum v-am găsit pe voi doi cum v-o trageţi. Ei, tinere soldat, chiar acum vei plăti pentru că te-ai dat la femeia mea – apoi am să-i tai şi ei urechile ca să nu mai asculte niciodată rahaturile spuse de alţii.

Sporus s-a mişcat, gata să lovească de jos în sus în burtă.

Casca s-a dat înapoi, picioarele i s-au încurcat în hainele lui Rheza şi a căzut, cu Sporus peste el ca un monstru turbat. Aproape fără să-şi dea seama până ce durerea l-a copleşit, Casca a ştiut că a fost înjunghiat. Lama a intrat în stomac până la plăsele, iar durerea a fost ca focul.

Sporus a dat drumul pumnalului şi s-a dat înapoi.

Amândoi ştiau că este o lovitură mortală.

Privind în jos la mânerul pumnalului ce-i ieşea din abdomen, Casca a simţit o senzaţie parcă de stinghereală... apoi furia l-a învăluit.

— Vrei să mă omori? a răcnit.

Cu mâna dreaptă a tras pumnalul afară din burtă, urlând de durere şi furie.

Sporus stătea nemişcat, înmărmurit de ce se întâmplase, apoi a început să se mişte cu spatele spre uşă…

Casca a păşit după el şi a înfipt pumnalul în gâtul lui Sporus, deschizându-i esofagul. Sporus a căzut în genunchi, ţinându-se cu mâinile de gât de parcă încerca să închidă rana care-l îneca cu sânge, dar plămânii s-au umplut cu sângele roşu, din artera carotidă, şi cu o expresie în ochi de parcă n-ar înţelege efectiv ce se-ntâmplă, a căzut în întuneric, sunetul respiraţiei grele răsunându-i în urechi… până la moarte.

Iar Casca a căzut peste Sporus. Ştia că sângerează pe dinăuntru, pentru că lama secţionase marea arteră care se întinde de-a lungul coloanei, în spatele stomacului. Era un om mort şi o ştia.

Întins acolo, pe podeaua întunecată, simţea cum îl cuprinde slăbiciunea. Mintea sa îi spunea: *Am să mor.* Apoi a auzit o voce… vocea evreului:

Vei trăi până ce ne vom întâlni din nou…

7

Rheza a scos un ţipăt ascuţit şi s-a prăbuşit într-un colţ al încăperii, cu mâinile la gură, în stare de semi-şoc.

Sporus zăcea mort, arătând de parcă cineva i-a făcut o a doua gură.

Casca gemea şi murmura către sine însuşi, ţinându-se cu mâinile de burtă ca şi cum ar fi încercat să-şi potolească durerea din stomac.

Ochii lui Rheza au clipit panicaţi când o umbră a intrat pe uşă, urmată de o alta.

Verianus şi sirianul au intrat în cameră.

Tăcut, Verianus l-a verificat pe Sporus ca să vadă dacă mai putea face ceva pentru el, dar după o privire atentă asupra tăieturii, s-a întors spre Casca, l-a întors pe spate şi i-a dat mâinile deoparte de pe stomac.

— Băi, căcat cu ochi. Ţi-am spus să o laşi în pace pe târfa asta. Ştiai cât de nebun după ea era bătrânul Sporus. Am încercat

să te prevenim. Când Kleton mi-a spus că Sporus s-a întors la cazarmă şi s-a schimbat în haine civile, am alergat amândoi aici cât am putut de repede. Dar am ajuns prea târziu. Pe Moloch, eşti mai tâmpit decât am crezut. Trebuia să-l ucizi? Dă-ţi dracului mâinile deoparte. Cum vrei să văd ceva dacă le ţii în faţa mea?

Casca a gâlgâit ceva neinteligibil despre o crucificare.

— Casca, prietene, nu ştiu cum să-ţi spun, dar dacă rana nu e prea adâncă, ai să fii bine. Dacă e profundă, eşti mort. Iar ăsta ar fi cel mai bun lucru pentru tine. Când o să audă de treaba asta, comandantul va sări de cur în sus pân' la tavan.

— Kleton, du-te şi adu-i pe *vigili*[7], ca să ne putem vedea de treaba noastră. Casca, idiotule, dacă trăieşti, bătrânul o să-ţi rupă curul. Ştii că aşteaptă o promovare, iar aiureli ca asta nu dau bine în palmaresul lui. Ce dracu, omule, de ce a trebuit să-l ucizi? Ştiu că eşti un luptător care poţi mai mult de atât.

Casca a bolborosit ceva ce suna cam ca „*...până ce ne vom întâlni din nou*".

— Ce naiba mormăi? Nu plec nicăieri. Dar dacă tu rămâi în viaţă ca să intri pe mâna curţii marţiale, *tu* vei pleca.

Vigilii au sosit, şi, aşa cum ar fi făcut orice poliţişti în astfel de circumstanţe, primul lucru pe care l-au făcut a fost să percheziţioneze fata. N-ar fi trebuit să dureze atât de mult pe cât a durat, pentru că ea era deja goală când au început ei, dar Roma cerea poliţiei sale militare să fie eficientă. Pipăielile repetate au adus-o pe Rheza în pragul extazului. Comandantul patrulei a pişcat-o de fund şi i-a şoptit la ureche „*Mai târziu*?". Rheza a dat aprobator din cap şi şi-a frecat sfârcurile întărite de braţul lui. La urma urmei, o fată avea nevoie de un protector. Sporus era mort, iar Casca va fi închis – sau executat – oricum, în ambele variante era scos din joc. Dealtfel, un *vigil* roman era bun să fie pe aproape când vreun client considera că nu a primit restul corect.

Terminând necesara percheziţie a fetei, comandantul patrulei s-a întors spre Verianus.

— Deci, care-i treaba?

Verianus i-a explicat în cât mai puţine cuvinte posibil.

Verificând cadavrul lui Sporus, omul legii a fluierat încetişor.

---

[7] Vigiles (Vigiles Urbani – păzitorii oraşului) sau Cohortes Vigilum (cohorte de păzitori) – în Roma antică aveau dublul rol de pompieri şi poliţişti.

— Da' l-a deschis bune, nu-i aşa? Îmi aminteşte de cadavrul găsit săptămâna trecută lângă Templul lui Marte.

Apoi vorbi cu camaradul său:

— Nu ţi se pare la fel, Toninus?

Îi explică lui Verianus:

— Careva i-a tăiat gâtul unui politician venit din Sarmatia. Avea şi aceeaşi expresie pe chip. Ştii, ca şi cum ar fi fost oarecum stânjenit… Bine, destul cu tot rahatul ăsta.

Arătând spre Casca, l-a întrebat pe Verianus:

— El a făcut-o?

Primi un răspuns în doi peri.

— Bine, atunci voi doi îl luaţi pe sus şi-l duceţi la *pallisada*. Se vor ocupa ei mai departe, iar noi vă luăm declaraţia şi dimineaţă scriem un raport pentru *praefectus vigilum*.

Sirianul şi Verianus l-au luat pe Casca pe umeri, cărându-l cu rândul pe cei cinci km până la închisoare, unde l-au predat unui gardian deloc amabil. Acesta l-a percheziţionat pe Casca şi le-a spus celor doi să-l arunce în celulă peste un braţ de paie, iar dimineaţă, când va veni la slujbă, *medicus* îl va verifica. Acestea fiind făcute, Verianus şi camaradul său sirian – asudaţi şi blestemând – parcă regretau oarecum că prietenul lor Casca nu a murit în camera dansatoarei.

Casca zăcea inconştient pe paie, singurul semn ocazional de viaţă fiind câte un geamăt… şi visurile… amintiri care-l tot hăituiau. Nori de furtună se fugăreau prin gândurile sale în întunericul blestemat din timpul crucificării. Durerea era aproape insuportabilă. Dar în subconştient , el ştia că s-a întâmplat ceva… ce n-ar fi trebuit să se întâmple – trupul său se vindeca. Hemoragia internă se oprise deja. Arterele se refăceau. Sângele adunat în cavitatea sa abdominală era absorbit prin pereţii subţiri ai mezenterului şi recirculat în sistem. Dar durerea dăinuia, deşi acum era una surdă, pulsatilă.

Scoase un geamăt prelung, care l-a făcut să se trezească cu o tresărire pe paznicul de moţăia. Acesta era şleampăt şi subţire, semăna aidoma cu o nevăstuică, mereu în mişcare, cu ochi roşietici, iscoditori. Se uită urât la rănit, apoi adormi din nou, uitând de noua haită de păduchi care tocmai îşi începuseră drumul lung de pe picioarele nespălate, în sus prin părul de pe coapse către cel creţ din regiunea pubiană, ca să se întâlnească

cu rudele lor deja existente acolo, alături de nişte purici înrăiţi pe care te-ai şi aşteptat să-i afli pe un ditamai dulăul.

Noaptea a trecut ca oricare alte, iar zorile au adus la *pallisada*, devreme, la cântatul cocoşilor, un comandant turbat de furie.

Nobilul şi ambiţiosul comandant al garnizoanei, unul Tigelanius pe numele lui (şi care pretindea o înrudire îndepărtată cu divinul Iulius, prin mama sa), era şucărit rău. A urlat prin camera de gardă şi l-a speriat rău pe temnicer când a dat un şut scaunul în care acesta dormea.

— Unde-i? s-a răstit.

Privind în jur, l-a descoperit pe Casca dormind pe paie.

Cu o mişcare prelinsă a ajuns lângă omul întins pe jos şi i-a tras un şut în bucă.

— Cum îndrăzneşti să ucizi un *decanus* de-al meu? Tu un rahat cu ochi, un insubordonat! Ştii ce va însemna asta în raportul meu personal? Va arăta ca şi cum eu nu ştiu să menţin disciplina!

Casca s-a ridicat, încă adormit şi confuz. Tot timpul cât patricianul Tigelanius urla la el, şi-a privit şi pipăit locul unde pumnalul îi intrase în stomac. Nu-l mai durea, iar rana era închisă. Doar o linie subţire roşiatică arăta unde a penetrat lama.

Tigelanius a văzut unde se uita Casca. Arătând cu bastonul spre cicatrice, a strigat:

— Asta este lovitura „aproape mortală" care ţi-a dat-o Sporus? Blestemăţie! Eu mă tai mai rău când mă bărbieresc.

Tigelanius era livid de furie. A chemat doi oameni la închisoare care l-au luat pe Casca şi a ordonat să i se aplice 100 lovituri cu varga, câte 50 la fiecare picior – dar Casca nu trebuia să fie ologit; dacă se întâmpla aşa, puteau face o pauză, apoi să reia pedeapsa în serii scurte.

— Puneţi-l în lanţuri! De ce dracu n-a fost legat până acum? Jegosule, spală-te sau ai să o încasezi şi tu – imediat! Peste două ceasuri am să inspectez *pallisada*, şi ar fi bine să fie cât se poate de curată. La fel şi camera de tortură. Parcă ar fi o cocină înăuntru. Cum dracu poţi crede că un om normal poate lucra în asemenea mediu? Acum, fă-o – ACUM! Şi adu-mi-l pe răzvrătitul acesta, după ce va primi cele 100 lovituri.

Blestemate grade inferioare. Nu-şi dădeau seama cât de importantă era promovarea sa.

8

Casca nu a opus rezistenţă când a fost încătuşat cu lanţurile. Era încă, pe jumătate, într-o stare de stupoare. Se uita zăpăcit la cătuşele grele, dar semnificaţia lor nu-i pătrundea în creier. Se simţea ca drogat. Parcă nici nu exista.

Cei doi legionari l-au dus la locul de pedeapsă unde a fost culcat pe spate şi descălţat de sandale. Legionarul mai în vârstă i se uită în ochi şi-i vorbi, cuvintele abia pătrunzând prin ceaţa ce învăluia conştiinţa lui Casca.

— Îmi pare rău pentru toată treaba asta, camarade Casca, dar ai auzit ordinele şi ştii că dacă nu le executăm ca lumea, *bătrânul* ne va lega lângă tine. Aşa că, fără resentimente. N-avem nimic personal cu tine.

Vocea legionarului era joasă şi avea un ton familiar, iar din cauza asta, Casca a revenit la realitate şi devenit teribil de conştient de ceea ce urma să i se întâmple. Dar, privind pregătirile celor doi legionari, nu a lăsat să i se vadă nimic pe chip.

Luând fiecare câte o vargă ceva mai lungă de un metru şi groase cam cât degetul arătător, le-au făcut să şuiere de câteva ori prin aer ca să se obişnuiască cu mişcarea.

Faţa i s-a strâmbat într-o expresie de dezgust pentru ceea ce urma să se-ntâmple şi-i spuse camaradului său:

— Hai să terminăm cu asta, Corio.

Cei doi au luat poziţie, câte unul de fiecare parte a stâlpilor, şi-au scos căştile şi au fost gata.

Casca nu a spus nimic. Acum, perfect lucid, ştia foarte bine cât de acută va fi durerea ce urma, pentru că şi el fusese de câteva ori la celălalt capăt al vergii şi a văzut ce putea face această durere chiar şi din cel mai dur legionar. Prin cine ştie ce ciudăţenie a minţii, părea să simtă durerea înainte chiar ca vergile să-i atingă picioarele şi i-a trebuit toată tăria voinţei sale ca să lupte împotriva nevoii de a urla sălbatic. Îşi simţea inima bătând nebuneşte. Dacă ar fi fost doar un observator ocazional, această pedeapsă nu ar fi părut deosebit de dură, dar Casca, ca orice legionar, cunoştea realitatea. Simpla ameninţare cu vergile făcea ca sângele legionarilor să curgă năvalnic.

Wish! Varga s-a rotit prin lumina soarelui.

Trupul lui Casca s-a arcuit într-u spasm de agonie atunci când prima vargă a lovit la tălpile. Durerea a fost insuportabilă. Apoi iarăşi. Şi iarăşi. Şuieratul vergilor prin aer. Durerea a trecut pe tărâmul realităţii şi a devenit un foc continuu. Trupul i se scutura necontrolat la fiecare lovitură. Dinţii muşcau prin buza de jos. Gustul sărat al propriului sânge era aproape o uşurare.

Dar nu a fost nici de fel. Va continua la infinit… Apoi s-a terminat.

Prin aer nu a mai fulgerat nici o vergea.

Dar durerea a continuat să crească. A crezut că a trecut prin ceea ce a fost mai rău, dar această durere era chiar mai mare, şi creştea pe măsură ce i se umflau picioarele torturate. Arcele tălpilor erau umflate de cel puţin trei ori mai mult decât normalul şi aveau o culoare vineţie închisă. Părea că pielea e gata să crape, întinsă pe ţesuturile interne zdrobite.

Cei doi legionari numiţi pentru pedeapsă şi-au şters frunţile de sudoare, l-au dezlegat pe Casca de la stâlpi şi l-au dus înapoi în *pallisada*, în celula dată de temnicer.

Casca s-a întins pe paie, ghemuit în poziţie fetală. Tot trupul îi era scuturat de reacţii necontrolate.

Timpul s-a oprit în loc.

După o vreme, a început să se târască pe podeaua murdară către ulciorul cu apă aflat în colţul îndepărtat, gemând, încercând să nu plângă tare. Apucă cu neîndemânare ulciorul, sorbind apa precum un animal. Picăturile preţiosului lichid erau precum ambrozia zeilor. Aşezat pe jos, a înclinat ulciorul şi a picurat atent câteva picături pe picioare. *Răcoarea* apei călduţe pe picioarele inflamate a provocat un alt spasm de durere, dar a continuat să toarne iar *răceala* a început să i se răspândească prin trup.

Mai luă o înghiţitură din urcior.

A redevenit el însuşi, dar cufundat într-un val de durere şi confuzie, în timp ce mintea-i căuta răspuns la ceea ce i se întâmpla.

Shit! Toată treaba era absurdă. *Ce dracu se-ntâmplă*? *Mă iau zeii la mişto*? *Am fost întotdeauna un soldat bun şi loial. Ce a întors lumea cu curu-n sus*? *De ce mi se întâmplă toate astea*? *De ce*? *De ce*?

Era singur în celulă, dar un chip a devenit vizibil în conştiinţa sa.

Acel evreu... Yeshua... Jesus... sau cum i s-o fi mai zicând. Nimic n-a mai fost la fel de atunci.

Se mişca necontenit, fără a-şi fără astâmpăr, iar la un moment dat, o pietricică din podea i-a atins un picior, stârnind un nou spasm de durere, care i-a smuls un geamăt de durere. Durerea care între timp se stabilizase devenind continuă, adâncă, s-a acutizat din nou. Dar el era mai preocupat de întrebările din mintea sa decât de durere, aşa că şi-a recâştigat autocontrolul.

Va trebui să-i facă faţă. Lumea sa se sfârşise. *Tribunul e pe cale să mă dea afară din legiune*... Gândul era şocant pentru Casca. Cum de i se întâmpla tocmai lui? *De ce*? *De ce mi se întâmplă toate astea*? *Am devenit cineva care nu am fost*? *Păi atunci, cine sunt eu*?

Era întins pe podeaua murdară a celulei din *pallisada*, care nu era cel mai adecvat loc în care să te iei la trântă cu soarta, dar gândul plecării din legiune era cel mai îngrozitor lucru ce-i venea în minte, şi iată-l, mai prezent decât şobolanul care se holba contemplativ la el din colţul opus.

Legiunea era viaţa sa. Era ceea ce era şi el. Era miezul fiinţei sale. *Aş suporta şi pedeapsa trimiterii în batalioanele/cohortele disciplinare, dar să fiu dat afară din a X-a*...

Şobolanului i s-au alăturat alţi doi. Stăteau ghemuiţi în întuneric, uitându-se la Casca... precum cele trei Parcae[8]...

Dar lui Casca nu-i era mintea la şobolani. Scuipă către ei: *Mă piş pe voi*... apoi închise ochii şi visă la vremurile de glorie ale Legiunilor Romane.

Încă de pe vremea copilăriei petrecute pe dealurile din Tuscana, când privea trecerea Legiunii a X-a aflată pe drumul de întoarcere din Galia, Casca a vrut să fie legionar. Şi unchiul său Tontine servise sub comanda marelui Julius când acesta a înăbuşit revolta triburilor *belgae*, pe malurile Rubiconului... a fost prezent şi când cel mai feroce dintre triburile de războinici, *nervii*, s-au abătut asupra legiunilor a VII-a şi a XII-a şi aproape că le-au distrus ca forţe efective de luptă, ucigându-le toţi ofiţerii.

Duse erau acum acele zile de glorie!

---

[8] Parcae - Cele trei divinități ale infernului în mitologia greacă: Clotho, Lachesis și Atropos. Romanii le numeau Nona, Decuma și Morta.

Nervii şi-au ascuns toate femeile şi copii în adâncurile pădurilor şi s-au năpustit asupra lui Caesar cu o forţă de peste 60.000 de oameni. I-au înfrânt cavaleria, care nu era deloc menită să acţioneze în aceste păduri pline de umezeală şi au înconjurat Legiunile a VII-a şi a XII-a.

Însuşi Caesar a fost forţat să ia un scut şi să lupte împotriva barbarilor precum un soldat de rând. Când Legiunea a X-a a intrat în scenă şi a văzut pericolul ce plana asupra lui Caesar, au atacat cu o asemenea vigoare încât i-au respins pe *nervi* chiar dacă erau depăşiţi de aceştia ca număr în proporţie de 20:1. Având exemplul curajului lui Caesar, au luptat ca nebunii. Totuşi, chiar şi cu Caesar conducându-i, nu i-au putut înfrânge pe *nervi* pe câmpul de bătălie.

Aceşti luptători bravi şi fanatici au murit acolo unde se aflau. Din cei 60.000 care au atacat Legiunile a VII-a şi a X-a în acea zi, mai puţin de 500 au apucat noaptea. Şi doar 4 dintre conducătorii lor au supravieţuit. Pentru această victorie, Senatul a ordonat să fie făcute sacrificii şi celebrări pe o perioadă de 15 zile în onoarea lui Caesar şi a Legiunilor sale. Nicicând mai înainte nu mai fusese acordată o recompensă atât de mare.

Casca şi-a lăsat gândurile să hălăduiască prin anii cât şi-a făcut el serviciul în legiune. Armata a fost casa sa, nu doar simbolic, ci şi în realitate, după ce familia sa a fost omorâtă de ciumă.

I-a revenit în minte scena plecării sale… *flăcări… mirosul paielor arzânde…* trosnetele incendiului. După ce şi-a făcut ultimele ofrande către Lares şi Penates – zeii protectori ai căminului – a dat foc acoperişului casei sale – aşa cum îi spuseseră să facă femeile înţelepte din satul său – pentru a distruge spiritele malefice dinăuntru.

A fost ultima oară când a ascultat de sfatul unor femei. Le-a întors spatele lor şi satului şi a mers la Livorno unde s-a înrolat în serviciul Imperiului. De atunci a trăit într-o lume a bărbaţilor.

Ce a spus evreul?

Eşti ceea ce eşti… şi asta vei rămâne.

Ce dracu era rău în a fi soldat?

De la început, Casca a avut o viaţă bună în armată. Zilele de antrenament şi disciplina erau ca un tonic pentru mintea sa. Orele îi erau prea pline pentru a lăsa mult timp pentru jelania

familiei sale pierdute la care, precum orice om normal, ţinuse atât de mult. Acum serviciul militar era familia sa, iar Casca, precum şi alţii de dinaintea sa, a descoperit bucuria disciplinei. *Shit*! *Ce puteau şti civilii despre ordinea şi disciplina vieţii militare*? Aproape înainte ca să-şi dea seama, şi-a terminat instruirea de bază şi a fost alocat Legiunii a VII-a, staţionate la frontiera ce-i separa pe *marcomannii* germanici de *helvetii*. Îi plăcea serviciul militar, deoarece Casca a înţeles intuitiv importanţa forţei militare. Legionarii Romei erau cei ce preveneau războiul permanent ce ar fi avut loc între aceşti vechi inamici. Da, a fost un serviciu bun. Acolo a simţit pentru prima oară gustul sângelui în focul bătăliei, şi tot acolo a învăţat înţelepciunea programelor de instrucţie realizate de comandanţii săi.

Precum puterea *careului roman*[9].

În lupta *unu-la-unu*/*corp-la-corp* împotriva unui monstru german, acesta avea avantajul. Romanul era mult mai puţin înalt şi mai slab, iar greaua sabie a barbarului era de obicei letală; un german putea înfrânge întotdeauna un roman.

Dar când era format careul, iar legionarii aveau sprijinul camarazilor lor, instrucţia şi disciplina învingeau întotdeauna împotriva şanselor net superioare ale inamicului. Barbarilor le lipseau disciplina, iar când bătălia începea, îi cuprindea ceea ce ei numeau „*furia berserker*”[10] şi nu era ceva neobişnuit pentru ei să folosească „*fântâna lui Tyr*”[11], unul dintre zeii lor războinici.

Când un barbar avea tăiat antebraţul sau pumnul, îndrepta jetul de sânge arterial către faţa inamicului său, încercând să-l orbească doar cât să mai ducă încă un suflet cu el în *Valhalla* şi urla către Tyr şi *valkyriile* sale să vină şi să-l ia… *Ciudaţi oameni, blestemaţii ăştia de barbari*.

Legiunea era mama şi tatăl într-o bătălie, siguranţa, acasă. Nu conta nici în care legiune erai alocat, ştiai întotdeauna ce aveai de făcut şi unde se afla totul. Fiecare legiune îşi aşeza tabăra de

---

[9] Careul roman – formație de luptă, defensivă, a infanteriei romane mai ales împotriva atacurilor de cavalerie.

[10] Berserkers (berserks) – războinici campioni norvegieni care luptau într-o stare de transă turbată.

[11] "Fântâna lui Tyr" – practica berserkerilor de a-și tăia propriul braț și să folosească sângele ce țâșnea din artere pentru a-și orbi adversarul. Týr – este un zeu din mitologia nordică portretizat cu un singur braț.

fiecare dată la fel. Nu era nici o diferenţa în Egipt faţă de Sarmatia sau Britania. Un legionar ştia întotdeauna unde trebuie să se afle datorită instrucţiei constante, iar instrucţia de front era destinată să-l facă pe soldat să reacţioneze automat. Instruire, marşuri… şi săpături. Exista o zicere, că dacă vrei să fii un legionar bun, era bine să ai sânge de cârtiţă. Adesea, cel mai important obiect din echipamentul pe care-l cărai era lopata – şi să te apere toţi zeii dacă o pierzi. Legiunea a supravieţuit multor atacuri surpriză pentru că regulamentele spuneau clar că o unitate trebuie întotdeauna, conform planului, să-şi sape poziţiile defensive înainte de a se da *Stingerea* şi a se merge la culcare.

Barierele exterioare trebuiau montate şanţurile de apărare săpate şi bine pregătite cu baricade de prăjini ascuţite care să neutralizeze un atac surpriză. Pentru un comandant, să fie surprins în tabără fără aceste măsuri defensive însemna să cheme dezastrul.

Pentru că războiul însemna să ucidere…

Să ucizi…

Casca s-a cutremurat la amintirea primului său omor.

9

Erau campaţi lângă Coblenz, puţin mai la sud de locul unde Caesar traversase Rhinul în urmă cu 23 ani, şi se confruntau, peste râu, cu descendenţii aceloraşi triburi învinse de Caesar prin raidul său surpriză asupra – până atunci – neatinsei Germanii, suevii[12].

O noapte fără lună şi cu ceaţă groasă acoperea ţinutul ameninţător. Nu ştiau că războinicii suevi traversau neauziţi râul, plutind pe plute de buşteni.

Ajunşi pe mal, barbarii au menţinut linişte absolută toată noaptea şi dimineaţa, fără a încerca nici o acţiune asupra poziţiilor legiunii sau santinelelor, rămânând complet în afara contactului. Doar cercetaşii barbari ţineau sub supraveghere poziţiile romane.

Aşteptau…

[12] Suebi (Suevi, Suavi, Suevians) – grup de triburi din Germania din timpul Imperiului Roman.

În zori, legiunea a ieşit din tabără şi a luat poziţii de marş către punctul de raliere cu forţele armate principale în vederea executării manevrelor de primăvară. Casca îşi aducea aminte de acei zori... puţină gheaţă... frig... o ceaţă joasă ce se târa pe pământ, rămasă din ceaţa densă a nopţii, şi care umplea toate depresiunile şi cotloanele. O zi admirabilă ca să te simţi viu. Să ucidă era ultimul lucru la care s-ar fi gândit.

Legiunea a intrat în coloană de marş pe drumul construit tot de ei în primăvara anului trecut. Se anunţa o zi bună, răcoroasă cât să împiedice supraîncălzirea în timpul marşului, şi toţi oamenii aveau moralul ridicat. *Tribuni Militum* se aflau la locurile desemnate, dar cavaleria încă nu-şi asumase rolul de cercetare. Călăreţii aveau şi ei moralul bun. Glumeau şi-şi cabrau caii, înainte de a forma coloanele cu rânduri regulate.

Această slăbiciune de moment, când gărzile erau chemate în interiorul castrului, iar cavaleria încă nu se afla pe poziţii, a costat multe vieţi.

Suevii au aşteptat până ce legiunea a ieşit în întregime din adăpostul castrului. Atunci, fără nici un avertisment sau strigăte de luptă, au năvălit în tăcere ca nişte lupi de pădure cu care semănau şi s-au înserat între coloana de legionari şi castrul din care tocmai ieşiseră.

Un legionar împietrit din ariergardă a sunat alarma cu doar câteva secunde înainte ca o suliţă scurtă folosită la vânătoarea mistreţilor să-i spulbere jumătate din cap.

Alte grupuri ascunse ale forţei barbare, cam 1.500 de oameni, au atacat nobilimea călare, şi, aproape fără să le rupă formaţia, i-au separat de coloana principală. Cinci mii de suevi urlători s-au intercalat între călăreţi şi legionarii pedeştri. Alte 10.000 s-au abătut imediat asupra avangărzii şi ariergărzii Legiunii a VII-a, în timp ce o a treia forţă încerca să spargă centrul şi să dividă legiunea în părţi separate care puteau fi distruse mai uşor.

Dar treaba aceasta nu le-a reuşit.

La primul semn de pericol, centrul legiunii s-a întors din instinct. Chiar înainte ca primul val de săgeţi să se abată asupra lor precum o ploaie mortală, ei erau cu faţa către barbari. Aplicând cele învăţate la instrucţie, au intrat cu toţii în formaţii. Ofiţerii/tribunii au dat ordinele necesare. Centrul s-a opus

primului val de germani ce urlau aruncându-se împotriva zidului viu de soldaţi.

Germanii au fost respinşi, lăsând câteva sute de camarazi pe pământul ud, fie morţi, fie urmând a fi omorâţi de către legionari. În acest stadiu al luptei, Legiunea nu lua prizonieri. Chiar şi un câine rănit poate muşca, aşa că, înaintea următorului atac, legionarii au tăiat gâtul tuturor barbarilor răniţi.

A durat mai puţin de trei minute. Camarazii rămaşi din întreaga regiune au format careul defensiv – dar fără cavalerie.

Casca a văzut cum tânăra nobilime a fost separată şi măcelărită atunci când suevii s-au aruncat asupra lor. Mulţi dintre germani aveau prăjini lungi cu cârlige la capăt, precum sculele pescarilor când scoteau din apă peşti mari. Cu acestea îi trăgeau pe cavalerişti din şa, trântindu-i la pământ unde alţi barbari tăbărau asupra lor şi le tăiau gâturile. Din mai mult de 400 de tineri bravi, mai puţini de 20 au reuşit să scape adăpostindu-se în careu. Acolo urlau cuprinşi de furie şi ruşine, iar câţiva s-au aruncat în propria sabie preferând să moară decât să îndure dezonoarea pe care chiar ei au adus-o asupra lor. Cei rămaşi vii s-au integrat în zidul viu şi i-au înfruntat pe germani conştienţi de nevoia lor de a ucide.

După primul asalt, germanii s-au retras. Casca s-a uitat cu atenţie la inamicii săi. Păreau a fi veniţi din altă lume… uriaşi, păroşi, cu plete blonde până la umeri şi mustăţi sălbatice ce ajungeau până sub bărbie. Mulţi aveau părul roşu ca focul şi barbă. Platoşele lor erau de o varietate pestriţă, limitată doar de darea de mână a proprietarului şi de preferinţele personale… scuturi din piele de bovine… coifuri din blană de lup… căşti din fier cu coarne… scuturi romane capturate în bătăliile din ultimele 200 ani.

Săbiile grele ale barbarilor trebuiau mânuite cu ambele mâini, iar dacă lovitura era dată cum trebuie, puteau despica un om în două. Acestea şi topoarele erau armele lor preferate. Lui Casca i se spusese că suevii erau meşteri în mânuirea toporului şi s-a convins că e adevărat. Mulţi dintre războinici purtau o jumătate de duzină de topoare de aruncat, dar aveau şi topoare pentru lupta de aproape. Acestea provocau răni mai grave decât săbiile când se confruntau cu zidul legionarilor.

Germanii aşteptau grămadă ca să înceapă următorul atac. Se încurajau singuri mărindu-şi *furia berserk*, lovind ritmic în

scuturi. Din gât scoteau un mârâit grav care izbucnea într-un răcnet ce spărgea urechile, un urlet sălbatic ca de lupi turbaţi. Câţiva germani n-au mai suportat aşteptarea şi fără nici un ajutor din partea camarazilor lor s-au aruncat singuri asupra zidului roman. Acolo legionarii, aproape fără să se gândească, i-au lichidat.

Apoi a început atacul.

Veneau alergând aplecaţi din mijloc, asemenea bestiilor pădurii ale căror piei le purtau. Îi precedau valurile succesive de săgeţi şi mulţi au intrat în bătaia lor mânaţi de nerăbdarea de a ucide.

Casca aştepta. Îl văzu pe camaradul său de scut zâmbind neajutorat. El însuşi simţea nevoia bruscă de a urina. Voia să fugă, dar avea nevoie de mai puţin curaj ca să rămână unde se afla, decât să rupă rândurile şi să fie dezonorat de camarazii săi, şi a înţeles adevărul a ceva ce-i spusese cândva unchiul Tontine, că multe fapte eroice erau realizate de frică…

Şi suevii au fost peste ei.

Topoarele de luptă fulgerau în soarele dimineţii. Chipurile diavolilor barbari erau roşii de strălucirea sângelui. Se îngrămădeau unul în altul în precipitarea lor de a ucide romani. Un legionar aflat la trei oameni depărtare de Casca a fost tras afară din poziţie de unul dintre cârligele folosite şi asupra cavaleriei. O fulgerare şi capul a fost retezat şi apoi înfipt într-o suliţă întors cu faţa către careu. Dar locul gol lăsat de soldat a fost ocupat încă înainte de a fi tras cu totul afară, de către un soldat din rândul doi. Zidul a rămas intact.

Casca a lovit şi a lovit, parând lovituri de lance, topor şi sabie. Îşi simţea braţul greu ca plumbul. Dar barbarii continuau să se arunce, fără să se gândească, împotriva scutului legiunii. Iar careul se micşora. Mai mult de 1.000 legionari zăceau morţi, cu trupurile mutilate de barbari. Şi totuşi careul rezista. Casca avea două răni, una făcută de o suliţă care i-a trecut direct prin scut şi o lungime de cam juma' de palmă de oţel i-a intrat în piept, imediat sub clavicula dreaptă. Camaradul de alături a tăiat capul suliţei cu *gladius*ul[13] său şi i l-a smuls din umăr mai repede decât se putea povesti în cuvinte. Cealaltă rană era de la toporul lucitor al unui barbar care i-a făcut o tăietură adâncă pe coastele din

[13] Gladius – sabia obişnuită a legionarului roman.

stânga pieptului. În acest caz, metalul platoşei şi-a meritat toţi banii; cea din piele era bună doar pentru loviturile uşoare.

Atunci a încetat.

Germanii au fost respinşi, lăsând în urmă un strat gros de trupuri, unul peste altul. Le era destul. Se retrăgeau spre râu.

Uşurarea era evidentă pe chipul comandantului roman. Matinius Corolioni ştia că oamenii să-i n-ar mai fi rezistat prea mult. Cu mare satisfacţie s-a ridicat în scările şeii unuia dintre cei câţiva cai supravieţuitori, şi-a rotit sabia deasupra capului şi a strigat:

— După ei!

Acum a început adevăratul măcel.

Legionarii alergau după suevi şi-i ucideau. Mulţi dintre barbari implorau pentru vieţile lor. Dar în acea zi, nimeni nu era cruţat. Amintirea tinerilor cavalerişti era prea proaspătă pentru ca romanii să ia prizonieri. I-au ucis pe germani pe tot drumul de retragere către râu.

Casca lovea iar şi iar până ce a simţit că-i pică braţul din umăr. Atunci a aruncat scutul şi a schimbat sabia în mâna stângă, tăind, tăind, orice trup acoperit cu haine din blană şi cască cu coarne ce-i ieşeau în cale.

Unul, un băiat drăguţ de nu mai mult de şaisprezece ani, a căzut în genunchi rugându-se să-l lase în viaţă. Casca nu a simţit nimic altceva decât un fel de lene când l-a înhăţat pe băiat de părul blond şi i-a dat capul pe spate, lăsându-i la vedere gâtul deloc diferit de al unei fecioare. I-a tras sabia scurtă complet prin gât până în spate, lama pătrunzând printre vertebrele cervicale. Capul băiatului aproape că a căzut. Doar o fâşie de carne îl mai ţinea ataşat de trunchi. Băiatul-războinic a căzut pe pământ, cu corpul străbătut de spasmele involuntare ale morţii bruşte şi violente.

Şi doar pentru o clipă, pentru Casca timpul a stat în loc. Un gând i-a trecut prin minte: *Dacă aş fi continuat să trăiesc în Toscana… Dacă m-aş fi însurat şi aş fi avut un copil… ca acesta…*

Dar numai pentru o clipă. A ridicat sabia însângerată şi a alergat după alţi germani.

Şi au ajuns la râu, iar Casca a intrat în apă până la brâu pentru a continua măcelul până ce nu a mai fost nimeni de hăcuit şi doar arcaşii mai continuau să ucidă, trimiţându-şi săgeţile în spinările şi in capul barbarilor ce voiau să scape înotând.

Casca s-a întors pe mal şi s-a aplecat ca să bea, fără a-şi face griji că apa era roşie în jurul său. Această sete arzătoare, pe care doar cei ce au luptat o cunosc, nu putea fi ignorată. Cadavrul unui german a plutit pe lângă el, iar mâna mortului l-a atins uşor pe faţă… dar nu i-a păsat. A continuat să bea extenuat.

Cincisprezece mii de suevi traversaseră râul în acea dimineaţă. Noaptea, mai puţin de trei sute s-au întors în satele lor. Înainte chiar ca femeile să fi început să-şi jelească morţii cu vaiete şi strigăte de răzbunare, multe văduve s-au oferit oricărui războinic supravieţuitor pe care l-au putut înhăţa, pentru ca să aibă alţi copii care să crească bărbaţi şi să-i răzbune pe luptătorii suevi căzuţi.

Înainte ca zorii să mai răsară de câteva ori, încă o mie de soldaţi barbari au început să crească în burţile mamelor, ca la rândul lor să se întoarcă la *zidul* roman…

10

Casca s-a trezit cu trupul acoperit de sudoare.

Se afla înapoi în celula sa din Judea, dar timpul era confuz încă pentru el. Şi-a reamintit de cei trei şobolani, dar visurile veneau peste el precum realitatea. În gură avea un gust de teamă.

Cât timp a trecut de la pedeapsa cu lovituri de vergi? Tribunul spusese că vrea să-l vadă după aceea. După ce s-a ridicat cu greu de pe podea, Casca s-a uitat prin uşa celulei, unde o rază de lumină pătrundea printr-o deschizătură ce aducea puţin aer în acest loc al ororilor. După unghiul şi intensitatea luminii trebuie să fi fost aproape seară. Înseamnă că a dormit câteva ceasuri. Îşi privi picioarele. Umflătura mai era, dar, surprinzător, durerea aproape că dispăruse. Surprinzător? „*…până ce ne vom reîntâlni…*” Cuvintele evreului îl bântuiau. *Ce s-a întâmplat cu mine*?

Ridicat în picioare, şi-a dat seama că putea sta drept, apoi a şchiopătat până la grămada de paie de lângă peretele îndepărtat. Însă înainte de a se întinde pe jos s-a uitat din nou la piele de pe picioare. Chiar dacă lumina era slabă, se părea că şi carne bătucită se vindeca acum. Imposibil!…

Cu unghia degetului arătător de la mâna dreaptă a apăsat în carnea antebraţului stâng până ce a ieşit sângele. Durerea a fost un nimic comparativ cu cea prin care trecuse. Apoi a retras unghia pe jumătate din braţ... şi s-a oprit. A rămas cu gura deschisă văzând... cum sângerarea încetează sub ochii lui, durerea dispare şi se formează o crustă.

Casca a strigat: *NU*! *NU*! şi s-a dat cu capul de peretele celulei, terorizat şi cuprins de confuzie.

Temnicerul, auzind strigătul, a venit alergând. Văzându-l pe Casca aparent încercând să-şi zdrobească capul, a chemat ajutoare, şi, împreună cu două gărzi, a reuşit să-l pună în lanţuri, pentru a-l împiedica să-şi mai facă singur vreun rău în viitor.

Dacă bastardul ar muri înainte de judecata lui Tigelanius, va fi vai şi amar de ei toţi.

Casca a dormit toată noaptea, un somn tulburat, neliniştit, cu coşmaruri care alternau cu disperare şi agonie mentală.

Dar noaptea a trecut.

Dimineaţa a fost spălat (adică temnicerul a aruncat nişte apă pe el) şi îmbrăcat, apoi adus în faţa lui Tigelanius, tribunul-comandant al garnizoanei din Ierusalim.

Tigelanius era echipat în haine de zi, nu în uniformă. Era drapat într-o togă oficială, una cu bordură purpurie care arăta că purtătorul are sânge regal. Sabia se afla lângă el. De asemenea, acolo era şi un scrib, cu sulul pe care erau scrise acuzaţiile. Doi alţi ofiţeri *Tribuni Militum* erau prezenţi ca şi consilieri ai Curţii.

Întorcându-şi faţa nobilă şi sensibilă către acuzat, Tigelanius se uită cu dispreţ la prizonier. Cu o strâmbătură a nasului, spuse, ascetic:

— Încă puţi.

Apoi a ordonat ofiţerului de serviciu să aplice temnicerului zece lovituri cu varga. Revenind la Casca, i-a cerut scribului să citească acuzaţiile...

Apoi, Tigelanius l-a întrebat pe Casca dacă are ceva de spus în apărarea sa înainte ca să dea sentinţa. Casca nu a spus nimic. Stătea nemişcat, cu mintea plină de întrebări. Astăzi, rana de pe braţ era dispărută, şi doar o linie rozalie, subţire, arăta unde îşi vârâse adânc unghia în carne.

Tigelanius făcu un gest către scrib.

— Notează că acuzatul nu are nimic de spus în apărarea sa.

Şi ridicându-se în picioare, tribunul a venit în faţa lui Casca.

— Ca urmare, tu, Casca Rufio Longinus, eşti scos din rândurile Legiunii a X-a, iar numele tău va fi şters din analele acesteia. Ţi se retrag toate recompensele primite pentru faptele tale de arme. Din acest moment, nu mai eşti un cetăţean. Eşti proprietatea împăratului şi urmează să fii trimis la minele de cupru din Achaia. Acolo ţi se va permite să-l serveşti pe împărat, şi Roma, pentru tot timpul cât vei mai fi pe acest pământ. Poţi pleca!

Şi, întorcându-se de la prizonier, a făcut un comentariu către unul dintre ofiţerii-martori:

— Acum, să trecem la lucruri cu adevărat importante. Mettelius, câţi invitaţi vei aduce cu tine la cină, în afară de tine şi frumoasa da soţie?

Casca a fost dezbrăcat şi in locul uniformei de legionar i s-au dat o robă şi o pătură. Cătuşele i-au fost înlocuite cu inele metalice la picioare, iar în jurul gâtului i s-a pus un medalion cu imaginea lui Tiberius pe el. Prinderea lui fără a purta acest colier, însemna să fie ucis pe loc. A fost ataşat unei coloane de vreo 20 de sclavi care urmau să fie trimişi la aceleaşi mine de cupru din îndepărtatele provincii sudice ale Greciei. Acolo vor săpa până la moarte după minereul verde-roşiatic.

Au mărşăluit pe o distanţă de 50 km de la Ierusalim la Joppa. Acolo au fost îmbarcaţi pe o biremă, o navă costieră cu două punţi care trebuia să-i ducă în portul Cenchrea.

Navigarea a fost lipsită de evenimente, dar cala era aglomerată şi mâncarea pe sponci. Erau hrăniţi o dată pe zi şi primeau apă de două ori, dar nu a existat cruzime inutilă. Romanii nu-şi torturau sclavii, la fel precum majoritatea oamenilor nu-şi bat animalele domestice fără motiv.

O mică furtună a făcut ca unii sclavi să dea rău *la peşte*, dar Casca nu s-a simţit deloc deranjat, iar hrana părea să-i fie suficientă. Părea, cel puţin, să aibă cele mai mici necazuri cu adaptarea, dintre toţi ceilalţi. Aceştia au considerat că fiind fost legionar era obişnuit cu dieta restricţionată. Un singur om a murit în timpul voiajului, un negustor care a fost atât de fraier încât să se lase prins cu greutăţi măsluite la cântarul cu care vindea provizii pentru garnizoana din Samaria.

Nava a făcut toate opririle de pe coasta mediteraneană până în Grecia, debarcând pasageri la Caesarea şi Tyre şi îmbarcând baloţi de lână la Sidon.

Tot la Sidon l-au luat şi pe guvernatorul Ciprului pe care l-au dus la Paphos. Excelenţa Sa fusese la o întâlnire cu guvernatorii din Antiochia, şi la fel ca toţi politicienii cu cont de cheltuieli a făcut o mică călătorie suplimentară ca să se întâlnească cu nişte prieteni vechi din Sidon timp de vreo două săptămâni înainte de reîntoarcerea la datoriile guvernamentale din propria cocină mizerabilă.

Din Creta, birema a navigat direct către Rhodos pentru o escală de două zile, în timpul căreia lui Casca şi celorlalţi li s-a permis să facă mişcare pe punte (echipajul i-a folosit ca să ajute la încărcarea unor baloţi de piei şi altele, în cală, lângă secţiunea sclavilor).

Nava a mai făcut o escală la Ephesus, apoi a ajuns la Cenchrea, în Achaia, cea mai sudică provincie a Greciei, pământul natal al legendarilor spartani şi un presupus fost loc de odihnă al marelui Ulise.

Per total, a fost un tur frumos pentru călători/turişti, dar a dracului de puţină distracţie pentru sclavi.

În timpul voiajului, Casca s-a confruntat pentru prima oară cu realitatea vieţii de sclav. Nu mai erai un om. Nici măcar o fiinţă umană. Doar o proprietate. Dar a fi o proprietate avea câteva consecinţe surprinzătoare.

Nu erau puşi să tragă la rame pentru că nu ştiau să vâslească corect, şi ar fi durat prea mult să fie instruiţi. Cei de la rame erau o combinaţie de sclavi şi oameni liberi care munceau cu simbrie. Sclavii nu erau bătuţi, exceptând situaţiile când erau prinşi trândăvind – iar atunci nu atât încât să fie betegiţi. La urma urmei, sclavii erau o proprietate şi valorau ceva. Chiar dacă nu erau vâslaşi buni, tot puteau fi vânduţi pentru alte mărfuri. Dar un sclav care nu putea munci nu aducea nici un venit. Deci, atât timp cât sclavii îşi făceau treaba fără să creeze probleme, erau trataţi relativ bine – dacă a fi ignorat putea fi numit bine, iar Casca şi-a dat seama că se putea adapta.

După debarcare în Cenchrea, sclavii destinaţi minelor au fost separaţi de ceilalţi şi adunaţi într-o altă coloană ce s-a îndreptat spre colinele unde erau aceste mine.

Mergeau încet, cu paşi grei, dar au învăţat repede să ţină pasul cu ceilalţi ca să nu se poticnească. Casca a aflat că ritmurile sclaviei se învaţă repede şi uşor… şi faptul că nu mai aveai timp să te gândeşti la alte alea era un mod de aţi păstra mintea întreagă.

Fără gânduri, coloana mărşăluia precum un miriapod în susul pantelor stâncoase al Greciei, către puţurile în care îşi vor petrece întreaga viaţă sub pământ, scoţând cupru pentru a spori bogăţia lui Caesar şi pentru profitul proconsulului care guvernează acolo. Până acum, lanţurile formaseră bătături şi nu mai muşcau direct din piele. Alte calusuri se vor forma şi în alte părţi ale corpului.

Au putut mirosi minele înainte de a ajunge la ele. Sigur, erau şi sunetele, dar mai întâi a venit mirosul. După relativa curăţenie de pe galeră, mirosul a mii de oameni transpiraţi, nespălaţi, le-au asaltat nările. Primii sclavi pe care i-au văzut cărau coşuri cu pământ roşu la locurile de depozitare. Păreau a fi părţi ale unei linii nesfârşite ce se târa prin ţărână. Precum legendarul şarpe care se înghiţea singur, ei nu se opreau niciodată. Era un cerc mare, continuu, de mizerie. Aici loviturile de bici se abăteau adesea asupra spinărilor sclavilor. Aceştia era cei consideraţi că nu merită să fie păstraţi, deci pot fi sacrificaţi. Supraveghetorul minei avea nevoie de o anume raţie de morţi doar pentru a face loc pentru noii veniţi care i se trimiteau. Se plânsese superiorului său din Athena despre supraaglomerarea constantă cu care era forţat să se confrunte, şi cât de dificil era să menţină un echilibru. A tăiat raţiile la o treime – şi totuşi, *animalele* nu mureau destul de repede. Şi-acum, iată că vine o nouă adunătură. Unde dracu să-i pună şi pe ăştia? Ultimul război a aruncat mii de sclavi pe piaţă, iar ei erau saturaţi. Lui i se trimiteau toţi cei refuzaţi de alţii… cei care creau probleme şi ucigaşii. A dracului organizare la cei de sus… habar nu au ce fac!

Casca a fost numerotat după numărul de pe tăbliţa de sclav şi a fost înlănţuit cu noul său tovarăş de muncă. Lanţurile de la picioare erau mai lungi decât cele avute în timpul marşului. Un sclav din mine avea nevoie de oarecare libertate de mişcare.

Casca şi tovarăşul său au fost desemnaţi la un depozit din partea de nord-vest a muntelui. A fost norocos. Aici, măcar, avea parte de oarece aer curat şi soare. Dedesubt, în puţurile şi galeriile

care se întindeau la o mie de picioare sub suprafaţă, sclavii puteau să nu mai vadă lumina zilei pentru tot restul vieţii lor.

Casca a intrat într-o rutină a muncii şi în curând a învăţat cum să evite biciul supraveghetorului. Treimea de raţie nu părea să-l deranjeze prea mult. Ceea ce pe atunci nu ştia era că metabolismul sistemului său pur şi simplu se ajusta singur la indiferent ce primea şi-l folosea în modul cel mai eficient. Casca ieşea la budă o dată pe săptămână, şi chiar şi atunci foarte puţin. Tot ce mânca se transforma în energie. Trupul i se întărea. Muşchii au devenit nişte benzi de oţel. Nu numai că-şi făcea munca sa, dar îl ajuta mult şi pe tovarăşul de lanţ.

Zilele au devenit săptămâni, iar săptămânile luni, şi continua să muncească în timp ce tovarăşii lui de lanţ mureau. Avusese deja trei şi acum era la al patrulea.

Au trecut patru ani, iar el a devenit mai puternic ca niciodată. Dar, chiar cu toată atenţia sa, nu a putut evita întru-totul biciul supraveghetorului, iar spatele său semăna cu o hartă a străzilor unui oraş datorită cicatricilor subţiri lăsate de bici. Dar el a supravieţuit în timp ce alţii au murit. Iar vocea evreului pogora asupra lui când îi era ataşat un nou sclav prin cordonul ombilical metalic: „*Până ce ne vom reîntâlni…*” Erau şi momente când auzea voce în timpul somnului… când se încovriga în mica groapă pe care şi-o săpase pentru el şi colegul de lanţ ca protecţie împotriva urgiei furtunilor ce se abăteau periodic asupra insulei.

Casca era tăcut, vorbind puţin cu tovarăşii săi şi ceilalţi din jurul său, dar ei şi-au dat seama că ceva e deosebit în legătură cu el. După o vreme, chiar şi supraveghetorul a început să se oprească şi să-l atingă uşor ca să aibă parte de puţin noroc.

Dar asta a fost înainte de a fi trimis în subteran… şi OROAREA a început…

11

Pentru Casca, anii au fost de o monotonie care era o tortură în sine. Era incapabil să diferenţieze trecerea timpului altfel decât prin schimbarea anotimpurilor, iar fiecare părea să dureze o eternitate. Săpa mereu, adânc şi mai adânc în măruntaiele pământului… adânc… tot mai adânc…

Fusese trimis în subteran în cel de-al şaptelea an.

Supraveghetorul de la suprafaţă începuse să se simtă inconfortabil în prezenţa lui Casca. Ceilalţi sclavi mureau sau slăbeau şi se îmbolnăveau; Casca nu păţea nimic din toate astea. Singurul lucru pe care-l avea în comun cu ceilalţi prizonieri era stratul de mizerie, praful încrustat şi argila care erau îndepărtate de pe a lui doar atunci când ploua. Arăta mai puţin uman decât animal – mai mult, un lucru mecanic al pământului, ca eternitatea, ca solul însuşi.

Împăraţii din Roma s-au schimbat. Politicienii şi eroii s-au înălţat şi au decăzut. Dar Casca continua să trudească.

A devenit posac şi tăcut, un subiect de mirare dar şi frică pentru ceilalţi sclavi. Barba sa îi ajungea până aproape de mijloc, plină de noduri şi încâlcită. Ar fi putut deveni o adevărată bestie, dementă şi neomenească, dar mintea a fost cea care l-a salvat. Şi-a folosit imaginaţia pentru a nu înnebuni. A avut 11 tovarăşi de lanţ care au murit, dar el a rămas neafectat.

Când a ajuns în subteran, supraveghetorul din schimbul său s-a întrebat ce-i cu omul acesta ciudat. Sub mizeria de pe corp, vârsta lui Casca era nedeterminată, dat puterea sa era ireală. Putea face munca a trei şi putea ridica mai mult decât oricare doi oameni din mine. Casca era un nod solid de muşchi vânjoşi şi tendoane. Întotdeauna îşi obţinea porţia completă de hrană când venea ora mesei. Nimeni nu îndrăznea să-i conteste locul ales de el pentru somn. Casca ar fi putut fi şeful subteranului dacă ar fi dorit. Dar nu a vrut. Supraveghetorul se întreba de ce. Nu putea pricepe ce-i în mintea lui Casca.

Acesta a încercat să-şi dea seama care este soarta sa, petrecându-şi ore, zile, fiecare moment în care nu dormea încercând să-şi înţeleagă soarta. Enormitatea ei…

Nu pot să mor. Evreul nu mă lasă. Atunci, dacă nu pot muri, tot ce pot face este să aştept. Orice se schimbă cu timpul, iar eu am tot timpul la dispoziţie, sau cel puţin până ce – aşa cum a spus evreul – „Până ce ne vom reîntâlni”. Reîntâlnire? Poate că el se află în puţul de alături, întărindu-i pereţii cu lemn. Dar am să scap de aici. O şansă se va ivi ea singură; nu e nevoie să-i atac pe gardieni ca să încerc să evadez. Mă vor doborî şi mă vor pune în lanţuri. Nu, trebuie să ajung din nou la suprafaţă. Aici jos, n-am nici o perspectivă decât să fiu îngropat de viu…

Îngropat de viu!… Gândul l-a lovit ca un trăsnet.

Îngropat de viu!…

El nu putea muri!

Dacă era îngropat de viu, ar fi fost pentru eternitate.

Acum au început zilele de adevărată oroare.

Întotdeauna era o şansă foarte bună de a fi îngropat în mină. Se întâmpla adesea cu alţii. Periodic, câteva tone de pământ luau ca sacrificiu un sclav. Dacă rămâi aici suficient de mult, ţi se va întâmpla şi ţie. Iar el avea tot timpul din lume, nu doar scurta viaţă a celorlalţi care fuseseră îngropaţi de vii. Gândul de a fi îngropat de viu pentru eternitate aproape că l-a înnebunit pe Casca… gândul că va zăcea lungit, incapabil să moară, sub tone de pământ era o oroare care-l măcina continuu. Nu pleca niciunde. Îi stăruia în minte… precum un fel de monstru care-i rodea creierul. *Afară. Afară. Trebuie să ies afară*!

Înainte ca mina să-l facă să cedeze.

În al şaptelea an al Împăratului Gaius Nero momentul de cedare a sosit.

Pe neaşteptate. Casca trudea în puţul său, nu departe de supraveghetorul său, Lucius Minitre. În mod ironic, a fost unul dintre puţinele momente când şi-a uitat obsesia pentru că vâna de stâncă neobişnuită pe care o săpau îi stârnise interesul.

Huruitul a început… alunecarea de pământ de deasupra lor.

A fost un sentiment aproape insuportabil care a venit odată cu schimbarea de presiune din aer. Tavanul de milioane de tone de pământ şi stânci a început să coboare.

Sclavii au îngheţat.

O clipă cât o eternitate, timpul s-a oprit. Apoi tavanul care acoperea 200 picioare de galerie a căzut, zdrobind vieţile a peste 40 de sclavi.

Căderea primului tavan a pornit o reacţie în lanţ care s-a răspândit şi în celelalte galerii. Strigătele de panică ale oamenilor stârneau ecouri prin reţeaua de tuneluri care se prăbuşeau unul după altul pe măsură ce pereţii cedau în jurul său.

Minitre, supraveghetorul, nu prea era un om curajos. Asta era doar o slujbă pentru el. S-a ascuns în spatele unui sclav pe un pasaj lateral.

Casca nici nu l-a băgat în seamă. Tovarăşul său de lanţ zăcea în spatele său cu numai o parte a capului vizibil de sub

bolovanul care-l eliberase de onoarea de a munci pentru gloria Romei. Îl mai eliberase şi de două treimi din creierul din craniu. Casca se întrebă cum să scape de lanţul de la gleznă care-l lega de cadavru. Supraveghetorul se afla la doar câţiva paşi depărtare, pitit, cu mâinile deasupra capului şi faţa lipită de podeaua de ţărână. Ochii îi avea strâns închişi, şi nu mai era atent la nimic decât la adâncimea fricii sale. Casca l-a privit atent şi a văzut cuţitul scurt de la centura lui Lucius. O bucată de lemn era căzută aproape. Casca a luat-o, a strâns-o bine în mână şi întorcându-se rapid, l-a pocnit pe supraveghetor, lăsându-l inconştient. A luat cuţitul, şi s-a pus pe treabă tăind glezna tovarăşului său de lanţ. Treaba a durat mai mult decât ar fi trebuit datorită lamei neascuţite şi prea scurte, dar, într-un târziu, a retezat-o de totul, chinuindu-se mai mult la articulaţie. A trebuit să reteze tendoanele ca să ajungă în partea cealaltă, printre oase. O clipă a crezut că lama se va rupe, dar a rezistat şi şi-a terminat treaba.

Casca a scăpat de lanţ. *Ce bine. Oricum, omu' nu mi-a plăcut prea mult. Vorbea prea mult. Dar era înlănţuit cu mine. Doar nu era să-mi tai propriul picior… oricum, nu încă.*

Se uită la supraveghetorul inconştient. *S-ar putea să plec de aici pe picioarele mele.*

După ce şi-a şters de pe barbă sângele de la amputaţie, Casca l-a luat pe umeri pe supraveghetor şi a început să-şi croiască drum din adâncuri către soarele ce-l aştepta. L-a cărat, tras, târât pe Lucius prin tunelele parţial astupate unde duzini de oameni mureau sau erau deja morţi, ştiind că doar un singur gând trece prin minţile robilor prinşi în subteran: *oare superintendentul minei îi consideră destul de valoroşi ca să încerce să-i salveze – sau doar va rechiziţiona sclavi noi din colonia penală din Cipru*?

Casca a ignorat toate rugăminţile de ajutor. Un om l-a apucat de picior, implorând să fie ajutat să ajungă la suprafaţă. Casca l-a pocnit în faţă ca să-l facă să-i dea drumul din strânsoare. Omul a ţipat printre hohote de plâns:

— Nu mă lăsa să mor!

Casca a rânjit spre el:

— Nebunule, îţi faci griji doar pentru atâta lucru?

Şi, scoţând micul cuţit de la brâu, i l-a aruncat sclavului împietrit de frică.

— Uite cu ce poţi ajunge afară. Foloseşte-l şi fii liber. E mai mult decât pot face eu.

S-a întors şi şi-a reluat calea către suprafaţă.

Când târând, când trăgând povara-i inconştientă peste pietroaie şi grămezile de resturi şi pământ, a ajuns la intrare. Lumina puternică i-a rănit ochii, aproape orbindu-l după atâta amar de vreme petrecută în întunecimea din subteran, dar pentru el a fost ca un semn dat de zei care să-l conducă spre puţurile exterioare.

Pe când îşi croia cale prin gloata de sclavi ce încercau să ajungă în siguranţă, un huruit asurzitor a urcat din măruntaiele muntelui, mai tare, tot mai tare şi pe un ton adânc. Huruitul crescător a izbucnit la suprafaţă într-un nor de praf şi flăcări.

Undeva în adânc, o pungă de gaz a fost aprinsă de una dintre torţele pâlpâitoare, şi, nivel după nivel, mina s-a prăbuşit în ea însăşi, luând vieţile a sute de oameni. El a scăpat chiar la timp.

Acum a trecut prin obstacolele de la intrare, a trecut pe lângă supraveghetorii cu bice şi gărzile ce încercau să adune sclavii într-un fel de ordine. De două ori cineva a încercat să-l ajute cu Lucius, dar Casca a i-a respins cu tărie, în şuturi şi blesteme. Lucius era al lui. Lăsându-l pe supraveghetor jos, Casca s-a ridicat încercând să-şi menţină echilibrul. Lumea se mişca. Simţea o senzaţie ciudată, precum răul de mare, de la legănarea pământului ca răspuns la marile explozii care continuau.

Apoi totul s-a liniştit, cu excepţia strigătelor celor cuprinşi de panică şi răniţi. Ştergea faţa lui Lucius şi îşi mormăia sieşi: *Ce ciudaţi sunt oamenii care în cele mai rele condiţii se străduiesc să-şi salveze vieţile lor patetice în loc să aleagă soluţia cea mai uşoară ca să termine cu toate problemele*! Poate era faptul că nimeni nu ştia cu adevărat ce se întâmpla după moarte, ceea ce îi făcea să se agaţe cu tenacitate de existenţa lor mizerabilă. *Idioţi*. Era lumea plină de ei.

Lucius a deschis ochii.

După ce i s-a limpezit vederea, primul lucru pe care l-a văzut a fost faţa păroasă şi înfricoşătoare a lui Casca, cu stratul de murdărie încrustat în piele în toată splendoarea lui.

— Unde?... Unde?...

Casca l-a liniştit, spunându-i pe un ton blând:

— Ai fost prins sub o grindă de lemn, stăpâne, şi, amintindu-mi de bunătatea ta, n-am putut să te las să pieri, aşa cum au păţit atâţia alţi oameni sub pietrele ce cădeau şi în flăcări. Te-am cărat până aici, la lumină.

Memoria i-a revenit lui Lucius. Ultimul lucru pe care şi-l reamintea era că şi-a acoperit capul în timp ce pământul părea să se prăbuşească în jurul său. Dar acest sclav, cel pe care ei îl numeau *Bătrânul*, l-a salvat. Nu va muri. Va trăi ca să mănânce, să bea şi să facă dragoste. Datorită acestui sclav. Lucius Minitre a simţit cum creşte ceva în adâncul inimii sale. O revărsare de dragoste frăţească l-a învăluit. Bestia asta mare şi păroasă şi-a reamintit de bunătatea sa... şi toţi, chiar şi nevasta lui, au spus că are o inimă prea bună. Omul acesta l-a scos afară din măruntaiele infernului. Lucius abia se abţinea să nu-l îmbrăţişeze pe Casca – şi ar fi făcut-o dacă anii de mizerie acumulată nu s-ar fi simţit. Casca puţea.

Ridicându-se în picioare, cu ajutorul braţului puternic al lui Casca, Minitre s-a adresat unui alt supraveghetor de rang inferior.

— Ai grijă ca acest om să fie desemnat la o activitate de suprafaţă. Lasă-l să muncească la bucătărie. Şi vezi să fie spălat.

Casca nu mai putea de bucurie şi chicotea către sine însuşi. *Am reuşit. Sunt iar afară. Cât timp a trecut*?

Întrebarea sa şi-a primit răspunsul, dar nu imediat. L-au dus la un pârâu unde i s-a permis să se spele, reuşind să îndepărteze cea mai mare parte a mizeriei de pe trupul său. I s-a dat şi un brici al cărui proprietar îl supraveghea atent, iar în apropiere se afla şi o gardă înarmată. Casca blestema şi gemea când tăişul bont smulgea smocuri de păr şi piele de pe faţă şi gât.

Dar a scăpat de barbă. Apoi garda i-a dat o tunică curată, făcând comentariul că superintendentului îi plăcea ca tot ce era la vedere să fie deosebit de curat – inclusiv personalul. Casca, aducându-şi aminte de vremurile petrecute în legiune, Casca a simţit un junghi de nostalgie.

Gardianul a observat medalionul de sclav al lui Casca şi l-a privit mai îndeaproape.

— Pe Mythra, omule. Tiberius e mort de mai bine de 30 ani. Tu trebuie să ai cel puţin 60, dar nu arăţi deloc. Pe toţi zeii, cu ce te-or fi hrănit în mină se vede că ţi-a priit.

Râzând singur de glumiţa sa, gardianul l-a dus pe Casca la noul său loc de cazare, o baracă de tip militar cu un pat de lemn

şi o saltea de paie, numai ale lui. Prin comparaţie cu ce avusese în ultimele decade în mină, era un adevărat lux.

Decade! Gândul l-a ameţit pe Casca. A fost aici cât o durată de viaţă normală, totuşi…

Şi-a amintit de chipul care se holba la el din mica oglindă de bronz a omului care-i împrumutase briciul, chipul său, fără barbă. Acum îşi freca uşor obrajii cu mâna ca şi cum ar fi vrut să se asigure că ceea ce a văzut în mica oglindă era adevărat. Atât de mulţi ani, dar faţa era practic aceeaşi. Poate mai slabă. Poate mai colţuroasă. Dar în nici un caz nu-şi arăta adevărata vârstă de…

Medalionul de sclav! *Trebuie să scap de el…*

Casca a ieşit afară şi a mers în zona puţului unde, alături de alţi sclavi, i-a ajutat pe cei răniţi. Între timp, a schimbat medalionul cu unul mai recent, unul care purta efigia lui Claudius. Sclavul mort de la care l-a luat nu se va plânge.

Următoarele câteva zile au fost ocupate cu curăţirea generală a zonei minei. În acest timp, Casca a aflat multe despre cele întâmplate în lumea mare după pedepsirea sa prin trimitere în subteranul regiunii Achaia. Unele i-au deşteptat amintiri vechi. Împăratul care l-a urmat pe Augustus a fost Tiberius. Casca a servit o vreme sub comanda sa în Galia. Şi-a reamintit de Tiberius ca de un soldat bun şi un om drept, dar, după câte i s-a spus, după ce a devenit împărat, în ultimii săi ani, s-a transformat într-un tiran.

Sclavii care i-au spus asta lui Casca erau cei bătrâni, în jurul a 60 ani. Doar ei îşi mai reaminteau vremurile acelea, şi erau o clasă specială de sclavi. Ei au supravieţuit pentru că erau indispensabili pentru confortul casnic al stăpânilor, bucătari, maseuri, poeţi, învăţători. Aici ei au servit pe guvernator şi familia sa în această vilă enormă aflată departe de mine. Ei veneau în fiecare dimineaţă înaintea zorilor, şi se reîntorceau în zona minieră când guvernatorul nu mai avea nevoie de ei. Nu era ca şi cum ar fi servit în marile case din Grecia sau Roma, dar era infinit mai bine decât în puţuri, şi, la urma urmei, erau nişte criminali, vinovaţi de asemenea crime enorme precum furtul de mărunţişuri sau contrazicerea stăpânilor. Uneori când vreunul care trăia în asemenea case mari uita că nu este o persoană şi deci nu avea dreptul să aibă opinii. Ei bine, aşa era făcută lumea. Casca nu avea intenţia să o schimbe. Nu că ar fi putut…

Toţi sclavii erau de acord că cel mai rău lucru făcut de Tiberius – chiar mai rău decât exilul său paranoic – a fost numirea nebunului Caligula pe tron. Cel mai bun lucruri despre domnia lui Caligula a fost acela că a durat doar patru ani înainte ca Garda Prætoriană să se sature de blestematul sodomist, să-l ucidă, şi să-l pună pe unchiul său, Claudius, pe tron. L-au plăcut pe Claudius. *Bătrânul* era – destul de surprinzător – un administrator chiar competent. Şi da, toţi erau de acord, *bătrânul* Claudius era un domn bine crescut – chiar dacă restul familiilor de patricieni şi nobilimea a considerat că era cam republican în preferinţe.

Una peste alta, *Bătrânul* făcuse ceea ce trebuie, dar umbla zvonul că a doua sa soţie, Agrippina, l-a otrăvit pentru a-şi pune fiul pe tron – Nero, pe care bătrânul îl adoptase. Ciudată treaba asta cu împărăţia. Se părea că până şi cei buni, fiind împăraţi ai celui mai puternic imperiu din istoria omului aveau parte de o anumită boală profesională: ei păreau a nu se bucura de o prea lungă longevitate după preluarea puterii.

Deci, în prezent era împărat Gaius Nero. Până acum, domnia sa a fost destul de bună. Sclavii mai cunoscători socoteau că aceasta se datora faptului că se afla sub îndrumarea mentorului său, Seneca, şi asculta de sfatul lui Burrus, comandantul Gărzii Prætoriene, în ceea ce priveşte politica externă. Ei l-au *ajutat* pe tânărul Nero să facă multe greşeli critice. Ei şi mama lui păstrau un control strict asupra lucrurilor.

Eh, pentru Casca nu avea nici o importanţă. Lasă-i pe împăraţi să vină şi să treacă.

Lui nu i-a luat mult timp ca să se integreze în rutina noii slujbe. După viaţa din mină, acum avea parte de un lux de necrezut: baie o dată pe săptămână… vedea soarele… simţea pe faţă ploaia în locul prafului.

Lucius Minitre încerca pe toate căile să-i facă viaţa lui Casca cât mai uşoară, ba chiar se ataşase de fostul legionar cu înfăţişare dură. Într-o dimineaţă, supraveghetorul i-a făcut semn lui Casca să se aşeze pe o bancă lângă el şi să golească împreună un ulcior de vin.

— Casca, mi-ai salvat viaţa, iar eu n-am să uit. Eu nu te pot elibera, dar pot da o mână de ajutor ca să-ţi fac viaţa mai suportabilă.

Se opri, luă o gură de vin, apoi l-a diluat cu puţină apă dintr-o oală de lut. A mai sorbit o gură de vin şi a dat aprobator din cap, mulţumit de amestec.

— Sunt aici de opt ani, şi am auzit povestiri de la omul pe care l-am succedat. El a fost aici cincisprezece ani, şi a spus că tu erai aici cu mult timp înainte de venirea lui.

L-a privit pe Casca cu ochi neliniştiţi, apoi a continuat:

— De ce mai eşti în viaţă?

Casca nu a răspuns, aşa că supraveghetorul a continuat.

— Nu pari a fi foarte bătrân, totuşi trebuie să fii. Ştiu că medalionul pe care îl purtai la început nu era acesta al lui Claudius. Dar n-am să spun nimănui. Au zeii oarece plan cu tine? Sau ai găsit tu o cale de a evita ravagiile bătrâneţii?

Şi-a ferit privirea, înspăimântat puţin de îndrăzneala şi presupunerile sale. Cu ochii plecaţi, a turnat încă o cupă pentru el şi pentru Casca.

Casca a simţit cum îl cuprinde o mare uşurare. În sfârşit, putea vorbi despre chinul său. Aşa că, îi povesti lui Minitre întâmplarea cu el şi cu evreul.

Supraveghetorul nu a râs. A crezut tot ce a spus Casca. La urma urmei, nu era lumea plină de magie şi vrăjitori?

Casca şi-a isprăvit povestea. Lucius Minitre a rămas tăcut, cu ochii larg deschişi. Casca îl privea şi a zâmbit… strâmb… prima oară după douăzeci de ani. Modul nefamiliar de a-şi folosi muşchii faciali i-a provocat o crampă.

— E remarcabil, a murmurat Minitre. Vei trăi o eternitate. Nu vei muri niciodată. Sau, cel puţin, până ce îl vei întâlni din nou pe evreu, şi cine ştie când se va întâmpla asta? Poate că niciodată.

— Dar dacă spusa evreului este adevărată, trebuie să fiu liber. Nu pot îndura eternitatea în lanţuri. Ceva trebuie să se întâmple pentru ca să-mi pot redobândi libertatea, dar Mediterana este un lac roman şi fără bani n-am nici o şansă să evadez.

Lucius Minitre se gândi câteva momente. Era înfiorat de faptul că se afla atât de aproape de cineva atins de zei – fie chiar şi un zeu evreu. I-a povestit lui Casca despre creşterea cultului pentru acest evreu… cât de răspândit era. Chiar şi cu persecuţiile şi cu uciderile în masă în arene, tot păreau să crească în număr… şi să prospere. Erau credincioşi, adepţi ai evreului, chiar şi aici, în

mine. Nu mulţi, dar destui. Îi descopereai datorită obiceiului lor de a se ruga şi cânta continuu, oprindu-se doar când primeau lovituri de bici. Dar, de ce n-ar fi evreul un zeu? Divinul Augustus a fost zeificat imediat după moarte. Iar acum, chiar şi *bătrânul* Claudius avea adoratori. Iar Tiberius? A făcut-o pe maică-sa zeiţă, i-a făcut şi templu şi i-a dat şi propriile ei preotese.

Casca zâmbea. Gânduri îi treceau prin minte:

Zei şi preoţi... binecuvântări şi blesteme. Bine, dacă sunt blestemat, am plătit destul. M-am săturat să fiu hărţuit. Dacă îmi este menit să trăiesc, atunci, pe toţi demonii şi spiritele malefice ale acestei lumi, voi trăi.

12

— Minitre, începu Casca, cu voce joasă, conspirativă. Trebuie să facem ceva ca să scap de aici. Trebuie să existe vreo cale prin care să-mi dobândesc libertate şi să devin iarăşi om.

— Toţi oamenii vor să fie liberi.

— Da, dar eu am avut ani de zile în care să mă gândesc la condiţia mea. Dacă toate cele la care ne gândim sunt adevărate aşa cum le vedem noi, atunci am o grămadă de motive ca să fiu îngrijorat.

— Dar de ce trebuie să te îngrijorezi? Sigur, tot ce trebuie să faci este să aştepţi. Toate cele se modifică în timp – iar în cazul tău se pare că ai destul de partea ta.

Casca râse amar.

— Stai puţin. Omule, anii mei mă apasă la fel de greu ca pe oricare altul dintre oameni. Dar cel mai mult mă tem de altceva decât timpul. Gândeşte-te ce mi s-ar întâmpla dacă aş încerca să evadez şi aş fi capturat. Pedeapsa pentru un sclav evadat fugit este numai crucificarea sau tragerea în ţeapă. Gândeşte-te cum ar fi pentru mine dacă sunt incapabil să mor.

Minitre a pălit. A luat încă o înghiţitură grăbită de vin, cea mai mare parte ducându-se pe alături, pe trahee. S-a înecat, a tuşit şi s-a înroşit la faţă. Casca l-a bătut pe spate până ce a reînceput să respire normal.

Cu greutate, hârâind din piept, a spus:

— Nu m-am gândit deloc la asta. Sigur că ai dreptate. Trebuie să te eliberăm legal. Dar cum?

A mai înghiţit o gură de vin, apoi a gândit cu voce tare:

— Nu sunt multe căi prin care sclavii statului-proprietar să primească manumisiune. Guvernatorul provinciei în care se află sclavul îi poate acorda libertatea în ocazii speciale pentru servicii aduse imperiului. Apoi, desigur, sunt vânzările periodice de surplus de sclavi în acele regiuni unde sunt supranumerari. Cineva te poate cumpăra pentru ca apoi să-ţi redea libertatea. Singura cale ar mai fi ca gladiator să primeşti o *sabie de lemn*[14] în arenă – dar tu nu eşti gladiator.

A mai băut un gât de vin. Şi o luminiţă i-a apărut în ochi.

— Să presupunem că intri într-un lot de vânzare ca surplus. Dacă se face licitaţie, probabil că am să pot să te cumpăr şi să te eliberez chiar eu. Ar fi ceva ce voi putea povesti nepoţilor – cum am fost destul de norocos ca să redau libertatea unui nemuritor.

Minitre efectiv strălucea la acest gând.

— Adevărat, spuse, zilele miracolelor şi minunilor n-au trecut.

Vederea feţei rotunde, roşii, a omului micuţ, a sincerităţii şi nerăbdării de a se implica în ceea ce credea el că ar fi o treabă a zeilor, a atins o coardă demult uitată în sufletul lui Casca, care a izbucnit în râs. Nu de Minitre, ci cu el. Sunetul râsului era străin propriilor sale urechi.

— Minitre, aşteptând guvernul să facă o vânzare poate dura ani de zile, şi chiar şi-atunci nu putem fi siguri că tu îţi vei putea permite preţul. Până la urmă, sunt o halcă de carte destul de sănătoasă, iar tu vei avea o problemă serioasă dacă voi fi vândut la kilogram.

Râzând, a atins uşor umărul lui Minitre.

— Nu, prietene. Trebuie să găsim o altă cale.

Au căzut pe gânduri, tăcuţi. Minitre se scărpina absent din cauza unui purice. Blestemaţii se găseau peste tot şi era doar unul dintre blestemele de pe această peninsulă bântuită de capre.

Minitre s-a ridicat în picioare, cu ochii strălucind pe faţa sa ca de heruvim.

---

[14] Sabie de lemn pentru gladiator – un *rudiarius* este un gladiator căruia i se acordă libertatea pentru modul cum se evidenţiază în luptele din arenă. Simbolul libertăţii era o sabie din lemn – *rudis*.

— Ştiu! Guvernatorul. Vei salva viaţa guvernatorului, iar el, recunoscător, te va elibera. E simplu, nu-i aşa?

Dădea pe afară de mândrie că a găsit această soluţie.

Laconic, Casca a întrebat:

— Şi cum vei pune la cale aşa ceva, prietene?

Minitre l-a privit lung şi cu seriozitate. Când a vorbit, vocea-i arăta cât de jignit se simţea în orgoliul său.

— Poate că ai trăit mult timp aici, Casca, dar în timp ce tu erai în puţuri, eu eram afară, liber, şi am învăţat câte ceva. Lasă planificarea pe seama mea. Ştiu ce am de făcut. Ai fost soldat, nu-i aşa? Deci poţi folosi nişte arme. Şi eşti cu siguranţă cel mai puternic om pe care l-am văzut vreodată. Anii din mină te-au transformat într-un pachet de muşchi. Ne vom folosi de antrenamentul şi puterea ta ca să te eliberăm. Ai încredere în mine. Am găsit o cale.

Felul în care a vorbit şi vocea arătau fermitate.

— Du-te înapoi la barăcile sclavilor. Ne vom revedea dimineaţă.

Înfăţişarea încrezătoare a supraveghetorului l-a convins pe Casca. I-a întins mâna şi cei doi şi le-au strâns ca doi prieteni şi egali.

Casca şi-a găsit un prieten.

În această noapte, pe când sclavii dormeau, Minitre s-a dus în portul Cenchrea. Vizită bârloguri de nelegiuiţi, se apără de târfe şi codoşi, până ce i-a găsit pe cei căutaţi, şi, într-o conversaţie dusă pe şoptite în spatele unei taverne soioase plină cu drojdiile umanităţii portuare, a bătut palma cu ei. Au vorbit şi plănuit până la cântatul cocoşilor, când Lucius s-a întors la mine. Schimbul de zi urma să vină curând la datorie, iar el trebuia să fie prezent.

Minitre tocmai ajunse înapoi la mine, când sclavii îşi primeau mâncarea. A prins privirea lui Casca şi a dat uşor din cap, zâmbind continuu. Casca a simţit o revărsare de speranţă. Era evident că Minitre a găsit ori a făcut ceva benefic pentru obţinerea libertăţii sale. Cu greu a mai putut înghiţi terciul şi pâinea tare. Gândurile sale erau la clipa când va putea vorbi din nou cu prietenul său ca să afle ce a făcut.

Dar… era treabă de făcut. Supraveghetorul l-a numit să lucreze la suprafaţă, să ducă apă echipelor de sclavi. Ziua trecea greu, dar soarele-i încălzea plăcut spinarea goală când ducea burduful din piele de capră plin cu apă sclavilor însetaţi. Era o

rutină plictisitoare dar şi oarecum plăcută: mergea de la om la om până ce se golea burduful, apoi urca în susul pantei vreo juma' de milă până la izvor. Reumplea burduful şi repeta acţiunea iar şi iar până la sfârşitul zilei. Casca şi-a întărit sentimentele la vederea mizeriei acestor sclavi. Compasiunea era un lux pe care nu şi-l permitea acum.

De altfel, nici înainte nu a fost genul de om compătimitor, ca să înceapă să fie acum.

Soarele Greciei a continuat să-i ardă pielea făcând-o din ce în ce mai întunecată. Doar cicatricile erau ceva mai decolorate. În timp ce muncea, gura era strâmbată într-un semi-rânjet *aranjat* de cuţitul unei târfe cu foarte mult timp în urmă.

Ziua a trecut. Şirul nesfârşit de sclavi continuă să se mişte până ce fluierul supraveghetorului de la puţuri a sunat încetarea schimbului.

Casca s-a întors la barăci şi a aşteptat să-i vină rândul la jgheaburile unde-şi putea spăla de pe trup mizeria de peste zi. Apoi, singur, a mâncat ultima masă a zilei, fiertură de linte cu oarece gust de carne de capră în ea. Apoi, iarăşi, singur, a stat afară din baracă ascultându-i pe bătrânii dinăuntru stând de vorbă cu universul, preocupaţi de toate cele şi de nimic. Casca s-a bucurat de singurătate, şi l-a aşteptat pe Minitre.

Ochii îi căutau paradisul, iar aerul răcoros al Mediteranei îl învăluia. Constelaţia zisă a Pleiadelor era clar vizibilă. După ani în care a fost înlănţuit cu cineva, luxul de a fi singur era ceva ce trebuia savurat din plin.

Silueta săltăreaţă a lui Minitre pe făcu văzută pe drumeagul ce ducea către barăci. Durduliul care gâfâia greoi pe panta domoală, l-a văzut pe Casca şi i-a făcut cu mâna.

— Hai, soldat, a chemat uşor, făcând către Casca gestul de a-l urma.

Lucius l-a dus undeva mai departe de barăci unde nu era nici un pericol să fie auziţi din întâmplare.

— Fii atent la mine, a şoptit Lucius.

Exaltarea din voce era molipsitoare.

— Totul e pus la punct.

Casca a vrut să-l întrerupă, dar Lucius i-a făcut semn să tacă.

— Lasă-mă să termin. Poimâine vei fi alocat unei grupe care va merge în Cenchrea pentru a aduce provizii. Tot atunci şi

guvernatorul va merge în oraş. Se duce la fiecare câteva zile pentru a petrece ceva timp cu amanta sa. Va pleacă devreme – dar nu chiar atât de devreme cât ne-am fi dorit noi – şi va ajunge la Cenchrea chiar înainte de prânz. Când va ajunge acasă la târfă, tâlharii vor sări asupra lui încercând să-l jefuiască, dar tentativa lor va fi dejucată de eforturile unui fost legionar viteaz care ca sări să salveze preţioasa piele a guvernatorului. Ei, ce zici? Îţi place?

Casca a mustăcit o clipă.

— Lucius, e un plan destul de simplu şi direct, dar ce-i cu tâlharii cu care va trebui să mă lupt? Va fi o luptă pe bune, sau totul e doar o înscenare?

Pe faţa lui Minitre se lăţi un zâmbet.

— Te vei lupta cu ei, tu ditamai namila, şi sper că-i vei ucide. Ăştia sunt cei care, cu zaruri măsluite, mi-au jumulit simbria pe o lună şi dacă ai şti ce viaţă de iad mi-a făcut nevasta pe chestia asta, îi vei ucide cât de încet este posibil. Asta e şansa să fiu chit cu ei. Ei cred că fac treaba asta pentru o parte dintr-o sumă mare de bani de care le-am spus că guvernatorul o va avea asupra sa. Deci, adună-ţi toate frustrările din ultimii 50 sau 60 de ani şi descarcă-te pe ei, prietene. Voi aranja ca să te afli în apropiere de casa târfei când va sosi guvernatorul. Lasă amănuntele pe seama mea. Ăă… Pe de altă parte, asigură-te că-i omori pe toţi tâlharii. N-aş vrea ca după aceea să povestească ceva despre mine.

Casca a dat aprobator din cap.

— Spune-mi precis, Lucius, câţi dintre foştii tăi prieteni va trebui să ucid?

Minitre izbucni în râs.

— Doar trei, soldat, doar trei…

Minitre l-a lăsat pe Casca cu gândurile sale şi a plecat spre casă la nevasta lui şi la ţipetele ei, o perspectivă care-i micşora considerabil entuziasmul.

Casca nu ştie ce înseamnă să suferi. Ar trebui să trăiască cu povara ce o duc de câtăva vreme. Pe cele nouă capete ale hidrei, limba femeii ăsteia poate face şi caprele greceşti să dea imediat brânză în loc de lapte. Dacă măcar n-ar fi atât de mare faţă de mine i-aş trage o mamă de bătaie şi aş linişti-o.

Chicoti în sinea lui.

Mă întreb dacă aș putea-o implica în acest jaf? Râse tare la acest gând. Casca abia ar fi reușit să o cuprindă cu brațele sale.

Ziua următoare păru a fi interminabilă. Când în sfârșit s-a terminat, Casca a trebuit să depășească și noaptea, care și ea păru să se întindă o veșnicie. Dar apoi au venit zorile, iar el a fost scos și hrănit, apoi pus într-o linie împreună cu alți 30 sclavi, pregătiți pentru un marș de patru ore până la Cenchrea. Supraveghetorul care zbiera de mama focului comenzile, organizând formația de deplasare, era Minitre. Escorta lor era o grupă de legionari bătrâni care-și așteptau pensionarea. Soldații nu erau prea duri și nu făceau nimănui viață grea, atât timp cât nimeni nu le făcea lor probleme.

Dimineața devreme a fost răcoroasă, făcându-i să cam tremure de frig. Dar neplăcerea a trecut imediat ce soarele s-a ridicat.

Casca se uita la semnele apusei glorii a Greciei, ruinele aflate în lungul drumului pe care mărșăluiau. Cât de vechi erau aceste ruine? Câte secole au trecut de când au fost abandonate aceste locuri? Ce s-a întâmplat cu toți oamenii care au pășit prin aceste minunate holuri și curți ce fuseseră aceste ruine? Morți… toți erau morți! Se întrebă pe sine însuși dacă va trăi destul cât să vadă același lucru întâmplat cu măreția ce va fi fost Roma.

Mirosul din Cenchrea a ajuns la ei înainte ca să vadă portul. Vântul bătea dintr-acolo, și mirosul sărat al mării împreună cu cel pătrunzător al peștelui uscat le-au asalta nările cu mai bine de juma' de ceas înainte de a vedea pereții albi ai orașului și navele aflate la ancoră în radă. Nu era nimic deosebit legat de Cenchrea. Era aidoma oricărui oraș de pe coasta Mediteranei. Predominau casele albe cu acoperișuri din țigle, dar erau și câteva vile particulare sus, pe coline, unde trăiau negustorii locali.

Când au ajuns în port, Lucius i-a trimis pe ceilalți sclavi la ajutorul administratorului, dar l-a păstrat pe Casca sub pretextul că are nevoie de el să care pachetele la casa guvernatorului.

Cei doi au străbătut străduțele vântoase către rezidența amantei lui Crespas. În timp ce mergea cu Casca pe partea umbrită a străzii, Lucius pășea cu grijă să nu i se vadă fața.

— Fii atent la un om înalt cu părul rar și un baston de lemn negru, i-a spus lui Casca. Acesta trebuie să fie guvernatorul.

Tâlharii se vor afla şi ei prin apropierea lui atunci când tu îl vei vedea. Minitre îi indică direcţia de unde trebuia să vină guvernatorul.

Cei doi s-au pus pe aşteptat la umbră, mâncând brânză cu înghiţituri mici, aşa cum făceau oamenii dimineaţa devreme înainte de a se duce la muncă. Nimic neobişnuit la ei… poate doar grosimea braţelor lui Casca. Dar cine stătea să bage de seamă? Era un plan bun, iar Casca se simţea liniştit.

Aşteptau.

Şi a sosit.

Crespas, guvernatorul.

Păşea sigur de sine şi încrezător; înainta cu paşi mari pe strada pietruită, lovind la fiecare pas în caldarâm cu bastonul de lemn negru. În timp ce Casca îl privea apropiindu-se, a văzut şi mişcarea celorlalţi în umbrele caselor de pe cealaltă parte a străzii. S-au apropiat unul de altul, pregătindu-se pentru atacul asupra lui Crespas. Minitre a văzut mişcare şi a dat din cap.

Apoi s-a întâmplat.

Bandiţii au năvălit afară de pe alee şi s-au aruncat asupra lui Crespas. Guvernatorul a strigat *„Hoţii!”* şi imediat aceştia au aflat că bastonul negru era mai mult decât pentru falã, pentru că unul dintre ei a fost pocnit în cap cu capătul noduros şi a căzut peste cel ce venea din spatele lui, trăgându-l la pământ.

— Ajutor! Ajutor! a strigat.

Dar înainte ca tâlharul cel solid să-i fi putut înfige pumnalul în spatele guvernatorului căzut, o strângere ca de menghină l-a prins de încheietura mâinii şi l-a tras în sus. Omul a chelălăit ca un câine.

— Cară-te! a şuierat. Asta nu e treaba ta.

Casca l-a prins într-o strânsoare a morţii şi l-a ridicat cu totul de la pământ. Tovarăşul tâlharului, un omuleţ ca un şobolan care puţea a peşte, s-a apropiat ca să-l ajute, dar bastonul negru al lui Crespas l-a pocnit, respingându-l în peretele unei case. Casca l-a ridicat deasupra capului pe tâlharul cel solid până ce a avut braţele complet extinse. Omul striga cerând îndurare şi se ruga să fie lăsat jos. În sinea sa, Casca a râs până ce a izbucnit într-un urlet:

— Vrei jos? Bine, aşa voi face, jegosule.

Şi spunând acestea, la pus pe om după ceafă, cu un braţ în jurul gâtului acestuia şi cu celălalt peste partea de sus a

coapselor. Coloana vertebrală a tâlharului era pe ceafa musculoasă a lui Casca.

— Te las jos, a spus Casca, şi a tras în jos cu ambele braţe.

Marii săi muşchi pectorali s-au umflat, a răsuflat adânc şi a strâns. Tâlharul a scos un ţipăt scurt, iar coloana a pocnit cu sunetul unei ramuri de pin frânte. Omul a fost mort înainte de a se lovi de pământ.

Crespas şi micul hoţ au privit la această demonstraţie de forţă într-o tăcere uluită. Hoţul era prea şocat ca să mai opună rezistenţă când l-a înşfăcat Casca. I-a prins gâtul cu palma bătătorită şi i-a şoptit:

— Ştii că n-am nimic personal cu tine, dar… fără martori. A, şi Lucius Minitre mi-a spus să-ţi transmit că acum este chit cu voi.

Degetele lui Casca s-au strâns, iar gâtul micuţului hoţ s-a frânt în cercul lor zdrobitor. Ochii i s-au bulbucat. Faţa-i i s-a înnegrit. Şi a murit.

Crespas se uită la sclavul care l-a salvat şi văzu medalionul.

— Eşti unul de-al meu? a întrebat.

Casca a confirmat cu o mişcare a capului.

Guvernatorul s-a ridicat, privindu-l pe Casca îndeaproape.

— Mulţumesc, sclavule. Vei fi răsplătit pentru asta. Pe toţi zeii, eşti un specimen deosebit. Ştii să foloseşti o sabie?

Casca a dat iarăşi din cap, nu prea ştiind ce să-i spună omului care deţinea cheia către libertatea sa.

— Deschide gura, îi ceru pe neaşteptate.

Casca a făcut ce i s-a cerut, iar Crespas s-a apropiat ca să se uite.

— Cea mai bună metodă de a verifica starea de sănătate a unui om este să-i verifici dinţii, spuse guvernatorul, nu ca o explicaţie, ci în maniera unui pedagog ce se adresează învăţăceilor.

— Dacă dinţii sunt cariaţi, la fel este şi sănătatea omului. Iar ai tăi, bunul meu Hercule, sunt într-o stare excelentă.

Între timp, Minitre s-a făcut şi el prezent şi cu numărul adecvat de ploconeli şi linguşiri a atras atenţia guvernatorului. Crespas s-a întors spre el şi l-a întrebat:

— Sclavul acesta se află în custodia ta?

Minitre a confirmat repede. Din nou, Crespas l-a cercetat pe Casca, pipăindu-l şi lovindu-l uşor din loc în loc ca şi cum ar fi fost un cal pe care-l verifica pentru a fi cumpărat

— Destul de bun, a concluzionat. Să fie numit în personalul casei mele. Îl vreau în haine noi şi să-mi fie prezentat la vila mea mâine seară. Am ceva interesant să-i propun. Ia-l şi plecaţi. A, încă ceva, *vigilii* locali să cureţe strada de mortăciunile astea, înainte de a începe să pută.

Când au ieşit de sub ochii guvernatorului, Minitre a strâns mâna lui Casca plin de bucurie.

— Am reuşit! Te va elibera! Omule, am reuşit!

Pe moment, Casca s-a alăturat exploziei de entuziasm… dar ceva întunecat din adâncurile minţii sale îl preocupa… fără a putea spune ce anume.

Minitre a făcut precum a ordonat guvernatorul, i-a informat pe *vigili* de unde să ia cadavrele şi s-a întors cu Casca la mine ca să-l pregătească pentru audienţă.

13

— Lucius, crezi că am reuşit? Chiar mă va elibera guvernatorul?

— Cu siguranţă, Casca. Când îi vei fi prezentat mâine, mai mult ca sigur că îţi va acorda libertatea ca semn de recunoştinţă că i-ai salvat preţioasa viaţă şi ai curăţat provincia de nişte criminali disperaţi.

Casca l-a privit îndeaproape pe supraveghetor. Era obişnuit cu stilul pompos de a vorbi al lui Minitre, dar pare-se că de această dată răspunsul lui a fost niţel prea lung… de parcă încerca să se convingă pe sine că nu există nici o îndoială.

— Nu ştiu, Lucius. Ai văzut în ce fel m-a cercetat? Cred că avea altceva în minte

— Ce?

— Nu ştiu.

— Eh, nu-ţi bate capu'. Doar pentru că te-a verificat… asta nu înseamnă nimic. Oamenii ca el cred că tot restul rasei umane sunt nişte vite. Cam despre asta e vorba.

Satisfacţia sa era sinceră.

— Păi… nu ştiu. Poate că ai dreptate.

— Sigur ca am.

Au mers până la chei unde restul sclavilor descărcau de pe nave proviziile pentru mine. Fără să i se mai spună, Casca li s-a alăturat, iar Minitre îşi făcu îndatoririle de supraveghetor. Nu că legionarul ar fi fost atât de nerăbdător să muncească. Adevărul era că în acest fel reuşea să-şi ţină mintea departe de excitarea produsă de gândul apropiatei eliberări.

Treaba a fost terminată în câteva ceasuri şi sclavii au plecat pe drumul de întoarcere spre mine. Casca şi Minitre erau tăcuţi, fiecare pierdut în propriile gânduri şi interpretări ale evenimentelor zilei. Nici unul nu simţea vreo remuşcare pentru moartea celor trei tâlhari.

Au sosit la timp pentru masa de seară. Fiecare sclav s-a dus la baraca sa, s-a spălat, şi-a luat bolul şi lingura şi şi-a primit porţia din oala comună. Datorită stării sale de agitaţie, Casca nu a simţit nimic din gustul mâncării şi abia dacă şi-a dat seama că a băgat ceva în stomac. Când s-a dus la patul său şi s-a culcat, a adormit aproape instantaneu, nerăbdător să vadă zorii zilei următoare.

Dar somnul i-a fost unul agitat. În acea noapte s-a trezit de câteva ori, revenind apoi la somnul neliniştit care făcea ca noaptea să pară mai lungă decât era. Ziua de mâine îi va aduce libertatea. După atâţia ani de primit ordine, era pe cale să obţină recompensa de a hotărî singur, de a pune în mişcare un lanţ de evenimente care îi vor schimba destinul. Era tensionat, neliniştit. N-ar fi vrut să rateze şansa. Blestemata asta de noapte parcă nu se mai termina. Dar ziua următoare a venit, în cele din urmă. Casca a primit o tunică curată, i s-a ordonat să se spele şi a fost trimis să se prezinte singur la reşedinţa guvernatorului. Acum că sosise timpul acţiunii, o parte din tensiunea sa l-a părăsit. De altfel, Minitre a venit şi i-a urat noroc. Faţa-i rotundă, inocentă strălucea de mulţumire.

— *Vale*[15], Casca. Fie ca Fortuna să te însoţească astăzi…

Dar odată ajuns la *villa* guvernatorului, stingherea la ce stătuse ascunsă în subconştientul lui Casca a ieşit la suprafaţă. Nu era ca şi cum aproape că o putea pipăi, dar ceva din toată treaba aceasta nu părea a fi tocmai în regulă. Villa era un loc

[15] Vale (lb. latină) – la revedere.

foarte impresionant. Crespa a transformat această părticică de Grecie într-o Romă miniaturală şi a construit o adevărată *domus romana*, completă, cu apă curgătoare prin conducte, adusă de pe pantele munţilor din jur.

Atriumul era frumos dotat cu bănci de marmură şi copii a câteva statui clasice greceşti. Evident, Crespa era un om căruia îi plăcea confortul… şi era un patrician.

Patrician. La naiba, probabil asta era. Casca habar nu avea care este standardul unei amiciţii cu un reprezentant al clasei patricienilor. Casca nu a avut parte de ceea ce sa-ar putea numi o relaţie strânsă cu clasa patricienilor. Iar ultimul patrician care a jucat un rol în destinul său a fost îngâmfatul acela de avorton, Tigelanius, care l-a dat afară din legiune şi l-a făcut sclav. Tigelanius era mort demult. Casca spera că până şi viermii care l-au mâncat sunt şi ei morţi… de indigestie.

Atenţie, totuşi. *Acest* patrician, Crespas, avea cheia libertăţii sale. Nu-l putea lăsa pe Crespas să afle că ar avea ceva împotriva patricienilor. La naiba, va jura în faţa fiecărui templu al oricărui zeu din imperiu că-i iubeşte pe patricieni – dacă de asta este nevoie ca să-şi obţină libertatea.

Aşa că l-a urmat supus pe bătrânul sclav căruia i se prezentase, servitorul lui Crespas, un bătrân slab şi blând care a servit – după cum i-a spus lui Casca – în casa familiei mai bine de 40 ani. O spusese cu mândrie în voce, dar acum, când îl conducea pe Casca către biroul lui Crespas, era tăcut. Casca putea simţi ceva mai mult decât respect în atitudinea bătrânului. Frică?

Era evident că Crespas studia rapoartele referitoare la progresele din mine şi zonele adiacente, probabil din ultimul trimestru, şi aparent ştia exact ce face. Casca a înţeles că se află în faţa unui om care ştie cum poate să obţină un profit din orice, aşa că neliniştea sa a crescut. Biroul avea un aer de eficienţă rece… inumană…

Urmând exemplul servitorului, Casca a rămas cu capul plecat până ce Crespas i-a făcut semn să se apropie. Acesta ajuns mai aproape, i-a luat medalionul şi i-a verificat numărul pe o listă centralizatoare de pe birou. Când a găsit ce căuta, a ridicat ochii reci spre Casca şi l-a studiat intens, un moment imposibil de lung. Faţa sa era total lipsită de expresie. Lui Casca i se părea fi sculptată în marmură; gândurile îi erau imposibil de ghicit,

precum unei statui. Dar Casca ajunsese atât de departe pentru libertatea sa şi nici măcar zeii înşişi nu-l vor face să dea înapoi. I-a răspuns cu aceeaşi privire împietrită şi o expresie la fel de inexpresivă.

Dar ceva continua să-l preocupe pe Casca. Când a luat medalionul sclavului mort, nu s-a gândit că ar putea exista o listă centralizatoare. Dacă Crespas va descoperi ceva legat de aceasta? Nu s-ar fi bucurat deloc să se ştie a fi la mila patricianului.

Dar Crespas nu a spus nimic. În schimb, i-a spus servitorului să-i aducă anumite dosare, şi, pe când bătrânul era plecat din birou, i-a acordat atenţie lui Casca.

— Numele tău, sclavule?

Maniera de adresare l-a neliniştit la maximum pe Casca. Tonul spunea *„Libertatea nu-ţi va fi dată astăzi.”* I-a revenit în minte eficienţa brutală cu care Crespas a zdrobit cu bastonul ţeasta primului tâlhar. Casca şi-a controlat tonul, spunând cu vocea tipică pentru un sclav:

— Casca, stăpâne.

— Bine, Casca, ieri mi-ai făcut un serviciu, şi poate că mă gândesc să te recompensez pentru asta. După cum arăţi, pari a fi familiarizat cu violenţa. Unele dintre acele tăieturi par a fi provocate de arme tăioase. Am dreptate?

— Da, stăpâne.

— Bine. De asemenea, îţi cunoşti locul. Asta îmi face plăcere. Vom colabora. Te voi lua cu mine când plec din cocina asta şi mă reîntorc la Roma. Acolo, am să te înscriu într-o şcoală pentru gladiatori.

Gladiatori? Lui Casca i-a trebuit întreaga sa putere a voinţei ca să prevină să-i apară pe faţă orice expresie. Dar a plecat capul a supunere.

Privindu-l direct, Crespas i-a spus:

— Doreşti să fii liber, nu-i aşa?

Nu a aşteptat răspunsul, ci a continuat cu aceeaşi voce rece, plată:

— Sigur că vrei. Oricine poate vedea că nu eşti menit să fii sclav. Iar cu muşchii aceştia ai tăi, odată şi-odată îi vei provoca o grămadă de necazuri celui care îţi va fi proprietar – dacă nu cumva chiar îl vei ucide. Deci, Casca, uite care este propunerea mea. Te voi cumpăra de la stat – ca guvernator al provinciei am acest drept – şi te voi lua la Roma. Voi plăti pentru antrenamentul

tău într-o şcoală pe care o voi alege eu. Tu vei lupta pentru mine trei ani în arenă. La terminarea acestui timp, te voi elibera. Şi, desigur, ştii că pentru tine există întotdeauna şansa de a primi *sabia de lemn*. Nu se întâmplă prea des, dar se întâmplă. Acum, dacă eşti de acord, pun termenii înţelegerii în scris şi înregistrăm contractul la notariat, iar tu vei primi o copie.

Făcu o pauză. Ochii săi, direcţi şi mortali ca un *gladius*, pătrundeau prin Casca. Dar când a continuat, tonul vocii era la fel de plat… ca şi cum ar fi dat comenzi unui animal.

— Dar dacă mi se întâmplă ceva şi voi muri înainte de sfârşitul termenului prevăzut în înţelegere, nu vei deveni liber. Vei fi vândut la licitaţie celui ce oferă nai mult. Prin această acţiune sunt sigur că pricepi că încerc să mă asigur oarecum împotriva încercării tale de a-ţi obţine libertatea mai devreme, pe seama mea. Eşti de acord cu aceşti termeni?

Casca şi-a ridicat capul şi l-a privit pe Crespas drept în ochi. Cu voce goală, a spus:

— Da stăpâne, sunt de acord.

Crespas s-a ridicat în picioare şi şi-a îndreptat tunica.

— Bine. Deci e hotărât.

Bătrânul slujitor s-a întors cu o cutie din care Crespas a scos câteva documente.

— Acestea sunt instrumentele legale necesare transferului de proprietate a ta către mine.

Rapid a completat cu pana de scris datele necesare, a semnat şi şi-a pus sigiliul.

— Gata. Îmi aparţii. Celelalte hârtii referitoare la înţelegerea noastră vor fi gata mâine la vremea asta, iar peste o lună vom fi în drum spre Roma. Acum te vei întoarce la barăci şi-ţi vei lua toate lucrurile personale de acolo. Te vei întoarce aici, iar servitorul meu îţi va desemna o cameră. Cât timp te afli în această casă, urmează instrucţiunile sale şi nu vor fi probleme. Am anticipat acordul tău şi am dat deja ordine să fii eliberat de la mină.

Dându-i lui Casca un sul mic, a mai spus:

— Dă-i-l supraveghetorului tău. Ai înţeles totul?

Casca a înclinat capul.

— Bine. Atunci… tu fă-ţi treaba ta şi eu o voi face pe a mea.

După ce sclavul Casca a ieşit din încăpere, Crespas şi-a permis luxul unui zâmbet. *Bună afacere*. Privi lista centralizatoare cu numere aflată pe biroul său. *Acum, numele din acest*

document... Era, desigur, greu de crezut că sclavul Casca va supravieţui trei ani în arenă. Dar, dacă reuşeşte...

Casca păşea încet pe drumul de întoarcere la mină, ţinând sulul în mână şi încercând să asimileze tot ce s-a întâmplat. Mai era încă într-o stare de confuzie când Minitre a venit la el.

— Ei, cum a mers? Astea sunt documentele de eliberare? Ţi-a dat ceva bani? Ce s-a-ntâmplat? Spune-mi, omule.

Casca zâmbi strâmb.

— Ţi-am spus că avortonul ăsta avea ceva în mânecă. M-a cumpărat şi va face din mine un gladiator.

— Un gladiator?

— Luna viitoare, când este eliberat din funcţia de aici, plecăm la Roma. Dar am o şansă să-mi dobândesc libertatea dacă-l servesc bine şi ucid destui oameni în arenă.

Chicoti uşor.

— Dar, un lucru e sigur, prietene. Părăsesc mina, iar asta e o îmbunătăţire în viaţa mea. Chiar acum trebuie să-mi iau lucrurile şi să mă întorc la al său *domus* unde voi munci până ce plecăm în Grecia. Minitre era uimit. Faţa i se boţi, încât Casca a crezut o clipă că e gata să plângă.

— Blestemaţi fie zeii! Nu e drept. Trebuia să te elibereze. Oricine are o urmă de onoare aşa trebuia să facă.

Preocuparea lui Minitre l-a impresionat pe Casca, şi şi-a pus braţul pe umerii micuţului.

— Nu te îngrijora. Am să mă descurc. Cum spuneai, timpul e de partea mea. Du-te acasă la nevastă, Lucius. Mi-ai făcut un bine şi n-am să uit niciodată. Eşti primul prieten pe care l-am avut în 55 de ani. Asta nu e puţin. Du-te acasă, prietene, şi fă-ţi singur un bine; trage-i o bătaie nevestei.

Luna a trecut fără evenimente deosebite. Casca era bine tratat în gospodăria lui Crespas. Bătrânul servitor era amabil, iar ceilalţi sclavi se temeau de el datorită staturii şi puterii sale uriaşe. Minitre venea adesea să vorbească cu Casca. Îl ţinea la curent cu tot ce s-a întâmplat în Imperiu de când fusese făcut sclav. Casca a ajuns la concluzia că această cunoaştere îi va netezi drumul către eliberare. Trebuia să fie la curent cu cunoştinţele obişnuite. Dacă greşea şi vârsta sa adevărată era descoperită, *jocul* se termina iar pedeapsa era inimaginabilă. Casca îşi petrecea timpul antrenându-şi zilnic braţul cu care lupta

cu sabia, în curtea din spatele casei lui Crespas. Acolo petrecea ore întregi luptând împotriva unor manechine ce întruchipau inamici; căldura soarelui pe spate era plăcută; iar simțul sabiei în mână îi dădea încredere. Era ceva ce înțelegea – și era calea sa spre libertate.

Nevăzut de Casca, Crespas asista adesea, zâmbind în sinea lui aprobator. Își cântărise bine omul. Cu puțin noroc, sclavul va ajunge cineva în arenă. Are toate semnele unui învingător. Are îndemânare și o hotărâre profundă pe chipul său brutal atunci când lovește cu sabia în stâlpii de lemn, dovezi ale dorinței intense a lui Casca pentru libertate. Deci avea motivație. Da… va ajunge cineva în arenă.

Și s-au ambarcat.

Minitre se afla pe doc, făcând cu mâna semne de rămas bun, mulțumit de sine însuși. La urma urmei, fusese parte a unei mari aventuri. Mai mult, urmase sfatul lui Casca și i-a tras o mamă de bătaie cu parul nevesti-sii. Surprinzător, în loc să riposteze, a devenit pe loc blândă și doritoare să-i facă pe plac. Da, viața era într-adevăr mai suportabilă… și mai interesantă.

Casca privea înainte, către voiaj. Galera pe care navigau era un vas militar tip biremă, cu două rânduri de vâsle, mult diferit de corabia de comerț care-l adusese la mină. Aici toți vâslașii erau sclavi și legați în lanțuri la ramele lor; dacă nava se scufunda, se duceau și ei la fund. *Hortator*ul care imprima ritmul de vâslire părea a fi un gal după mărime și culoare. Bătea ritmul în tobă cu o asemenea precizie care-i arăta anii mulți de practică. Măsura era ordonată. Bătaia tobei începea. Vâslele sclavilor au tăiat lin apele gri-verzui, și galera a plecat pe mare. Loviturile ritmice ale *hortator*ului își găsea ecoul în pulsul lui Casca. Sclavii vor trage la rame până ce vor ajunge în largul mării unde vântul stabil permitea desfășurarea velei mari.

Casca și ceilalți sclavi ai lui Crespas au fost cazați în cala-prova. Acolo și-au făcut culcușuri cât de confortabile se putea.

Era o zi frumoasă, senină, cu un vânt ce venea din deșerturile Arabiei peste Mediterana, direct către Roma. Va fi un voiaj ușor,

Pentru Casca, drumul pe mare către Roma – și arenă – era liber.

Călătoria trebuia să dureze între douăsprezece şi cincisprezece zile, depinzând de vânturi şi vreme. *Destul timp pentru odihnă*, se gândi Casca. Privi nenumăratele insule ale Cicladelor alunecând prin babord şi tribord în timp ce galera împinsă de rame naviga pe marea întunecată. Era plăcut să priveşti insulele şi să respiri aerul proaspăt al mării ce se întindea de la un orizont la celălalt. Acestea semănau cu un convoi enorm de nave ciudate plutind pe apa întunecată sub cerul albastru senin. Precum o gardă de onoare formată din nave trimise de zei să-i ureze drum bun în voiajul său către libertate.

La a acest gând copilăresc, a zâmbit în sinea sa. Au trecut atât de mulţi, mulţi, ani de când imaginile iscate de imaginaţia copilărească nu-i mai apăruseră în minte, încât a ceastă mică înfumurare momentană era ca un băţ plutitor singuratic ce tresălta printre valuri. E de bine. O prevestire bună. Undeva din adâncul minţii sale, ceva îi spunea că libertatea va veni Dar se întreba ce naiba ar fi crezut ceilalţi sclavi dacă ar fi ştiut ce era – chiar şi puţin – în mintea sa. Pe durata voiajului îţi va păstra gândurile pentru el. Şi din nou, ca şi în timpul primei sale călătorii către Seriphos, nu a simţit nici o urmă de rău de mare, deşi, chiar şi în aceste ape calme, maladia i-a atins pe mulţi dintre sclavi. Ruliul uşor şi înălţimea mică a galerei îl ajutau doar să-şi limpezească mintea în timp ce se odihnea.

Au părăsit insulele. În zorii celei de a doua zi pe mare, când a ieşit pe punte, mai putea vedea în pupa doar o linie ce reprezenta Achaia, cel mai sudic ţinut al Greciei. Au pătruns în apele lipsite de insule a ceea ce grecii numeau Marea Ionică, o întindere de patru sute de mile de apă ce despărţeau Grecia de cuceritoarea şi ucenica sa, Roma.

Vântul a lipsit doar de două ori în zece zile. Atunci bătăile de tobă ale *hortator*ului au dat măsura, iar sclavii au păstrat ritmul. Pe această navă biciul era folosit cu moderaţie. Căpitanul avea un echipaj de vâslaşi buni şi voia să-i păstreze în formă bună cât mai mult posibil. Doar doi au murit în timpul voiajului. Unul datorită unei boli hemoragice care l-a făcut să-şi piardă dinţii, după care a murit. Celălalt datorită încercării căpitanului de a-i băga minţile în cap unui vâslaş care a pierdut ritmul; pe acela a

vrut să-l pocnească în cap cu bastonul, dar.... O mişcare greşită, şi o ţeastă mai subţire decât a crezut căpitanul. Sigur, bastonul era făcut din lemn ţeapăn cu o măciulie de argint la capăt...

Casca era hotărât să-şi vadă de treaba lui în timpul voiajului, dar asta nu-l împiedica să-i observe pe ceilalţi sclavi. În cala în care erau cazaţi sclavii particulari era obişnuitul amestec de oameni şi rase. Dar unul dintre ei ieşea în evidenţă, iar pe el îl interesa în mod deosebit.

Nu mai văzuse altul ca acesta. Sclavul era un om micuţ de o vârstă greu de precizat. Putea avea oricât între 45 şi 65; un smoc de mustaţă gri şi barba îi accentuau trăsăturile. Era greu de spus datorită culorii pielii care avea o nuanţă aurie ascunsă sub un strat de bronz căpătat de la soare. Ochii săi erau la fel cu cei văzuţi de Casca la unii călători veniţi din orient în pieţele din Ierusalim, doar că ai lui erau mai oblici, dându-i un aer somnoros. Avea trupul suplu, cu musculatura bine reliefată.

Dar ceea ce îl făcea să pară atât de ciudat era mai mult ceea ce făcea decât cum arăta. În fiecare dimineaţă şi seară avea un ritual straniu de exerciţii, răsucindu-şi trupul ca un şarpe, în poziţii ciudate pe care le menţinea perioade lungi de timp şi performând alte exerciţii bizare de respiraţie, expirând aerul şuierat printre dinţi, apoi inhalând şi oprindu-şi respiraţia.

Şi mai ciudat era felul cum se comporta în relaţiile cu ceilalţi sclavi. Micuţul era tăcut şi bine manierat, fără să jignească pe nimeni când nici măcar când nu mai avea şansa să ia ceva din oala cu mâncare, ba chiar zâmbea şi-i mulţumea bastardului care-i făcuse asta. Afurisit de curios. Poate că omul era niţel dus cu pluta.

Pe măsură ce zilele treceau, Casca vedea cum puţin câte puţin, ceilalţi sclavi îl dominau pe omul galben, până ce nu s-a mai putut reţine curiozitatea. În această noapte, după masa de seară, s-a alăturat micuţului şi l-a întrebat:

— De ce-i laşi să te trateze aşa, omule galben?

Ochii căprui, oblici, l-au privit direct pe Casca. Omul nu arăta nici o urmă de frică. Indiferent ce i se făcuse, nu era pentru că ar fi fost un fricos.

Omul galben a zâmbit, dinţii albi strălucindu-i în lumina slabă.

— Nu în această seară, monstruosul meu barbar. Noaptea asta dormi. Mâine voi răspunde întrebărilor tale, pentru că

stăpânul Confucius spunea că a învăţa pe cineva înseamnă să înveţi tu însuţi. Mâine, amândoi vom învăţa ceva mai mult.

Pe când se culca pe salteaua sa de paie, Casca se gândea la ciudatul omuleţ cu dinţi strălucitori, dar până la urmă a renunţat să mai aprofundeze ce-a vrut să spună sclavul galben, şi, cu un mormăit, s-a întors pe partea dreaptă şi a lăsat ca scârţâiturile navei de lemn să-l adoarmă.

Iar când noua zi a venit la fel de asemănătoare ca toate celelalte ale voiajului, practic şi-l scosese din minte pe cel galben.

Până la masa de seară, desigur.

Raţiile sclavilor au fost coborâte în cală într-un cazan mare, negru, care după cum arăta, a fost folosit în flotă de cel puţin o sută de ani. Toate mesele erau gătite în singurul loc de pe navă unde putea fi aprins focul, o zonă deschisă acoperită cu nisip, o tipsie de alamă servind ca sobă. Focul era cel mai periculos dezastru ce se putea întâmpla la bordul unei galere.

După ce cazanul a fost coborât, sclavii s-au aşezat în şir pentru a-şi lua raţiile în bolurile personale. Evident, Casca a fost primul. Era cel mai puternic, cel care totdeauna se hrănea primul. Şi-a dus bolul cu peşte fiert la locul unde-şi avea salteaua şi, aşezându-se cu picioarele încrucişate, a început să mănânce cu degetele.

O agitaţie la cazan i-a atras atenţia. Omul galben avea probleme.

Acesta aşteptase răbdător să-i vină rândul, mulţumit, chiar dacă era ultimul la rând pentru că cedase locul unui sclav bătrân – şi a făcut o plecăciune politicoasă în timp ce-l lăsa să se aşeze în faţa lui.

Când şi-a luat propria porţie – una foarte mică pentru că atât mai rămăsese pe fundul cazanului – doi dintre sclavii mai tineri au vrut să se distreze pe seama micuţului. Unul dintre ei avea vreo 20 de ani, cu părul blond şi trăsături destul de plăcute – deşi o privire mai atentă ar fi văzut expresia josnică a gurii. Celălalt avea sânge amestecat, poate grec cu persan. Corcitura era masiv şi puternic, şi se gândise de câteva ori să-l provoace pe Casca pentru prima poziţie. Dar, pare-se că a văzut ceva la legionar care i-a spus că e mai bine să-şi vadă de treabă, deci Casca nu a avut plăcerea să-i tăbăcească curul. Dar omul galben era altceva – un fleac. Când micuţul cu ochii oblici şi-a luat bolul şi se îndrepta către salteaua sa, tânărul sclav blond i-a pus

piedică, făcându-l să-şi verse mâncare pe podea. Blondul şi corcitura s-au veselit, spunându-i gălbejitului să mănânce de pe jos precum un câine, pentru că oricum este un fel de animal, poate chiar un nou fel de maimuţă.

Omul galben s-a ridicat de pe podea. Zâmbind, şi-a şters resturile de mâncare de pe roba sa de culoarea şofranului şi s-a întors cu faţa către cei doi. Făcând o plecăciune, i-a întrebat politicos:

— Onoraţi domni, este intenţia voastră de a continua să mă hărţuiţi? Am făcut ceva care v-a ofensat? Dacă-i aşa, regret sincer şi vă asigur că a fost neintenţionat. N-aş vrea să vă rănesc. Vă doresc doar să aveţi o viaţă plină de bucurii şi armonie.

Corcitul nu-şi putea crede urechilor. Apoi începu să râdă.

— Să ne răneşti? Nu vrei să ne răneşti? Broscoi galben, te învăţ eu ce înseamnă să răneşti.

Casca dădu să se ridice ca să oprească atacul, dar omul galben i-a prins privirea şi i-a făcut semn să stea pe loc. Ei, nu era treaba lui dacă omuleţul voia să se aleagă cu ţeasta spartă de cei doi turbaţi. Casca a dat din cap şi a continuat să mănânce, dar privea atent.

Grecul continua să vorbească cu orientalul. Îmbătându-se cu auzul propriilor vorbe, începuse să descrie ce fel de părinţi trebuie să fi fost cei în stare să producă ceva ca micuţul cu ochi oblici.

Omul galben a oftat ca şi cum ar fi fost obişnuit şi obosit de aceste insulte şi de altele pe care cei doi le-ar mai fi azvârlit asupra sa. Dar şi-a coborât braţele într-una din acele poziţii pe care Casca le observase când acesta făcea exerciţii. Mişcarea a atras şi atenţia corcitului.

— Ce-i asta? a întrebat, şi întinse un braţ lung cu care îl înşfăcă pe omuleţ de umăr.

Dar înainte de a pricepe ce se întâmplă, a zburat prin aer. Se lovi cu spatele de punte la mai bine de trei metri depărtare, cu un *thunk* puternic care i-a scos aerul din plămâni.

Orientalul abia dacă-şi schimbase poziţia. Apoi s-a întors cu faţa către cel căzut, a făcut o plecăciune, şi l-a întrebat pe un ton politicos:

— Vrei să-mi faci marea favoare de a lăsa deoparte această întâmplare nefericită? Nu vreau să te rănesc.

Faţa-i galbenă nu arăta nici un semn de mişţocăreală. Omul era absolut sincer.

— Te rog nu mă obliga să fac ceva neplăcut.

Corcitul de pe podea a rămas uimit. Apoi respiraţia i-a revenit, s-a ridicat, şi cu un grohăit s-a aruncat asupra omului galben, cu mâinile întinse către gâtul acestuia.

Ochi-oblici a pivotat pe un picior, şi-a întors trupul ca şi cum ar fi vrut să fugă, apoi cu o mişcare circulară l-a lovit pe grec cu piciorul în gât, trimiţându-l din nou la podea abia respirând.

Când corcitul năvălise asupra lui, la fel a făcut şi tânărul blond. Pe când piciorul orientalului mai era încă în aer, blondul şi-a trimis pumnul către faţa omului galben – doar ca să... nu-l găsească acolo. Mâna lui ochi-oblici a făcut o mişcare, şi trupul tânărului s-a răsucit ajungând cu faţa în direcţia de unde venise. Până când corcitura a lovit podeaua, orientalul l-a pus deja pe tânăr în genunchi. Cu un oftat de regret, a format un pumn ciudat şi l-a pocnit pe tânăr chiar în spatele urechii. Tânărul a căzut inconştient. Probabil că şi-ar fi spart nasul dacă galbenul nu i-ar fi prins capul în cădere şi l-a aşezat cu blândeţe pe podea.

Ochi-oblici s-a întors spre ceilalţi sclavi.

— Cer iertare pentru această întâmplare neplăcută, dar a fost de neevitat.

Îngenunchind, a adunat resturile de mâncare de pe jos şi le-a pus la loc în bolul său, apoi a luat o cârpă şi a şters conştiincios puntea acolo unde căzuse mâncarea. Când a terminat, s-a întors cu faţa spre ceilalţi şi a făcut o plecăciune.

Casca a rămas cu gura căscată. *Pe Hadeş, ce-a fost asta*? *N-am mai văzut aşa ceva*. A înghiţit la repezeală restul de mâncare şi şi-a şters gura cu dosul mâinii păroase, apoi s-a alăturat omului galben.

— Ce fel de om eşti tu? Ştiu că te-am întrebat şi ieri, dar nu mi-ai răspuns, iar după ceea ce tocmai am văzut că le-ai făcut acestor doi „viteji" mi-ar place să aflu mai multe despre tine. Vrei să-mi spui?

Omuleţul s-a uitat lung şi drept în ochii lui Casca înainte de a răspunde.

— De ce te preocupi de mine, soldat?

— Nu sunt soldat! a ripostat Casca. Sunt sclav ca şi tine.

— Eşti soldat... indiferent de starea ta prezentă. Suntem ceea ce suntem din clipa în care ne-am născut şi nu putem

schimba asta. Eşti un soldat. Poţi fi şi multe alte lucruri în viaţă, dar, aşa cum se roteşte marea roată, vei redeveni ceea ce eşti.

Blândeţea revenise, o blândeţe ancestrală, cu care continua să se uite adânc în ochii lui Casca.

Privirea lui Shiu Tze îl stingherea pe Casca, aşa că vocea i-a devenit severă.

— Şi-atunci, ce eşti tu, micuţule, dacă nu un sclav?

— Sunt un umil adept al marelui înţelept Kung Fu Tsu, Kung Filozoful – sau, aşa cum îl numesc învăţaţii voştri, Confucius. Urmez învăţăturile sale şi regulile de viaţă.

— Nu încă o religie, a gemut Casca. Doar de asta mai avea lunea nevoie, de o altă gaşcă de zei care să-l înnebunească pe om.

Shiu Tze a râs uşor.

— Nu, barbarul meu năsos. Kung Fu Tzu – sau poate ar trebui să-i spun Confucius; va fi mai uşor pentru tine să-l pronunţi cu limba ta needucată – Confucius nu este un zeu. Este un mod de viaţă care poate aduce pace şi bucurie tuturor.

Curiozitatea l-a cuprins pe Casca. Micuţul avea un efect magnetic asupra lui.

— Şi care este acest mod, Shiu Tze?

— Este calea educaţiei. Maestrul meu, înţeleptul Confucius, are doar un singur principiu de viaţă: să nu faci altora ceea ce nu vrei să-ţi facă ei ţie.

— Doar atât?

— Mai sunt Analectele şi cele cinci Ching ale învăţăturilor sale, dar nu e o religie ca a voastră cu panoplia ei de zei. Marele înţelept a trăit şi a păşit pe pământ acum mai bine de cinci sute de ani. Nu este zeu, dar învăţăturile sale îţi pot aduce pacea în minte, liniştea interioară. Aceasta este „religia" mea. Membrii ordinului meu cred că sufletul dăinuieşte atât timp cât descendenţii unui om îşi amintesc de el, aşa că eu îmi onorez tatăl, iar fii mei trebuie să mă onoreze pe mine până la momentul renaşterii mele. Iar atunci, dacă mi-am câştigat meritul, voi renaşte ca om. Dacă nu, voi fi o fiinţă inferioară, un animal, până ce îmi voi răscumpăra păcatele.

— Religia, a mormăit Casca. Destul cu religia. Vreau să ştiu cum ai făcut ceea ce le-ai făcut ăstor doi idioţi de aici.

Îi arătă pe cei doi huligani care acum se consolau unul pe altul cu ideea că Shiu trebuie să-i fi lovit cu vreun ciomag în

momentul când ei nu au fost atenţi. Peste un ceas vor crede propria lor minciună.

Shiu a râs, un sunet zglobiu, ca nişte clopoţei de vânt. Vocea sa era surprinzător de muzicală.

— Foarte bine, o, puternice războinic. Ceea ce ai văzut a fost calea *mâinii deschise*. Este o artă pe care o practică mulţi din frăţia mea. Vezi, codul nostru interzice folosirea armelor, dar nu suntem atât de proşti încât să credem că pasivitatea absolută va rezolva orice situaţie. Deci, când nu mai e nimic de făcut, aplicăm cale *mâinii deschise*. A ajuns la noi de peste munţii cei mari împreună cu învăţăturile unui alt mare înţelept, Siddhartha Gautama, zis şi Buddha. Mulţi dintre adepţii săi erau maeştri ai acestei arte, iar noi am învăţat-o de la ei şi am adaptat-o ca ni se potrivească nouă.

— Dar, l-a întrerupt Casca, cum de funcţionează? Eşti mult mai mic decât cei doi, totuşi i-ai manevrat de parcă erau copii. Cum?

Shiu a râs din nou.

— Îmi placi, barbarule. Şi pentru că te plac şi cred că de fapt eşti un om bun, am să te învăţ calea *marelui cerc*. Pentru fiecare mişcare există o contramişcare. Foloseşti puterea şi greutatea oponentului împotriva lui. Cât va dura această călătorie, te voi instrui în Cale, dar, în schimb pentru aceasta, trebuie să mă laşi să-ţi vorbesc despre învăţăturile lui Confucius în speranţa că aş putea obţine mai mult cu eforturile mele. De acord?

Casca nu prea era interesat de partea cu religia, ci de modul de luptă.

— De acord.

Când şi-au strâns mâinile în semn de pecetluire a înţelegerii, a băgat de seamă pentru prima oară că palmele lui Shiu erau ciudate. Încheieturile degetelor erau mărite şi acoperite de calusuri groase. Alte calusuri erau prezente pe marginile exterioare ale palmelor. Iar mâinile micuţului erau la fel de tari ca ale lui Casca – chiar dacă acesta a petrecuse atâţia ani în mină.

Pentru Casca, restul călătoriei a trecut mult prea repede. Timpul petrecut cu Shiu l-a învăţat mai mult despre viaţă şi oameni decât toţi anii anteriori la un loc. Chiar şi filozofia lui de viaţă devenea plăcută şi credibilă. Totuşi, Casca ştia că nu este Calea sa. Soarta sa era legată pentru totdeauna de sabie. Pe Shiu îl plăcea şi-l respecta.

Mâinile şi picioarele lui Shiu erau mai rapide decât putea ochiul să urmărească. Şi totuşi, el pretindea că există alţii şi mai rapizi decât el, maeştrii acestei arte din patria sa natală, Kithai, care puteau prinde săgeata din zbor, atât de rapizi erau. Dar, râzând, spuse:

— Nu-ţi bate capul cu acest fapt, năsosule, pentru că tu nu vei atinge acest nivel în scurtul timp pe care-l vom petrece împreună. Pentru asta e nevoie de ani de antrenamente, şi mă tem că tu eşti prea bătrân. Trebuie început din copilărie pentru a fi învăţat cum trebuie, dar vei învăţa destul încât să devii un maestru printre egalii tăi. Pentru că nu e chiorul împărat printre orbi? Nu vei învăţa tot, dar poate că va fi destul pentru ţelurile tale.

Casca era fascinat de mişcările asemănătoare unui ritual pe care le executa Shiu. După câteva zile putea vedea că nu sunt doar forme pentru disciplina mentală, ci chiar mişcări şi lovituri cu o eficienţă mortală.

Shiu s-a concentrat să-l înveţe pe Casca doar acele tehnici mai uşor de învăţat. Le exersau pe acestea timp de mai bine de zece ore pe zi. Ceilalţi sclavi socoteau că au înnebunit, văzându-le „dansul" şi răsucirile.

Cât despre Crespas, l-a lăsat în pace pe Casca, chemându-l doar din când în când ca să se asigure că este bine hrănit şi nu s-a îmbolnăvit. Un om înţelept avea grijă de proprietatea sa – iar Casca valora foarte mult.

Crespas habar nu avea despre micuţul om galben.

15

Ziua de dinaintea debarcării a început cu o linişte amăgitoare. Era greu de imaginat că violenţa şi pericolul ar putea reveni înainte de sfârşitul voiajului. Pentru Casca şi Shiu dimineaţa a fost liniştită. Stăteau la pupa bucurându-se de briza răcoroasă.

La tribord acoperişurile roşii din Rhegium reflectau lumina soarelui matinal, contrastând plăcut şi relaxant cu pereţii albi ai caselor. Portul era orientat către imensa insulă Sicilia pentru care se luptaseră Roma şi Cartagena şi unde au fost fondate coloniile greceşti în urmă cu mai bine de 700 ani, dintre care cea mai veche

era Naxos, dar aflate mult prea la sud ca să poată fi văzute de Casca şi Shiu. Galera a alunecat încet, întrând în apele aglomerate din Strâmtoarea Messina. Prova placată cu bronz îşi croia drumul apropiindu-se de Roma. Mâine, spre seară, ar trebui să ancoreze în portul Ostia.

Sclavii de la vâsle erau gata să le folosească în cazul în care vântul de pupa se oprea lăsând nava la discreţia apelor perfide din această strâmtoare îngustă. Dar pentru moment, totul era doar pace şi calm.

Casca s-a întors spre Shiu, uitându-se în adâncul ochilor acestui ciudat şi neobişnuit om care era surprinzător de blând pentru unul care avea asemenea abilităţi de luptă.

— Shiu, te-am întrebat mai înainte ţi mi-ai spus că-mi vei răspunde mai târziu. Mai avem doar o zi şi o noapte înainte de a debarca şi de a ne despărţi. Spune-mi. Vreau să ştiu. Cum de ai ajuns aici? Şi ce eşti tu? Unde trebuia să ajungi, de fapt?

Shiu a zâmbind blând, vântul fâlfâindu-i roba pe care încerca să o strângă în jurul trupului precum vela în jurul vergii galerei.

— Foarte bine, năsosule. Şezi şi ascultă. Vin din provincia Tsi, aproape de marele fluviu Hwang-ho. Acolo m-am antrenat în tehnicile maestrului meu, Confucius. Am studiat cu fraţii mei de la mănăstire. Când cel mai bătrâni dintre fraţi au considerat că sunt vrednic, m-au trimis în lume să-i învăţ Calea pe cei neiniţiaţi. Mi-am luat doar castronul de cerşetor şi alte câteva lucruri. Am călătorit prin multe provincii, răspândind Cuvântul. Am văzut minuni la care tu nici măcar nu ai visat. Dar am descoperit şi că am o curiozitate de a vedea şi mai multe. Iar din cauza acestei curiozităţi, am fost luat în captivitate de piraţi pe când mă îndreptam spre regatul Khmer.

Soarele de dimineaţă se reflecta în apele mării precum în monezile de argint, iar Shiu a făcut o pauză ca să-şi adune gândurile.

— Voinicul meu prieten, nu e nevoie să-ţi spun eu tot ce mi s-a întâmplat în aceşti cincisprezece ani. Ar lua mai mult timp decât ne-a mai rămas din această călătorie. E destul să spun că am fost vândut şi revândut, eliberat şi făcut sclav iar şi iar – dar întotdeauna, Calea pe care soarta a ales-o pentru mine m-a mânat către aceste ţinuturi barbare. Am avut mulţi stăpâni. Cei mai mulţi dintre ei au fost destul de buni, iar câţiva dintre ei au

ales să urmeze Calea. Am petrecut ultimii cinci ani învăţând fii şi fiicele guvernatorului din Rhodos, pentru că am oarece talent la numere şi muzică. Totuşi, filozofia mea nu era ceea ce guvernatorul din Rhodos poseda din naştere. Fiul său cel mai mare a început să arate interes pentru cuvintele mele. Pentru a preîntâmpina acceptarea de către fiul său a Căii, guvernatorul, un om amabil, m-a prezentat unui prieten al său. Auzisem de prietenul său; este un înţelept şi nobil învăţat. Acum mă îndrept către casa sa.

— Măi să fie, a mormăit Casca, cine este?

— Seneca este onoratul său nume – Seneca.

Casca a tăcut o clipă. Când Lucius îl pusese la curent cu istoria şi politica, numele lui Seneca a fost menţionat adesea. Seneca, şi-a amintit că spunea Lucius, era unul dintre înţelepţii Romei. A fost învăţătorul şi sfătuitorul lui Nero când tânărul împărat a preluat puterea. Totuşi, mai târziu, Nero a luat-o pe propria sa Cale ne mai ascultând de nimeni, decât de cei ce-l linguşeau. Eh, nu era treaba lui Casca. Nu-l va întâlni niciodată pe Nero.

Promontoriul Pelorus tocmai apărea la vedere iar marea se zburlea. Căpitanul a ordonat ca vâslaşii să ajute pe ultima porţiune a Strâmtorii Messina.

— Mai avem o singură noapte pe mare, tânărul meu prieten. Timpul nostru pe mare este scurt, şi trebuie să-l petrecem mai mult învăţând. Te numesc tânăr, pentru că aşa pari, dar… am fost în prea multe locuri şi ţinuturi. Am întâlnit măreţie şi mizerie. Cea mai mare parte a grupului jalnic pe care noi îl numim *oameni* se potriveşte într-o nişă sau alta. Chiar şi eu intru într-una. Dar tu eşti o enigmă pentru mine. Nu prea ştiu unde să te pun. Poţi să mă ajuţi cu asta? Iartă-mă dacă-ţi cer prea mult, dar, cum ţi-am spus, sunt blestemat să fiu deosebit de curios.

Zâmbind, Casca s-a dat mai aproape de omul galben.

— Există un răspuns, Shiu, dar nu cred că acum este momentul să fie spus. Poate după ce acostăm, mai avem şansa să mai vorbim o dată.

Shiu a acceptat amabil reticenţa lui Casca de a vorbi cu el.

— Aşa să fie, năsosule. Dacă nu vrei să vorbeşti, ai tu nişte motive. E suficient ca să cred că în forul tău eşti un om bun – mă rog, după regulile tale. Nu eşti crud fără motiv, nici nu-ţi foloseşti marea ta putere împotriva cuiva mai slab. De asemenea, dorinţa

de a-mi veni în ajutor atunci când ignoranţii aceia m-au atacat, arată o anume structură morală. Dar eu cred că tu eşti hăituit de propria ta existenţă, că vrei să-ţi dobândeşti controlul asupra destinului – sau măcar să afli ceva fi. Dar, destul. Să lăsăm lucrurile aşa cum sunt. Te accept fără opreliști.

Shiu se ridică în picioare. Îşi împreună palmele şi cu ele în interiorul mânecilor sale foarte lungi, făcu o plecăciune.

Crespas, care tocmai venea pe punte, a observat plecăciunea celui galben către Casca, dar nu se gândi la asta. Cu sau fără ei, dimineaţa a fost liniştită pentru el. Amintirile sale despre voiaj erau plăcute. A fost mulţumit să-şi pună zălog palatul contra banilor căpitanului galerei, numind diversele vinuri de pe cuprinsul imperiului, aduse în faţa sa. Până acum a învins de trei ori şi a pierdut o dată, dar în acest fel de rămăşaguri el nu putea pierde cu adevărat. Pariurile erau mici, iar vinurile – în cea mai mare parte – chiar bune, mai ales falernul de la Roma. Mă rog, nu chiar din Roma ci din viţa crescută pe dealurile dintre Roma şi Neapolis, dinspre sud. De asemenea, erau şi nişte vinuri vechi aproape la fel de bune. Mamerian din Sicilia şi Chios şi Lesbos greceşti meritau şi ele degustate măcar pentru a vedea diferenţele.

Ah! Gândul la un vin bun şi mâncare bună l-a umplut de mulţumire pe Crespas care anticipă cina. Pe când galera se va apropia de destinaţia sa, vase mici o vor întâmpina – Crespas ştia din experienţele trecute; marinarii vor scoate la iveală ceea ce vor dori să vândă… draci de mare şi calcani proaspăt scoşi din apă… şi stridii.

Gura lui Crespas saliva la gândul rândurilor de stridii în sos de peşte, făcute să alunece pe gât cu un vin Tarter Mamertine.

Bine! Plăcerile unei companii plăcute… şi hrană adecvată pentru a fi mâncată, nu carne de capră înăbuşită în usturoi cu care acei ciobani mizerabili l-au îndopat constant în ultimii ani. Întoarcerea acasă s-a lăsat atât de mult aşteptată.

Totuşi, ultimii trei ani nu au fost fără profit, Minele din Syphnos nu fuseseră complet secătuite de greci. În afara minereului de cupru, mai găseau ocazional şi *buzunare* de argint. Uneori chiar şi cu aur. Grosul acestora intra în contul lui, după ce, desigur, plătea o recompensă supraveghetorilor care-i aduceau cele găsite. Trebuia să le ţină limbile legate

Dar… mâine… Roma… şi villa mea… din nou acasă!

Crespas a uitat, anticipând luxul ce-l aştepta.

Uitase cu totul de Casca şi de micuţul om galben.

Dar doi oameni de pe galeră nu i-au uitat pe Casca şi Shiu.

Cei doi derbedei l-au văzut pe Shiu plecându-se în faţa lui Casca. Corcitul a blestemat pe tăcute. Cel mai tânăr a întrebat:

— Deseară?

— Deseară. Când marea se va înrăutăţi.

— Dar dacă n-or să iasă pe punte?

— Vor ieşi.

Pe Mythra, blestemat să fie dacă nu se va răzbuna. Nici chiar zeii nu pot fi atât de nedrepţi. Până acum n-a avut nici o şansă să se revanşeze. Cei doi au continuat să le arunce priviri întunecate lui Casca şi Shiu şi să-i blesteme la fiecare răsuflare ori de câte ori se aflau pe aproape de omul galben, dar numai o dată au încercat ceva. Cu câteva zile mai înainte cei doi s-au dat pe lângă Casca şi l-au luat la ture pentru că se ţine cu gălbejitu', dar la vederea furiei care l-a cuprins pe acesta – faţa şi ceafa s-au înnegrit de mânie, braţele groase s-au flexat – s-au retras repede. Incidentul le-a întărit ura pentru Casca, iar acum îl includeau şi pe el în blestemele şi intrigile lor.

— Deseară, a repetat corcitura.

Rafale puternice de vânt loveau în velele întinse şi mânau galera spre nord, dincolo de portul Ostia. Apele deveneau tot mai agitate odată cu lăsarea zerii, iar Marea Tireniană s-a întunecat. La căderea nopţii, Insula Aeoli era mult în pupa-babord, iar apele mării erau şi mai agitate. Dar vântul era constant, împingându-i spre nord cu o viteză apreciabilă, iar căpitanul a luat hotărârea să fugă odată cu vântul, după ce a ordonat ca toate lucrurile slobode de la bord să fie bine amarate. Toate focurile au fost stinse. În noaptea aceasta nu va fi aprinsă nici o lampă cu ulei. Riscul de *foc-la-bord* era prea mare, iar căpitanul era un om prudent. Pentru Casca şi Shiu, interzicerea luminii lămpilor conta prea puţin. Oricum, de obicei nu aveau lămpi noaptea. Uleiul era un lux rezervat celor bogaţi şi prosperi, nu sclavilor.

Casca şi Shiu şi-au luat porţiile şi, după cum luaseră obiceiul, au mâncat separat de ceilalţi sclavi. Ce doi derbedei le aruncau priviri întunecate, dar Casca i-a ignorat, iar Shiu nici nu părea să-i vadă. Mâine voiajul se va sfârşi. Probabil că nici unul dintre ei nu se vor mai întâlni vreodată după debarcare. Au mâncat şi s-au pregătit pentru noapte.

Vântul s-a înteţit, marea s-a montat. Galera se înclina în toate părţile. Cei din cala sclavilor încercau să doarmă. Unii au reuşit, dar zvârcolitul pe saltea n-a făcut decât să-l irite. S-a ridicat, şi-a pus haina pe el, şi a vrut să urce pe punte la aer curat. Pe când încă se mai afla pe scară, o siluetă s-a apropiat de el.

— Shiu!

— Haide, năsosule, vin din urma ta.

Cei doi au păşit cu grijă către tribordul galerei. Italia se întindea undeva în întuneric. Vântul şuiera printre parâme, umfla velele, iar galera îşi croia drum prin noapte.

Shiu s-a întors cu faţa spre pupa lăsând briza rece să-i lovească faţa şi să-i fâlfâie barba rară şi mustaţa.

— Aiiieee, năsosu. Aşa e mult mai bine decât să zaci în cală ca într-o temniţă. Măcar aici putem respira în aer liber – chiar dacă noi nu suntem oameni liberi.

Casca a mormăit ca totdeauna când nu ştia ce să spună, bucurându-se de vântul înviorător. Singurii marinari de pe punte erau cei necesari să vegheze asupra corabiei. Majoritatea erau ciprioţi şi egipteni, oameni cu experienţă pe care se putea conta în caz de urgenţă.

Vântul era puternic, dar nu reprezenta un pericol real, deşi agitaţia mării era suficientă pentru a-i face pe novicii în ale navigatului pe mare să se simtă inconfortabil.

Dar, acum era un pericol mult mai real.

În timp ce Casca şi Shiu se bucurau de spaţiul deschis al mării întunecate, două siluete se strecurau pe punte. Aceste se mişcau nevăzute prin umbre, mişcându-se încet şi cu precauţie. Cei doi hărţuitori erau hotărâţi să-şi ia revanşa, marea montată fiind un moment ideal. Dacă cei doi, Casca şi Shiu, ar fi fost aruncaţi peste bord în apele înspumate, n-ar fi fost nici o bănuială de omor.

Tânărul a înaintat, auzindu-şi propria respiraţie precum un zăngănit în urechi, anticiparea acţiunii accelerându-i pulsul. Era prima sa crimă în acest mod. Cel mai în vârstă era mai reţinut şi liniştit. O nevoie de cruzime primitivă cerea să fie satisfăcută, combinată cu nevoia de a-şi reface propria imagine despre sine, l-au împins către această crimă. Mai ucisese şi altădată la adăpostul întunericului, odată chiar în circumstanţe foarte asemănătoare cu acestea, pe când naviga pe o navă de mărfuri în

largul Cretei. Acolo, marea, ca şi aici, a acoperit pentru totdeauna fapta sa.

În întunericul de pe mare, luna nu era prezentă. Singura lumină venea de la strălucirea fosforescentă a spumei valurilor, care scânteia şi dispărea, pâlpâind ca nişte licurici ciudaţi.

În ciuda nopţii răcoroase, faţa tânărului era acoperită de sudoare. Abia dacă-l putea vedea pe grecul din spatele său. I-a atins braţul cu un gest deopotrivă întrebător, nerăbdător şi temător.

Umbrele lui Casca şi Shiu se conturau neclar în faţa lor, dar în lumina slabă a fosforescenţei mării era clar că stau cu spatele, iar vântul acoperea orice zgomot făcut de cei doi asasini. Acum era timpul. Corcitura l-a îmbrâncit înainte pe camaradul său, înaintând şi el în acelaşi timp, cu braţele întinse şi mâinile gata să înhaţe...

Erau la doar doi paşi...

Shiu s-a crispat. O umbră catifelată... s-a întors... a văzut mâinile întinse... s-a răsucit între braţele acestuia. Cu o mişcare uşoară şi-a proptit şoldul în coapsa tânărului şi cu o aruncare peste cap l-a trimis dincolo de marginea punţii.

Următoarea imagine care a trecut prin capul tânărului a fost apa care venea spre el să-l învăluie. Un val mare de apă neagră păru să se deschidă ca să-i înghită trupul. Un suspin gâlgâit. Apoi linişte. Apele l-au tras în jos, închizându-se deasupra sa, surprinzător de calde. Gura i s-a deschis, dar ţipătul nu s-a mai făcut auzit, pentru că Mediterana a umplut-o instantaneu. Nu avea senzaţia de greutate. În întuneric, în apa sărată nu exista *sus* sau *jos*. Panica începea să pună stăpânire pe el. Dar s-a domolit când apa sărată i-a năvălit în plămâni, şi întunericul cald, ud, l-a luat pentru totdeauna.

Tovarăşul său nu a fost la fel de norocos.

Când Shiu s-a întors, l-a alertat pe Casca care l-a înhăţat pe grec de braţ şi de gât. Instinctul de soldat antrenat al lui Casca a preluat comanda. Lecţiile primite de la Shiu au acţionat automat. Fără să-şi dea seama ce se-ntâmplă, a făcut un pas înainte şi l-a trântit pe grec pe punte, continuând să-l strângă de gât. Cu coada ochiului a surprins mişcarea umbrei tânărului în zbor şi a lui Shiu care a luat poziţia clasică, de bază, pentru apărare, bine înfipt pe picioare şi cu braţele gata să lovească.

Ţinându-l jos pe grec, Casca şi-a reamintit o tehnică pe care i-o arătase bătrânul, dar nu complet. *Shit, acum am ocazia să văd dacă funcţionează.* A schimbat mâna cu care strângea gâtul grecului, împiedicându-l să ţipe, şi şi-a format mâna eliberată, cu degetele adunate, gata de lovitură. A inspirat adânc, apoi a expirat forţat ca o explozie, şuierând, în locul obişnuitului *kiyi*! Apoi Casca a lovit cu degetele adunate direct într-un punct aflat imediat sub centrul şi puţin în stânga plexului solar. Când degetele s-au afundat adânc, le-a răsucit direcţia în sus, către inimă. Cu o mişcare rapidă, vibratorie, a acţionat înainte şi înapoi, fapt ce a creat o undă de şoc care a provocat convulsii inimii grecului.

Muşchiul acesteia a ratat o bătaie… apoi încă una… a încercat singură să-şi recupereze ritmul, dar a urmat o altă undă de şoc, şi ţesutul a cedat în interior. Inima s-a rupt. Grecul a deschis gura. Venele gâtului s-au îngroşat dincolo de orice închipuire. Pieptul s-a umflat. Spatele s-a arcuit, iar picioarele au lovit puntea, trezind o clipă pe unul dintre vâslaşi. Apoi a murit, cu faţa neagră şi cu o hemoragie internă din inima ruptă.

Casca s-a ridicat şi, mormăind, a făcut cadavrul să alunece peste bord, în adâncuri. Apoi s-a întors spre Shiu şi a spus cu glas mulţumit:

— A mers. Pe Hadeş, Shiu, chiar a mers. Când l-am lovit, chiar i-am simţit inima cu vârful degetelor. Asta e într-adevăr o tehnică grozavă. Mi-ai dat ceva pentru care îţi voi fi recunoscător în veci. Eşti un geniu.

Zâmbetul blând al lui Shiu era invizibil în întuneric, dar evident în tonul vocii sale.

— Nu fi foarte entuziast, nămilă. Din nefericire , am fost forţaţi să folosim arta de a ucide, dar, trebuia să o facem; aceştia doi ar fi terminat-o rău oricum. Noi probabil că am salvat câţiva nevinovaţi de *atenţia* lor dură. Cât despre faptul că aş fi un geniu…

Zâmbetul i-a devenit şi mai larg, încât Casca putea să-l vadă şi prin întuneric. Vocea a răsunat cu clinchetul său vesel.

— Cât despre faptul că aş fi un geniu, asta-i adevărat, năsosule, foarte adevărat.

Sclavii au scos vâslele şi galera a plutit până la debarcaderul pietruit. Parâmele au fost prinse de docherii care aşteptau şi care au asigurat rapid nava la locul de acostare.

Primii care au debarcat au fost pasagerii. Sclavii au fost puşi sub pază până ce erau preluaţi de proprietarii lor, dar Casca şi Crespas au mers imediat către un *chariot* (car de luptă) cu doi cai care-i aştepta. Luând hăţurile, Crespas a poruncit servitorului să aibă grijă de bagajele sale şi să le aducă repede acasă. Bunurile lui Casca erau ceea ce avea în mica sa traistă, un castron, lingura şi un amnar – un ghem de scame, o bucată de metal şi o piatră de cremene.

Crespas se arătă a fi adeptul metodei de a-şi mâna singur caii. Se mândrea din plin şi în egală măsură cu abilitatea sa de a conduce atât oamenii cât şi caii. Aparent, pentru el, aceştia erau egali. A ajustat hăţurile astfel încât să atingă crupa cailor şi cu o plesnitură au luat-o din loc. Roţile cu obada protejată de benzi de metal au huruit pe pietrele drumului, şi s-au îndepărtat în viteză de marele port.

Via Ostia era cel mai direct drum spre Roma, dar lui Casca nu-i era menit să ajungă în oraş astăzi. Se ţinea de laterala *chariot*ului, încercând să-şi menţină echilibrul. Nu se mai aflase niciodată într-un car de luptă. Viteza era ameţitoare. Puteau face cele 20 mile până la periferia Romei în mai puţin de două ceasuri.

Când Casca se grăbise să se urce în *chariot*, a reuşit să arunce o ultimă privire lui Shiu care-i zâmbi şi-i făcu semn mâna, în timp ce era dus împreună cu ceilalţi sclavi să-şi aştepte stăpânii să vină după ei.

În adâncul sufletului Casca simţea că pentru a doua oară pierdea ceva preţios. Prima dată a fost când s-a despărţit de supraveghetorul Lucius Minitre. Se gândi o clipă la acesta, grasul şi blândul Minitre, deloc potrivit cu slujba de a se ocupa de sclavii din mină. Minitre a fost prietenul său. La fel a fost şi acest om din orient, acest Shiu de dincolo chiar şi de Indus care a intrat în viaţa sa şi i-a dăruit mai multă cunoaştere despre sentimente şi viaţă în doar câteva zile, decât a învăţat în toţi anii săi petrecuţi în mină unde viaţa doar trecea.

Crespas era în elementul său, lăsându-se dus în goană de doi armăsari jugăniţi pe drumul ce ducea în centrul lumii.

— Toate drumurile duc la Roma, i-a strigat lui Casca. Roma a construit mai mult de 50.000 mile de drumuri importante şi 100.000 mile de drumuri secundare. Aceste drumuri menţin unitatea Imperiului. În fiecare zi, provinciile sunt asaltate de călători şi comercianţi care vin sau pleacă. De pe vremea domniei lui Tiberius nu a mai existat nici o ameninţare serioasă pentru *Pax Romana*, doar încăierări ocazionale la frontiere. Periodic Roma poate da înapoi şi pierde o bătălie sau două, dar numai la frontiere. Inima Imperiului însuşi este de neatins.

Scurta pledoarie pro-patria l-a uimit pe Casca, nu atât prin informaţii, cât prin faptul că Crespas a ales acest timp şi loc pentru un discurs iscusit.

I-a judecat el greşit pe patricieni? Întotdeauna s-a gândit la ei – mai ales la Crespas – ca la nişte exploatatori lacomi ai oamenilor aflaţi sub clasa lor socială. Oare chiar au ei înţelegere şi preocupare pentru Imperiu? Era o faţetă a lui Crespas care nu se aşteptase să existe. Totuşi, chiar şi aici a fost o limită dură pentru politician. Pentru oricine altcineva, o adresare atât de lungă ar fi implicat o oarecare camaraderie. La Crespas exista o nuanţă de ton care implica atâta aristocraţie încât nu lăsa nici o îndoială cu privire la locul lui Casca. La fel ar fi vorbit Crespas şi cu o vită. Aşa că, cu înţelepciune, Casca nu a răspuns.

Iar viteza mare a *chariot*ului îl speria al dracului de mult…

Chiar înainte de periferiile Romei, Crespas a întors caii spre stânga, către nişte mici coline aflate între Via Ostia şi Via Appia. Acest drum ducea către sud la Lanuvian unde presele făceau vinul Falernian pentru Roma. Aproape de Porta Appia, la mică distanţă de Templul lui Marte Ultor, era şcoala. O şcoală a morţii. Aceasta era condusă de un prieten patrician al lui Crespas, lictorul Abascantus, care, ca şi Crespas, prefera să lase conducerea acestei afaceri speciale pe mâna servitorilor şi a sclavilor. Afacerea a fost bună.

Chiar dacă cea mai mare parte a şcolilor de gladiatori erau în mâinile împăratului, mai existau destule deţinute de privaţi care scoteau un profit bun. Dar trebuiau să fie cu grijă. De când Spartacus a dezlănţuit un asemenea iad cu gladiatorii săi evadaţi şi cu infractorii, statul stătea cu ochii pe toate şcolile.

Crespas a trecut *chariot*ul prin poarta păzită de gărzi înarmate. Fără a se uita nici în stânga, nici în dreapta, a oprit caii brusc, aproape aruncându-l din car pe Casca.

— Coboară! i-a ordonat scurt.

Praful nici nu a apucat să se aşeze şi un sclav de casă a preluat hăţurile într-o atitudine respectuoasă. Conducătorul şcolii a văzut apropierea *chariot*ului şi a ieşit repede să-l întâmpine pe patrician. Purta echipamentul greu al unui spadasin *galic*. Salutând cu spada pusă peste piept, a spus:

— *Salve*! Sunt *lanista*[16] acestei şcoli. Marcius Corvu la dispoziţia voastră.

Crespas a dat aprobator din cap. la prima vedere îi plăcea înfăţişarea omului… dur… cu multe cicatrici din nenumăratele lupte… musculatura masivă… încrezător. Faţa-i era brăzdată de cicatrici adânci, cu părul tuns scurt asemănător unei bonete cenuşii purtată în vârful capului.

— Toate cele bune, Corvu. Eu sunt M. Decimus Crespas. I-am scris prietenului meu Abascantus că voi aduce aici un sclav pentru antrenament. Presupun că eşti pus la curent cu aceasta?

— Într-adevăr, domnule. Te-am aşteptat întreaga săptămână.

Arătă cu sabia spre Casca.

— Acesta să fie noul nostru *tiro*[17]?

— Datorită mărimii şi musculaturii sale, m-am gândit că ori şcoala de *gali*, ori cea de *mirmillones* ar fi cele mai bune pentru el. Şi pentru că prietenul şi colegul meu Abascantus deţine această instituţie, am optat pentru şcoala voastră galică.

Corvu s-a învârtit în jurul lui Casca, privindu-l îndeaproape. I-a ordonat să ridice braţele, să se aplece, să-şi arate dinţii, şi să facă flexiuni. Apoi, fără avertisment, l-a lovit în abdomen cu mânerul sabiei scurte. Casca a icnit la impact, capătul rotunjit al mânerului a lăsat o urmă în zona stomacului, dar nu s-a prăbuşit aşa cum s-a aşteptat Corvu.

Întorcându-se spre Crespas, Corvu a spus:

— Aţi făcut o alegere bună, nobile domn. Acesta are semnele unui luptător şi este dur. Abdomenul este punctul slab la cei mai mulţi oameni, dar el a încasat lovitura destul de bine.

---

[16] lanista – conducătorul unei școli de gladiatori.

[17] Tiro – recrut, începător, novice.

Aveţi dreptate; este mult prea solid pentru *retiarii* sau *thraci*. Nu, cu siguranţă este potrivit pentru clasa greilor, şi aici suntem specializaţi. Eu însumi lupt în arenă de mai bine de zece ani şi am câştigat de două ori sabia de lemn ca *gal*.

Corvu nu-şi aducea singur osanale, voia doar ca potenţialul client să fie avizat asupra experienţei sale.

Crespas a aprobat.

— Da, te-am văzut luptând în câteva ocazii, bunul meu Corvu. Acesta este factorul final care m-a determinat să-mi dau sclavul pe mâna ta. Acum ia-l, iar eu plec la vila mea. Ţine minte, sclavul este al meu şi nu-l vreau schilodit la antrenamente; şi trebuie hrănit cu ce aveţi voi mai bun. Sigur că-l poţi bate, dar să nu-l schilodeşti. Este al meu şi trebuie să-mi protejez investiţia. Antrenează-l bine, iar eu voi aprecia dacă meriţi vreo formă de apreciere materială din partea mea.

Crespas a salutat cu mâna ridicată, s-a urcat în *chariot* aruncând un scurt *Vale*!, l-a întors strigând că servitorul său va veni mai târziu ca să stabilească amănuntele contractului... şi a dispărut huruind pe drumul către casa sa aflată la doar o milă depărtare de şcoală, în exteriorul zidurilor Romei.

— Numele tău, sclavule?

Casca şi lanistul s-au înfruntat privindu-se în adâncul ochilor, până ce Corvu a fost forţat să-şi plece privirea. Iritat, a repetat întrebarea şi l-a lovit pe Casca în umăr cu latul sabiei.

— Vorbeşte, sclavule.

Stăpânindu-se, Casca a răspuns:

— Sunt Casca Rufio Longinus.

— Ai fost soldat?

— Da.

— Când şi unde, sclavule?

— Nu contează. Acum sunt aici. E destul.

Corvu l-a privit mai îndeaproape.

— Sclavule, mai ai multe de învăţat. Aici eu sunt stăpânul şi îţi ţin viaţa în mâna mea.

Casca nu a spus nimic, zâmbind doar abia vizibil. Corvu a devenit furios pe sine însuşi, pentru că nu putea să-l pună la punct pe insolent, dar şi-a reţinut mânia.

— Destul! Vei învăţa curând cine-i şeful aici.

Gândindu-se că Corvu are probabil dreptate, Casca l-a urmat pe *lanista* către zona de antrenament. Aici oamenii se

luptau atât cu săbii boante cât şi cu ascuţite. Cei mai mulţi dintre ei erau sclavi, dar Casca a înţeles că în afara de aceştia mai erau şi un număr de *auctorati*, oameni liberi care se puneau singuri în slujba şcolii, pentru o anumită perioadă de timp, în schimbul antrenamentului – şi a hranei corespunzătoare – pentru arenă. Toţi erau oameni masivi, duri. Majoritatea erau în intervalul de vârstă 25-35 ani, fără vreo profesie anume. Indiferent de ce fel de om era Corvu, avea dreptate într-o privinţă – îşi cunoştea meseria.

Au traversat o arenă miniaturală. Casca a înţeles că uneori erau organizate spectacole private. Corvu se folosea de aceste afaceri personale pentru a mai subţia rândurile de *material nepotrivit*. Cei care nu puteau lupta erau sacrificaţi aici – şi aduceau un profit. Corvu a chemat un gladiator care să-i explice lui Casca regulile şcolii.

Deci… aceasta va fi casa lui! Casca privi în jur.

Şcoala era înconjurată de ziduri, iar pe ele patrulau câţiva oameni cu suliţe şi arcuri. Gărzi particulare care descurajau evadările. Erau două feluri de barăci: unele pentru sclavii care trebuiau încuiaţi în fiecare noapte, celelalte pentru oamenii liberi care s-au angajat singuri să lupte pentru bani. Ultimii – şi câţiva sclavi speciali – aveau libertatea de a veni şi pleca când voiau. Casca a fost pus într-o baracă încuiată.

Acum se afla aici.

Mâine va începe să înveţe meşteşugul arenei.

Cuvântul *arena* însemna *nisip*. Nisipul unde oamenii şi animalele se torturau reciproc şi mureau pentru plăcerea Romei.

17

Zilele au trecut devenind săptămâni. Săptămânile s-au transformat în luni. Iar Casca devenea din ce în ce mai eficient în înalta artă a măcelului. La şcoală, retiarii – luptătorii cu plasa şi tridentul – au fost aduşi pentru lupte simulate pentru ca ucenicii să înveţe cum să se descurce cu ei. Tracii erau echipaţi cu armuri uşoare, nu atât de masive ca cele din şcoala galilor. Tracii se bazau pe viteza lor mai mare pentru a obţine victoria. De obicei purtau căşti cu aripi. Corvu îşi cunoştea meseria, după cum s-a convins Casca. Introducerea a diferite stiluri de luptă în antrenamente putea face diferenţa dintre viaţă şi moarte.

Pe măsură ce Casca progresa, era mutat într-o zonă diferită a barăcilor. Corvu îşi ţinea gladiatorii grupaţi după gradul de abilităţi. Pe măsură ce un om progresa, era avansat, ceea ce-i dădea un status superior în ochii colegilor.

Casca a trecut cu repeziciune prin diversele ranguri. S-a antrenat constant – iar când nu-l vedea nimeni, în rarele ocazii când era singur – exersa iar şi iar mişcările pe care i le arătase Shiu. Le-a repetat pe fiecare în parte ori de câte ori a avut ocazia, până ce au devenit instinctive, subconştiente, doar acţiune atunci când era nevoie.

Fără să ştie Casca, cineva îl urmărea.

Crysos, un sclav sicilian, care se ocupa de cele necesare gladiatorilor, le spăla hainele, le aducea *posca* (un amestec de oţet cu apă cu care-şi clăteau gura când le era foarte cald), le făcea ordine în barăci şi le umplea ulcioarele cu apă. Era o muncă de servitor. Crysos era un om care dorea mai mult, dar nu avea tăria să se descurce singur.

Dar, a văzut în Casca ceva diferit faţă de ceilalţi. Instinctul îi spunea că uriaşul ar putea fi răspunsul la toate problemele sale, aşa că l-a cercetat intens pe Casca. Diferenţa dintre Casca şi ceilalţi gladiatori era marcantă. Cu cât îşi dezvoltau forţa mai mult, cu atât le creştea mândria şi josnicia. Nu şi lui Casca. El rămânea egal sieşi şi îşi vedea doar de treaba lui.

Şi mai erau şi acele antrenamente ciudate la care Crysos a tras cu ochiul.

Deşi era prea slab ca să lupte el însuşi, Crysos era destul de isteţ în chestiunile legate de lupte pentru a-şi da seama că mişcările executate de Casca când se antrena în arta lui Shiu Tze nu erau făcute doar de plăcere. Casca era de o seriozitate mortală. Deci… indiferent care o fi fost secretul uriaşului, însemna putere.

De aceea Crysos s-a făcut treptat util lui Casca, la început pentru o sută de fleacuri. Nu s-a grăbit, nu a forţat lucrurile. Şi, puţin câte puţin, Casca l-a acceptat ca prieten.

Când de două ori pe lună erau aduse prostituatele, Crysos alegea întotdeauna pe cea mai drăguţă şi curată pentru Casca. Nu voia ca acesta să se aleagă cu vreo boală, mai ales cu variolă.

Casca pricepea foarte bine ce făcea Crysos. Deşi nu ieşea niciodată din cămăruţa sa atunci când veneau femeile, când Crysos i-a adus o dulceaţă tinerică în celulă, nu a avut tăria să o

trimită la celelalte *animale*. Aşa că, cu bunătate, a păstrat-o pentru tot restul nopţii.

Simţea o oarecare mulţumire pentru consideraţia arătată de Crysos. Dar de ce? Micul şmecher nu făcea asta degeaba, îşi spuse Casca noaptea, după ce târfa a plecat înapoi în oraş. Avea un motiv. *În viaţa asta am învăţat un lucru, chiar dacă numai unul singur*: *oamenii nu fac nimic pe degeaba*. Chiar şi Tzu a cerut un preţ: să mă înveţe despre credinţa şi codul său. Întotdeauna se plăteşte un fel de preţ, şi sigur că şi Crysos are ceva de cerut în schimb.

Şi-a lăsat gândul deoparte şi s-a concentrat asupra antrenamentului.

Whack! Whack! Whack! repetat iar şi iar – lovirea unui stâlp pentru întărirea braţului. Apoi urmau aplecările şi răsucirile printre nişte bile prevăzute cu ţepi, care se balansau, fiecare putând să-i zdrobească ţeasta dacă nu era suficient de agil; acestea îi antrenau ritmul şi vederea periferică – vederea cu coada ochiului. Şi mai erau exerciţiile de alergare, genoflexiuni şi flotări – antrenament constant, mai intens decât orice întâlnise Casca în legiune. Dar, pe Mythra, era bine să te simţi viu… iar arta lui Tzu îl ajuta pe căi pe care nu şi le-ar fi imaginat când manevra lăncile şi spada. La naiba! Îi datora atât de mult omuleţului galben!

Ceilalţi gladiatori din şcoala galică nu prea ştiau cum să se poarte cu Casca. Refuzul lui de a se împrieteni cu ei a făcut să-l considere îngâmfat şi arogant. Dar Casca că cu cât avea de a face mai puţin cu oamenii zi-de zi, cu atât îşi putea păstra secretul mai bine. De altfel, nici nu-i prea păsa de actualii săi „camarazi” de arme. Majoritatea erau sclavi atât de zurbagii, încât stăpânii lor i-au vândut şcolii. Câţiva erau barbari capturaţi pentru care viaţa de gladiator era preferabilă celei de sclav răsfăţat al vreunei matroane bogate. Ei erau războinici, aşa că, indiferent de circumstanţe, mai bine mureau cu sabia în mână. În plus, aveau şi şansa de a omorî câţiva romani.

Şcoala galică mai adăpostea între zidurile sale un număr de adevăraţi profesionişti care trăiau aici împreună cu familiile şi copii. Majoritatea erau oameni liberi care aleseseră acest mod de viaţă pentru bani. Trăiau destul de bine. Alţii, care ar fi putut fi liberi, au ales nisipul arenei ca loc de muncă pur şi simplu pentru că le plăcea să ucidă. Nici mai mult, nici mai puţin. Casca a

întâlnit asemenea oameni şi în legiune. Aceştia erau cei care erau întotdeauna gata să provoace probleme – sau să-i ucidă pe prizonieri. Ei se ofereau voluntari pentru plutoanele de execuţie, şi făceau şi munca de *curăţire* pe câmpul de luptă după ce lupta se sfârşea.

Adevăraţi ucigaşi. Adesea cu un exagerat simţ al propriei importanţe, şi convingerea că ei sunt o elită.

Unuia dintre ei i se pusese pata pe Casca.

Studiindu-l, Casca a mormăit în sinea lui aşa cum îi era obiceiul: *Dacă malacul ăsta mare mă mai îmbrânceşte o dată când stăm la rând să ne luăm masa, am să-i jupoi pielea şi am să i-o îndes pe gât. Oricum, nu-mi plac numidienii. Or fi ei oameni, dar nici unul nu mi-a fost vreodată prieten. N-am încredere în ei.*

Jubala, cel despre care era vorba, avea aceeaşi părere despre Casca. Era un uriaş cu piele neagră, lucioasă, capul ras, şi dinţii piliţi. Chipul îi era marcat cu cicatrici tribale, iar pielea îi era atât de neagră încât avea tonuri purpurii. Îi ura pe romani, greci şi pe sciţi. De fapt, nu plăcea mai pe nimeni, şi cu cât pielea lor era mai deschisă la culoare, cu atât îi ura mai mult. Deşi câştiga mereu în arenă, victoriile nu-i aduseseră o simpatie mai mare decât cea arătată unui animal mare şi negru. Chiar şi nimfomanele matroane romane îl foloseau din când în când doar ca pe o bestie, şi îi făceau acest lucru clar cunoscut, că niciodată nu va fi altceva. Sabia de lemn i-a fost refuzată mereu.

În lumea de afară era un nimic, dar aici în şcoală putea face tot ce voia cu *tiros*. Noii ucenici erau terorizaţi de acest monstru cu dinţi ascuţiţi şi craniul ras. Doar cei noi. Jubala îi lăsa în pace pe ceilalţi profesionişti. Ştia că dacă ar fi stârnit rahatul cu ei, aceştia şi-ar fi luat revanşa în arenă. Dar noii ucenici erau ţinte sigure, şi se folosea de toate ocaziile pentru a-i hărţui. Jubala a schilodit nişte *tiros* când a fost pus să lupte cu ei la un antrenament, aşa încât Corvu îl lăsa acum să se bată numai împotriva celor care-i puteau face faţă, fiind aproape gata să lupte în arenă. Dar chiar şi ei erau în primejdie cu acest Jubala.

Toţi, cu excepţia singuraticului Casca…

Dar, dacă Jubala urmărea progresele lui Casca cu invidie şi ură, Corvu era aprobator… şi lacom. Corvu recunoştea valoarea atunci când o întâlnea, iar Casca avea semnele unui mare luptător. Dacă acest Casca supravieţuia primelor sale confruntări,

poate că va deveni un adevărat atu, unul dintre aceia care luptă doar de câteva ori pe an, în ocazii speciale. Pentru o astfel de luptă, comisionul şcolii – chiar dacă sclavul era deţinut de altcineva – ar fi fost substanţial. De fapt, şcoala încasa de obicei 15-20.000 sesterţi pentru organizarea unei astfel de lupte. Poate şi mai mult dacă reuşea să găsească o cale prin care să atragă simpatia publicului asupra lui Casca.

Patricianul Crespas îi spusese lui Corvu că a semnat un contract să lupte pe o perioadă de trei ani. Chiar dacă era eliberat, tot trebuia să respecte prevederile contractului. Deci, în cel mai rău caz, aveau trei ani să profite de pe urma lui – şi puteau face o grămadă de bani în trei ani. Dar, cine ştie? Casca putea la fel de bine să devină unul dintre profesioniştii care continuă să lupte în arenă ca mod de viaţă. Odată ce a prins gustul succesului – şi banii, faima şi femeile care-l însoţeau – nu va fi prea doritor să renunţe la tot şi să se reîntoarcă în anonimat. Corvu văzuse asta de nenumărate ori. Odată ce un om a primit nişică atenţie publică şi bani, rareori se întâmpla să renunţe la pericolele jocurilor din arenă şi să se întoarcă la fermă ca să scurme pământul. Nu. Avea şanse bune ca să facă o afacere profitabilă pe seama fostului legionar. Corvu nu şi-a asumat nici un risc. A lucrat cu Casca din ce în ce mai dur, neslăbindu-l deloc, hărţuindu-l continuu, antrenându-l neîncetat. Era hotărât să-l facă pe Casca un *învingător*. Când trupa a fost dusă prin provincie pentru câteva lupte, Corvu l-a pus pe Casca să facă oarece încălzire, lupte cu săbii boante şi nu până la moarte. Asta cu scopul de a-l trece peste stadiul de eventuală frică în luptă. Jocurile de luptă din provincii le dădeau noilor *tiro* şansa să lupte ca o echipă şi să-i urmărească pe profesionişti la treabă. În curând şi ei vor fi gata pentru lupte, în Roma. Acolo se făcea banu' gros…

Casca se antrena şi lovea în stâlp, cioplindu-l, până ce avea impresia că-i cad mâinile. Dar ca şi cum asta nu ar fi fost destul, Corvu i-a legat pe antebraţe fâşii de piele cu plumbi – 5 kg pe fiecare – ca să le întărească. În primele zile de lucru cu aceste greutăţi adiţionale Casca avea spasme de durere în braţe, ceafă şi umeri. Dar după o săptămână durerea a dispărut, iar greutăţile păreau a fi ceva natural. După ce le-a dat jos, îşi simţea pumnii ca şi cum ar fi putut zbura, atât păreau de uşori.

Crespas a venit la câteva lupte mici din orăşelele marginale ca să arunce o privire. Mulţumit de progresele lui Casca, l-a

întrebat pe Corvu când va fi gata sclavul său pentru luptele ce aduceau bani adevăraţi.

— Curând, stăpâne. Curând. Încă vreo două lupte de încălzire şi va fi gata pentru evenimentul principal. Aţi ales unul bun. V-aţi gândit să-l vindeţi?

Crespas a dat din cap.

— Încă nu. Dar aminteşte-mi după ce va lupta de câteva ori. Atunci voi avea o imagine mai bună asupra valorii sale reale. Şi vom sta de vorbă mai pe larg.

Jubala urmărea cu ură şi mânie crescândă tratamentul primit de Casca. Cândva primise şi el aceeaşi atenţie. Acum ştia că Casca era pregătit pentru fapte mari şi îl ura din tot sufletul. Primise el aceeaşi atenţie, dar a eşuat, nu s-a ridicat la nivelul cerut, de unde ar fi putut scuipa în capul şacalilor ăstora caraghioşi cu pielea palidă care îndrăzneau să-l trateze pe el ca pe un animal.

Precum o bestie din deşert sau junglă, Jubala privea şi aştepta. Răbdarea era o virtute necesară supravieţuirii în ţinuturile sale tribale. Aştepta şi se pregătea. A făcut sacrificii pentru zeii lui, acele teribile creaturi ale nopţii şi ale junglei. Cu două zile mai înainte, când i se permisese să iasă în oraş, a înghesuit o prostituată tânără şi blondă de numai paisprezece ani…

A simţit străbătându-l un fior de plăcere când şi-a reamintit momentul în care după ce şi-a făcut poftele cu ea şi zăcea la picioarele sale scâncind şi sângerând, l-a privit cu ochi înlăcrimaţi şi şi-a cerut dinarii promişi. Jubala a simţit cum îl străbate un fior sexual amintindu-şi cum a ridicat-o de pe podeaua cămăruţei întunecoase şi murdare de pe malul Tibrului şi, acoperindu-i gura cu mâna, i-a străpuns încet stomacul cu cuţitul, savurându-i durerea şi spasmele morţii şi, şi mai încet, a tras lama în sus. Spatele fetei s-a arcuit şi intestinele i s-au revărsat pe podea. A sacrificat-o zeilor săi, şi – în ritualul poporului său – i-a smuls inima ce bătea încă şi a mâncat-o. *Bine*, se gândea el, *bine. Câine roman, înainte ca să se scurgă vremea noastră, am să te ucid şi am să-ţi mănânc şi ţie inima…*

Astăzi l-a îmbrâncit pe Casca pe când stăteau la rând la cantină, dar acesta, în loc să fie scos din rând, l-a pocnit pe

Jubala cu cotul în plexul solar cu asemenea forţă încât aproape că l-a doborât pe negru. Acesta ar fi vrut să riposteze imediat, dar nu mai avea aer în plămâni. Casca a spus numai:

— Îmi pare rău pentru asta…

…şi a plecat ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Dacă Jubala nu ar fi fost atât de negru, Casca ar fi văzut cu plăcere revărsarea de sânge de pe chipul său, lupta de a-şi stăpâni turbarea. Dar în acea clipă nu se mai putea face nimic; Corvu tocmai venise şi se uita la ei. Nici unul dintre cei doi nu l-au auzit mormăind către sine: *Într-una dintre zile, ăştia doi se vor ucide unul pe altul. Mai bine i-aş ţine separaţi o vreme. Dar, dacă tot vor să se ucidă, măcar să am şi eu un profit. A cărui aniversare se apropie şi va dori să organizeze o petrecere? Cred că ar fi bine să mă uit pe lista mea de foşti patroni şi să-i înştiinţez că am putea avea ceva special…*

Între timp, Jubala nu rata nici o ocazie ca să-l impresioneze pe Casca cu forţa şi masivitatea sa. Era cu o jumătate de cap mai înalt decât Casca, iar muşchii se reliefau sub pielea sa neagră precum şerpii.

Fir-ar să fie, se gândea Casca, *negroteiul acesta încearcă să se joace cu mintea mea. Bine, am veşti pentru tine, băiete. Şmecheriile aste n-au efect asupra mea.*

Iar când Jubala a băgat de seamă că sclavul sicilian Crysos îl linguşea pe Casca, s-a gândit: *Bine. Ăsta ar putea fi punctul slab al romanului. Îl place pe sicilian.*

Dar erau altele de făcut mai întâi. Şi-a adus aminte de prostituată. *Trebuie să merg la mormântul tău ca să mai mănânc din tine…* N-ar fi fost pentru prima oară când Jubala urma căile strămoşilor săi. Era mulţumit să aştepte.

Nu va mai dura mult…

18

Shiu a bătut în portalul ce ducea către interiorul şcolii galice. Gardianul care a răspuns nu ştia ce să facă cu ciudatul om galben cu bărbuţă şi mustaţă rare. Shiu a zâmbit plăcut printre barele porţii.

— Onorate domn, pot vorbi cu proprietarul tău?

A făcut o plecăciune în timp ce vorbea. Gardianului îi păru că seamănă cu o veche bucată de fildeş îngălbenită de ani, dar cu ochi întunecaţi care scânteiau de umor şi plăcere.

Gardianul a trimis după *lanista*.

Corvu a venit la poartă, după ce în drum, a lovit cu biciul câţiva *tiro* ca să se dea la o parte din calea sa.

— Ce-i? Cine – şi ce – eşti tu?

Shiu a făcut iar o plecăciune, trupul fiindu-i acoperit graţios de roba galbenă ca şofranul.

— Sunt Shiu Lao Tze, onorate domn. Cât despre ce sunt, asta nu e uşor de spus, pentru că nu suntem noi suma părţilor noastre? Şi, la fel ca şi domnia ta, am multe părţi. În acest moment este plăcerea mea să fiu prietenul şi servitorul unui mare om din acest oraş, onorabilul Seneca, consilier al împăratului Nero.

Shiu a şuierat printre dinţi, manifestându-şi respectul pentru numele maestrului său.

— Nobile domn, ceea ce doresc este să mi se permită să vorbesc cu unul dintre ucenicii voştri. Ne-am întâlnit pe nava care ne-a adus din Grecia şi de curând maestrul meu a auzit despre el cu ocazia unei lupte organizate lângă *villa* sa de la ţară. De aceea, cu permisiunea sa, am venit astăzi să vorbesc cu tânărul meu prieten pe nume Casca. Se poate?

În mod normal, Corvu ar fi refuzat oricărui ucenic permisiunea de a avea vizitatori, dar combinaţia dintre numele lui Seneca, acest om galben şi propria sa curiozitate în legătură cu Casca reprezenta prea mult. I-a ordonat gărzii să deschidă poarta şi l-a condus pe Shiu într-un loc unde-i putea supraveghea pe amândoi – pe el şi pe Casca – apoi a trimis după acesta. Corvu s-a retras într-un loc de unde îi putea observa nestingherit pe cei doi, după ce a fost corespunzător de politicos cu vizitatorul său. Nu putea şti cine este el exact şi ce putere are…

Shiu s-a aşezat pe banca destinată ucenicilor când li se permitea să ia o pauză la antrenamente ca să se odihnească câteva clipe.

Un strigăt puternic l-a făcut să se ridice în picioare.

Cu un zâmbet care se întindea de la o ureche la alta, supermusculosul Casca s-a aplecat asupra delicatului oriental precum o galeră asupra unei bărcuţe.

— Şezi blând, a râs Shiu când Casca la îmbrăţişat ca un urs şi l-a ridicat de la pământ, învârtindu-l ca pe o jucărie. Lasă-mă jos, nărodule. N-ai învăţat că trebuie să te porţi respectuos cu bătrânii? Lasă-mă jos, barbar năsos.

Casca l-a lăsat jos şi s-au aşezat la masă.

— Îndrăzneşti să mă numeşti *barbar*, tu care scârţâi din toate încheieturile? Şi aş putea să-ţi spun câte ceva despre respectul faţă de bătrâni. Dar, ajunge. Eşti bine? În ultimele luni m-am gândit adesea la tine. Stăpânul tău se poartă bine cu tine?

Shiu a râs, cu acel sunet ca de clopoţei care-l încânta pe Casca când îl auzea.

— Da, uriaşule. Da şi iarăşi da. Stăpânul meu este bun şi înţelept. Din prima clipă când ne-am întâlnit am devenit prieteni apropiaţi şi am petrecut conversând multe ceasuri plăcute. Cu adevărat, stăpânul meu este un mare învăţat şi a înţeles că este imposibil pentru un sclav să discute liber cu stăpânul său, şi, pentru că aveam discuţii foarte interesante despre viaţă şi sensul vieţii, m-a eliberat pentru ca să nu existe nici o opreliştе între noi. Sunt din nou un om liber.

— Asta da noutate, Tze. Mă bucur pentru tine. Eşti un om bun – chiar dacă niţel cam ciudat.

— Lasă, năsosule, destul. Sunt bine şi momentan duc o viaţă bună. Sunt mulţumit cu prezentul. Acum, tu cum o duci? Arăţi bine. Muşchii ăştia monstruoşi sunt mai mari decât atunci când eram împreună pe navă.

Casca şi-a ridicat braţele şi le-a flexat, făcând ca bicepşii să se facă cât nişte bolovani. Râse din toată inima.

— Aşa e, micuţule. Sunt sănătos. Mă hrănesc bine. Dar, deşi arăt ca un urs, am şi învăţat mai multe decât crezi, iar bună parte din ce am învăţat ţi se datoreşte ţie. De exemplu, ştiu că puterea mea nu va înfrânge un omuleţ din orientul îndepărtat pe care ar trebui să-l pot rupe în două cu uşurinţă, şi mai ştiu că trebuie să-mi folosesc mintea ca să-mi schimb statutul. Puterea mea este doar o unealtă pentru acest scop. N-am fost niciodată prea deştept – dar nici nu am avut nevoie să fiu. Viaţa mea a fost simplă, şi am avut nevoie de foarte puţine idei personale. Acum învăţ şi voi continua să învăţ tot ce pot. Oi fi eu sclavul altuia, dar am învăţat de la tine că nu trebuie să fiu propriul meu sclav şi al ignoranţei mele.

Shiu dădea din cap mulţumit.

— E bine că te afli pe cale de a deveni un om adevărat, năsosule. Pentru moment faci ceea ce trebuie, dar gândind şi folosindu-ţi ideile poţi schimba ceea ce ţi se impune să faci. De fiecare dată când îţi poţi schimba puţin viaţa câştigi tot atâta control asupra destinului tău. Eu continui să cred, aşa cum am spus-o şi pe galeră, că eşti un om urmărit de destinul său. Dar, poţi fi şi un căutător care într-o zi vei găsi ceea ce cauţi.

În timp ce cei doi vorbeau, soarele a trecut de zenit. Fără ca ei să ştie, Corvu îi urmărea. Jubala, din locul unde făcea exerciţii cu *tiro* de nivel doi ca pregătire, îi urmărea şi el, nedumerit de omul galben şi întrebându-se ce înseamnă el pentru soldatul cel dur. Poate că va afla. Bucuria lui Casca la întâlnirea cu bătrânul a fost primul semn de adevărată emoţie pe care l-a arătat de la venirea sa în şcoală. Deci, bătrânul însemna ceva pentru el…

Într-un târziu, Corvu a venit şi a pus capăt întâlnirii:

— Bine, Casca, du-te înapoi la stâlpi şi termină-ţi treaba pe ziua de azi. Iar tu, bătrâne, sper că ţi-am făcut un serviciu. Dacă mai doreşti să-l vezi pe acest om, poţi veni când vrei. Şi transmite respectul meu pentru stăpânul tău, onorabilul şi nobilul Seneca.

Shiu a făcut o plecăciune, iar Casca s-a întors la interminabilele lovituri aplicate stâlpului, nu înainte de a-i mai arunca o ultimă privire lui Shiu. Acesta i-a mulţumit lui Corvu pentru bunătatea sa, şi, da, îi va vorbi stăpânului său despre amabilitatea arătată la şcoala galică de către instructorul principal şi mentorul acesteia, nobilul Corvu.

Shiu Lao Tze a fost să vadă şi jocurile. Motivul a fost acela că a vrut să vadă structura emoţională şi răspunsurile oamenilor în aceste condiţii. Dar după ce a fost de două ori, i-a ajuns. După aceea l-a vizitat doar pe Casca la şcoală, sau – când Casca avea zi liberă – la baia comunală unde se duceau să stea de vorbă. Băile publice erau o realizare a vieţii romane pe care Shiu o aprecia din toată inima. Susţinea că aburii favorizează meditaţia. Când el şi Casca erau singuri, Shiu îi mai arăta unele tehnici ale *mâinii deschise* – dar niciodată în public. Casca voia să păstreze aceste tehnici doar pentru el. Probabil că va veni o vreme când îi for salva pielea, ca atunci pe navă.

Seneca a fost amabil şi a onorat cererea lui Shiu de a trimite o scrisoare de mulţumire lui Corvu referitoare la bunătatea

arătată prietenului său. A precizat şi că va menţiona lui Cæsar numele şcolii galice data viitoare când îl va întâlni. Scrisoarea a făcut ca Shiu să fie mereu binevenit în şcoală. Nu prea au fost probleme referitoare la acordarea de zile libere; Crespas a spus că era de acord ca să i se acorde ocazional lui Casca privilegiul de a merge în oraş, iar Corvu a observat că dacă uriaşului i se acorda oarece libertate, era mai uşor să te înţelegi cu el pentru că atitudinea sa se îmbunătăţea.

Între timp, Jubala urmărea tot ce se întâmpla, iar inima-i era la fel de neagră precum chipul. *Într-o zi…* şi-a promis sieşi. *Într-o zi, câine alb…*

Casca era aproape pregătit. Ar fi luptat chiar şi mai curând, dar Corvu îl păstra pentru un mare festival ce urma să aibă loc. Era sigur că acolo că va da lovitura, pentru că va fi prezent cu siguranţă şi împăratul. Şi dacă îi va plăcea ce va vedea, Fortuna cobora asupra şcolii.

Într-un târziu Corvu a anunţat că Casca va lupta în marele Circus Maximus cu alţi gladiatori de elită. Casca se simţea pregătit, dar Corvu i-a intensificat antrenamentul şi mai mult. L-a pus să ridice greutăţi, să alerge şi să înoate pentru a-şi întări plămânii. El ştia foarte bine că un om care-şi pierde suflul este cel mai vulnerabil.

În emoţia apropiatului său debut îi venea greu să creadă că ceea ce i se întâmplase era real. Cuvintele evreului, întâmplările din trecut – toate păreau a fi un simplu vis avut cu mulţi ani în urmă. Doar când a primit o tăietură şi-a reamintit totul… şi teribilul pericol în care se afla. De câteva ori a trebuit să-şi redeschidă rănile pentru a face ca procesul de vindecare să pară normal. La urma urmei, vrăjitorii erau arşi de vii…

Crysos a devenit şi mai atent cu Casca, procurându-i un supliment de bucăţi de carne de la cantină, curăţindu-i locul unde dormea.

— Crysos, ce dracu vrei de la mine?

Întrebarea seacă l-a luat pe sicilian prin surprindere. Dar, privindu-l pe Casca drept în ochi, i-a spus cu o voce cât de fermă a putut:

— Vreau să te ajut şi astfel să mă ajut şi pe mine însumi. În curând vei lupta, iar eu vreau să-ţi fiu partener. Am ceva bani

puşi deoparte. Voi paria pe victoria ta şi vom împărţi profitul. Lasă-mă să te ajut. Promite-mi că atunci când îţi vei dobândi libertatea vei aranja ca să o obţin şi eu pe a mea. Îţi pot spune multe care-ţi vor fi de folos. Facem o înţelegere, stăpâne?

— Pe coaiele de alamă ale lui Jupiter, ai tupeu, Crysos! Şi dacă tu eşti gata să-ţi pui banii la bătaie, eu voi face târgul cu tine. Chiar dacă n-am să pot abţine *sabia-de-lemn*, rămâne şansa de a obţine suficienţi bani cât să ne răscumpărăm singuri plecarea de aici. Bine, Crysos. Din acest moment suntem parteneri. Dă-mi mâna!

Crysos era patetic de nerăbdător să strângă mâna musculoasă a lui Casca. Găsise ceea ce căuta încă de când tatăl său îl vânduse ca sclav în urmă cu douăzeci de ani pentru a-şi plăti nişte datorii la jocuri.

În timpul săptămânilor ce au urmat, afecţiunea lui Casca pentru Crysos a crescut, dar mai era cineva interesat, deşi fără ca cei doi să ştie. Jubala era atent, şi aştepta… nu ştia nici el ce, dar timpul îi va dezvălui… ca întotdeauna…

În noaptea de dinaintea festivalului Crysos a venit în cubiculul lui Casca şi cei doi au vorbit îndelung, fiecare cântărindu-l pe celălalt. Casca a înţeles că sub înfăţişarea de nevăstuică, Crysos era un uimitor izvor de cunoaştere şi experienţă, de care el va avea nevoie în vremurile ce urmau să vină.

Flacăra lămpii cu ulei tremura pe trăsăturile feţei noului său partener, iar Casca a pus capăt zilei, trimiţându-l pe Crysos să facă pariurile pe jocurile de mâine.

Da, se gândea el, chiar înainte de a adormi, *mâine… arena…*

19

Înainte de ivirea zorilor gladiatorii şcolii galice au fost treziţi, hrăniţi şi pregătiţi pentru marşul către Circus Maximus. Prima lucire a luminii dimineţii i-a prins pe drum către oraşul lui Nero. Au intrat prin Porta Asinaria, trecând pe lângă apeductele lui Claudius şi Marcian. La nord, templul lui Isis şi Serapis era abia vizibil prin ceaţa dimineţii, dar incantaţiile preoteselor se auzeau clar, melodia ritmată onorând zeii Nilului. Melodia a trezit amintiri

uitate în mintea lui Casca, dar gândurile sale conştiente se îndreptau spre ceea ce va aduce ziua de azi.

Corvu i-a condus spre locul unde Via Appia se intersecta cu Via Ostia la capătul sudic al lui Circus Maximus. Mulţimile se adunaseră, mulţi fiind deja îndrumaţi spre locurile lor de către *locarii*. Mulţi aveau coşuri cu dejunul şi prânzul în ele. Şi, destul de surprinzător, chiar şi la acest ceas matinal, prostituate de ambele sexe făceau afaceri destul de bune pe sub arcele şi pasajele ce duceau către arenă.

Primul lucru care l-a lovit pe Casca când au intrat pe culoarele ce duceau către zona unde urmau să fie echipaţi a fost mirosul… mirosul animalelor din cuşti şi al oamenilor ce urmau să lupte.

Acum era o asemănare între ei, dar aceasta se va schimba când animalele vor fi asmuţite asupra oamenilor.

Mârâitul profund al leului se suprapunea peste cel parcă de pisică al leopardului. Animalele ştiau că această zi era diferită de celelalte. Instinctul primar le spunea că în curând… foarte curând, va fi sânge.

Adia o briză uşoară, şi Casca putea simţi mirosul apelor Tibrului, aflat la doar 100 m depărtare.

Fiecare gladiator era singur, doar cu gândurile sale…

A fost adusă pâinea. Nu acea *panis sordis* a oamenilor simpli, ci *silgineus*, pâinea gustoasă, albă, a celor bogaţi. Casca nu mai mâncase vreodată aşa ceva. Şi-a umplut gura şi a mestecat îndelung. Apoi, ca şi ceilalţi, a dat pe gât nişte *posca*. Fără vin până după luptă… ceea ce însemna că mulţi nu vor mai simţi niciodată gustul vinului, pentru că aceasta va fi ultima lor zi.

Un *auctoratti*[18] din Dacia s-a întors spre Casca şi i-a zâmbit uşor, cu voce joasă şi moale.

— Soldat, acum e la fel ca înainte de începerea unei bătălii?

Casca l-a privit pe dac cu ochi serioşi drept în faţă.

— Da. Aşteptarea este la fel. Dar aici nu luptăm pentru o cauză sau pentru camaradul de alături. Luptăm pentru amuzamentul bestiilor de afară, a oamenilor din tribune. Ei sunt cei ce ar trebui să se afle în cuşti. Iar noi ne vom duce acolo şi ne vom ucide unul pe altul pentru plăcerea lor. Dar şi a noastră. Fie ca zeii să ne ajute. Omul a fost făcut pentru luptă, iar când

[18] Auctoratti – oameni liberi care se angajau de bună voie ca gladiatori.

aceasta începe nu te poţi ajuta decât dacă ucizi. Dar este ceva acolo ce putem cuceri.

Dacul a îngenuncheat lângă el.

— Ce anume, soldat?

— Sabia de lemn, a spus Casca printre dinţii încleştaţi. Sabia de lemn este acolo. Dacă putem încânta bestiile care judecă, eliberarea ar putea veni astăzi. Şi pentru această libertate, dacule, te voi ucide bucuros pe tine şi pe toţi ceilalţi de aici. Asta e soarta noastră – ucide sau eşti ucis.Ca la animalele din junglă – mănâncă sau vei fi mâncat. Iar astăzi, dacule, voi mânca.

Aflat încă în genunchi, dacul s-a îndepărtat de Casca, frica pătrunzându-i pe sub piele, intrându-i adânc în carne. Şi-a întors privirea şi a plecat. Le-a mulţumit zeilor săi că azi nu va lupta împotriva nebunului ăsta…

Spectacolul dimineţii a început cu o înfruntare simulată între nişte pitici în pielea goală care săreau şi se loveau unul pe altul cu nişte săbii de lemn. Au urmat şi alte forme de divertisment, inclusiv o loterie în care câştigătorii au primit ca premii bani şi sclave tinere.

Dar astea erau doar preliminarii.

Şi a sosit timpul pentru sacrificii.

Trompetele au răsunat, stârnind ecouri pe sub structurile în formă de U ale Circului. Cei 75.000 de spectatori din tribune au tăcut. Au intrat preoţii, păşind maiestuos către altarele din centrul Circului.

Erau ridicate altare închinate lui Jupiter şi Marte. Preoţii duceau un taur alb pentru sacrificiu, cu coarnele aurite şi cu ghirlande de flori în jurul gâtului – dar cu un inel în nas, de unde era condus. Taurul privea când într-o parte când în alta, ochii înroşiţi arătând că simte că această zi nu este una obişnuită. Mirosul sângelui acoperit cu nisip proaspăt a pătruns în nările taurului. Dar acesta nu simţea frică. Toată viaţa, încă de când a fost fătat, oamenii s-au purtat cu el cu blândeţe, i-au dat cel mai bun nutreţ şi l-au spălat în fiecare zi.

Apoi s-a întâmplat.

Picioarele i-au fost legate şi a fost trântit pe o parte.

Taurul a scos un muget scurt, uimit, înainte ca cuţitul preotului să-i secţioneze artera carotidă. Mintea animalului nu a realizat cu adevărat ce s-a întâmplat, trupul nici măcar nu a încetat spasmele morţii, dar organele i-au fost scoase pentru a fi

inspectate de oameni. Preoţii au scos inima taurului şi au pus-o în focul de pe altarul lui Jupiter, după care au anunţat – cantotdeauna – că *omen (sorţii)* erau favorabile/i şi că jocurile puteau continua.

Publicul şi-a urlat satisfacţia.

Întregul efectiv de gladiatori a mărşăluit în jurul arenei Circului pentru ca toţi cei din tribune să-i poată vedea bine. Gladiatorii erau echipaţi în felul a o duzină de naţiuni. *Retiarii* cu plasele şi tridentele erau urmaţi de un grup de prizonieri germani care fuseseră capturaţi în provinciile nordice. Numidieni supli şi negri călăreau struţi şi zebre din Africa. Cuşti cu lei şi leoparzi. Sclave tinere aruncau flori şi ghirlande din coşuri. Corurile cântau imnuri de glorie pentru Roma şi zeii săi.

Ultimii au intrat în arenă *bestiarii*, cei ce vor lupta cu animalele. Unii erau înarmaţi cu săbii pentru ucis urşii. Alţii purtau lănci pentru mistreţi, cu garda circulară de fier la jumătatea lungimii. Această gardă avea rolul să prevină mistreţii să alunece în lungul lăncii, după ce erau străpunşi, şi să-i sfâşie cu colţii pe *bestiari*.

Ucigaşii de animale au luat poziţii în timp ce restul gladiatorilor s-au întors la răcoarea din interiorul Circului ca să-şi aştepte rândul să intre în arenă. Preliminariile s-au terminat. Acum vor începe jocurile cu adevărat mortale.

Un zgomot adânc şi puternic veni dinspre mulţime când animalele au fost eliberate în arenă. Aproape 150 au năvălit înăuntru. Unele, precum căprioarele, alergau cu ochii larg deschişi. Altele îşi urmăreau metodic prada. Marile feline s-au lungit pe nisip, lângă margini aşa cum ar fi făcut şi nişte pisici domestice. Tauri, antilope, hiene se amestecau confuz. Câţiva câini sălbatici cu tăciuni arzând legaţi de coadă alergau, zăpăcind şi mai mult celelalte animale. Strigătele „*Ucide*! *Ucide*! *Ucide*!" răsunau în tot Circul.

Şi au ucis.

Oameni şi animale.

Măcel…

Casca a aruncat o privire rapidă afară şi a văzut un leopard târând un copil către un colţ liniştit unde să se bucure de prada sa. Bestia a început să mănânce faţa victimei. Casca s-a întors

dezgustat. Asta nu era treaba soldăţească pe care o cunoştea el. A ucide era ceva natural… dar să hrăneşti bestiile, nu.

Unui spectacol i-a urmat un altul. Într-o diversiune plăcută, un mare număr de criminali condamnaţi au fost trimişi în arenă pentru a se ucide unul pe altul – apoi au fost dezlănţuiţi leii să-i omoare şi să-i mănânce pe supravieţuitori. Unei depravări demente i-a urmat o alta, saturând simţurile romanilor… Sub arcade şi alcovuri, tariful târfelor s-a triplat… Măcelul a continuat până după prânz, doar cu pauze scurte, timp în care era împrăştiat şi nivelat nisip curat în arena Circului. Mişto spectacol! Şaptezeci şi cinci de mii de spectatori… *Ticăloşi demenţi*, se gândi Casca şi şi-a întors atenţia asupra propriului grup.

Corvu le-a adus la cunoştinţă programul zilei. Ei urmau să lupte ca o echipă. Vor fi 50 de oameni în echipamentul şi armurile tradiţionale ale gladiatorilor *secutores*[19], cu peştele simbol al galilor pe căşti. Ei se vor confrunta cu un număr egal de daci echipaţi precum tracii cu săbii grele, curbate, şi paveze mici de alamă în loc de scuturi. Săbiile trace curbe erau mai lungi decât ale lor *gladius iberius*, dar avea nişte dezavantaje – mai ales când lovitura era directă.

Gândurile lui Casca s-au îndepărtat de la cele prezentate de Corvu. Încă un miros s-a alăturat odorilor existente de sânge şi animale care umpleau întreaga structură. Acum, mirosul de oameni excitaţi năvălea dinspre tribune. Casca putea vedea imaginea pasiunii depravate pe chipurile spectatorilor. Doar vestalele virgine păreau a încerca să-şi menţină un oarecare aer de demnitate. Ele urmăreau ce se întâmpla ca şi cum ar fi fost o povară prea grea pentru sensibilitatea lor şi ar fi preferat să se roage într-un templu curat şi plăcut. Iar la capătul opus al arenei, gladiatorii din şcoala dacică vor asculta şi ei aceleaşi cuvinte de informare. Aceasta va fi o luptă în care doar supravieţuitorii părţii învingătoare vor mai ieşi din arenă.

Şi clipa a sosit.

Maestrul de ceremonii al jocurilor a dat semnalul. Trompeţii au suflat în alămurile lor. Gladiatorii veterani se aflau în primele rânduri. Casca şi ceilalţi au intrat în ritmul paşilor şi au mărşăluit

---

[19] secutor/secutores – clasă de gladiatori din vechea Romă. De obicei era înarmat cu o sabie scurtă, o gladius sau un pumnal și un scut greu. Erau antrenați să lupte cu *retiarus* (gladiatori ce purtau o armură ușoară, un trident și o plasă).

în arenă. Vocea lui Corvu i-a urmat, amintindu-le să-şi onoreze şcoala şi să facă un spectacol reuşit.

Fiecare şcoală a mărşăluit prin arenă, apoi s-a întors apoi cu faţa spre loja împăratului. Acolo, divinul Nero se juca cu sânii noii sale amante, Acte, o blondă plăcută de vreo 19 ani, o târfă de pe stradă care nu reuşise să se „impună" în cariera ei. Nero îşi ţinea mâna în *stola* ei, neatent la orice altceva, până ce Burrus, prefectul Prætorienilor, i-a atras atenţia asupra oamenilor din arenă.

Luându-şi mâna de pe sânii Acteei, s-a întors cu faţa către suta de oameni de jos. Într-un singur glas, gladiatorii au strigat: „*Ave Cæsar, morituri te salutant*!" Caius Nero a făcut un mic semn ca răspuns la salutul lor, apoi către maestrul jocurilor ordonându-i să înceapă.

Cei din fruntea celor două companii s-au separat în grupuri egale. Casca a pus ochii pe un grec înalt şi a luat poziţia clasică defensivă în locul celei de atac, lăsând ca acţiunile sale să spună că era nesigur şi dându-i uriaşului grec impresia că e gata să cedeze.

Gladiatorii s-au apropiat.

Strigătul său răsuna deja când braţul cu sabia al unuia dintre camarazii lui Casca a fost retezat de sabia curbată a oponentului său dac. Victoriosul nu a avut timp să-şi *termine* victima înainte ca şi el la rândul său să cadă ţinându-şi burta cu mâinile, în încercarea de a-şi împiedica intestinele să se reverse pe nisip. Oamenii se răsuceau şi se învârteau, schimbându-şi oponenţii iar şi iar.

Casca îşi ţinea ochii pe grec, lăsându-l să-l împingă tot mai departe de bătălia principală, departe de marele grup de *măcelari*. Separându-se singur de grămadă, Casca ştia că spectatorii îl vor vedea mai îndeaproape, ceea ce era dovedit de zbieretele mulţimii *Laşule*!, şi îndemnul de a lupta. De asemenea îl încurajau pe grec să-l termine pe porcul ăsta. Sabia curbă a grecului a lovit repetat în micul scut al lui Casca. Se părea că vrea să-l doboare prin epuizare. Fiecare lovitură lăsa semne adânci în scutul de aramă şi trimitea vibraţii puternice în tot braţul. Unul dintre colegii grecului a vrut să-i vină în ajutor, dar acesta l-a îndepărtat cu un semn. Nu voia ajutor ca să-l ucidă pe acest oponent. *Bine*, se gândi Casca. *Bine. Lasă-i pe ceilalţi să se omoare unul pe altul. Dacă îi rezist ăstuia până ce şansele se reduc, atunci…*

Mulţimea urla şi le făcea semne cu mâinile favoriţilor lor. Câteva femei se pariaseră pe ele însele ca sclave şi chiar acum erau la picioarele noilor stăpâni. Alţii din tribune stăteau cu ochii holbaţi de excitare sexuală în timp ce trupurile le erau străbătute de fiori… ca şi cum ar fi făcut dragoste şi tocmai erau ajunşi la momentul climatic.

Venise timpul. Cele două echipe erau reduse la efective egale; mai rămăseseră circa douăzeci de oameni. Casca a rânjit la grec, dinţii albi ivindu-se pe sub apărătoarea nazală a căştii.

— Grecule! l-a strigat. Libertatea este la doar o *sabie de lemn* depărtare!

Îşi scoase casca, lăsând mulţimea să-i vadă chipul. Faptul în sine l-a făcut să iasă în evidenţă faţă de ceilalţi. Şi-a aruncat casca spre grecul uimit şi a luat o poziţie joasă, aproape lungit pe nisip, cu sabia în lateral şi partea plată în sus. I-a făcut semn să se apropie.

— Hai, vino, iubitor de băieţi, l-a tachinat. Vino, eroule.

A fentat o lovitură scurtă şi a făcut o tăietură în umărul stâng al grecului, suficientă să-l scoată din sărite. Grecul a urlat şi s-a abătut asupra lui Casca precum o tornadă, dând lovitură după lovitură. Mulţimea zbiera aprobator. Casca l-a lăsat să ajungă aproape deasupra lui, şi atunci, cu o mişcare rapidă, curată, s-a întors într-o parte faţă de grec… aproape ca şi cum se pregătea să fugă de acesta.

Grecul urla de plăcere lovind din ce în ce mai tare. Lovea scutul lui Casca în încercarea de a-l ocoli. Apoi, când Casca şi-a terminat răsucirea, piciorul lui stâng ajunsese între picioarele grecului. Scurt, l-a lovit pe acesta cu călcâiul în testicule.

Spectatorii au mugit în hohote de râs la vederea uimirii grecului care încerca să rămână în picioare, deşi se prăvălea în nisip. Toţi au înţeles că Casca s-a jucat cu ei şi cu grecul, dar romanii aveau un bun simţ al umorului şi nu s-au supărat. În urale, au întors degetul mare în jos, împotriva fostului lor favorit. Grecul era lungit în nisip, ţinându-şi testiculele în mâini.

Casca şi-a ridicat sabia şi s-a întors spre împărat pentru a primi semnalul. Nero râdea atât de tare de şmecheria lui Casca încât fu cât p-aici să se sufoce cu o bucată de rodie. Continuând să râdă, a făcut gestul ce însemna uciderea gladiatorului.

Deasupra grecului, Casca ţinea sabia ridicată. Ochii omului nu cerşeau îndurare. Şi-a plecat capul, gata să primească lovitura.

— Fă-o cum trebuie, romanule, spuse cu voce joasă. Aşa cum trebuie.

Casca a confirmat cu o înclinare a capului, faţa strălucindu-i de sudoare.

— O voi face repede, grecule. Pacea fie cu tine!

Un şuierat, o izbitură *thunk*! şi grecul a fost decapitat. Sângele arterial a împroşcat nisipul răscolit. Apoi, Casca a alergat lângă camarazii săi care erau încă angajaţi în lupte şi a început să-i organizeze. Pe măsură ce doborau un adversar, împreună îl luau în primire pe următorul… până ce şcoala dacică nu a mai avut nici un reprezentant. Doar morţi şi muribunzi răspândiţi pe nisipul arenei. Unora li se permitea să rămână în viaţă, deşi învinşi, dacă luptaseră bine. Asupra învingătorilor se aruncau bani din cei câştigaţi de spectatori prin pariuri. Câţiva au strigat cerând acordarea *săbiei de lemn* lui Casca pentru modul cum l-a înşelat pe grec, dar nu au fost destui, aşa că solicitarea a fost ignorată de împărat care a reînceput să se joace cu sânii Acteei, în timp ce pretorienii vegheau asupra lui.

Supravieţuitorii s-au întors în interiorul răcoros al Circului, unde au cerut vin şi şi-au îngrijit rănile. Îngrijitorii au scos cadavrele din arenă folosind prăjini lungi cu cârlige. Camarazii l-au felicitat pe Casca pentru victoria sa, iar Crysos l-a ajutat să-şi desfacă curelele şi să-şi dea jos armura.

— Vezi, stăpâne, ţi-am spus eu că vei câştiga simpatia mulţimii. Libertatea nu este departe. Acum ei îţi ştiu numele şi vor fi atenţi la tine la viitoarele jocuri. Luptă bine şi foloseşte-ţi mintea şi va veni ziua când putem scăpa amândoi din magazia asta de hoituri. Suntem cu 50 sesterţi mai aproape. Ne-am dublat banii.

După ce l-a şters pe Casca cu buretele, Crysos a mers să-şi facă datoria şi faţă de ceilalţi, ducându-le vin şi *posca* celor care cereau.

Fiecare rănit străpungea atmosfera grea cu strigăte, atunci când *doctorii* se foloseau de remediile lor favorite: cauterizau rana cu o lamă înroşită în foc, sau, dacă era vorba de o împunsătură, o lărgeau şi o astupau cu smoală fierbinte. Tratamentul acesta *blând* îl făcea întotdeauna pe pacient să zbiere până leşina, ceea ce se întâmpla destul de repede. În timpul *tratamentului* doctorii discutau între ei diverse aspecte profesionale… şi despre ultima teorie medicală referitoare la lăudabilul puroi şi beneficiile acestuia asupra unei bune sănătăţi.

Oamenii care puteau merge se duceau singuri înapoi la şcoală. Cei care nu puteau erau duşi cu nişte căruţe trase de măgăruşi. Pentru ei jocurile erau terminate, dar urletele din arenă i-au urmat până la periferia Romei. Jocurile au continuat până noaptea, iar Roma a obosit ca o curvă datorită sângelui şi măcelului.

20

Prima permisie a lui Casca în Roma a fost memorabilă. În lunile precedente a fost curios în legătură cu oraşul de dincolo de ziduri. Evident, auzise poveşti, dar odată intrat prin Porta Ostia impactul celui mai mare oraş de pe pământ a fost aproape prea mare pentru ca simţurile sale să-l asimileze imediat. Adevărat, auzise că dacă n-ar fi fost grânele pe care corăbiile le aduceau în mod constant din provinciile africane, ar fi fost imposibil marelui oraş să menţină populaţia de peste un milion de locuitori, dar astea au fost doar vorbe pentru el. Văzând acum cu proprii săi ochi marea extindere a oraşului viermuitor îşi dădea seama că era imposibil de imaginat câţi oameni reprezintă un milion. La naiba!

Mergea pe străzile bătute de vânt întrebând din când în când despre direcţie. Viermuiala de oameni era de necrezut... negustori ce-şi vindeau bunurile venite din depărtări precum Britania sau Mauretania... bijutierii care ofereau mărfuri ce decorau decolteurile şi degetele celor bogaţi cu perle şi pietre preţioase... măcelari care vindeau miei şi capre tăiate pentru bucătăriile din oraş... Nu se găsea carne de vită. Acestea erau folosite mai ales pentru sacrificii.

Trecu pe lângă docurile Tibrului şi docherii ce cărau pe umeri grânele venite din Egipt în depozite de unde erau zilnic împărţite ca beneficiu celor ce deţineau cetăţenia romană. S-a îndreptat spre est către Forum, fizicul său musculos atrăgând privirile interesate ale matroanelor romane, dar momentan el era prea prins de imensitatea oraşului şi milionul său de oameni, ca să profite de oportunităţile evidente.

Trecu pe Agiletium, o stradă aflată imediat la nord de cea mai coruptă altă stradă din oraş – şi deci din lume – Suburra. Îşi planifică în minte să se întoarcă aici mai târziu. Unele clădiri păreau destul de interesante...

Dar în această primă zi ştia unde vrea să meargă. Rezistând insistenţelor bărbierilor de a se bărbieri – se ştia că tocesc intenţionat lama bună a bricelor – Casca a ajuns într-un târziu la băile din Sura. Aici se permitea accesul sclavilor, atât timp cât nu provocau probleme şi cedau întâietate oamenilor liberi şi nobilimii. Era aproape miezul zilei. Odată intrat, Casca s-a dus direct la baia de aburi. Şi-a scos tunica şi a lăsat-o într-unul dintre micile cubiculuri-garderobă şi a intrat în baie. Acolo în colţ, şezând tăcut, cu ochii închişi meditativ în timp ce inspira adânc vaporii, se afla Shiu.

Când Casca s-a apropiat, spuse fără a deschide ochii:

— Bine ai venit, năsosule. A trecut mult timp şi m-am dezobişnuit de mărimea trupului tău care încearcă să se integreze în spaţiul normal.

— Tze, viperă cu ochii oblici, tu poţi spunea vreodată ceva de-a dreptul?

Tze izbucni în râs. La auzul hohotelor familiare Casca şi-a dat seama cât de multă plăcere îi face prezenţa omului galben şi cât de mult i-a lipsit.

Erau singuri în camera de aburi. Era plăcut să simtă vaporii pătrunzându-le adânc în plămâni, şi să simtă sudoarea curăţindu-le trupul. Shin Tze şedea placid, cu mâinile în jurul genunchilor, balansându-se uşor înainte şi înapoi, părând a avea o eternitate în care să nu facă nimic altceva în afară de a se bucura de gândurile şi simţurile sale. O lungă perioadă de timp cei doi au stat tăcuţi.

De la ultima lor întâlnire, Casca a luptat de multe ori şi s-a ales cu oarecare faimă. Era un fel de satisfacţie pentru omul de pe stradă să-i cunoască numele şi să-i recunoască chipul, să se apropie de el şi să-l atingă ca să aibă parte de noroc. Era plăcut să-şi vadă numele scris pe pereţii din oraş, dar pentru cât timp? Prezenţa aici a lui Shiu îi reamintea de învăţăturile acestuia, că nimic nu este veşnic. Nici măcar statusul de cel mai faimos gladiator al Romei nu putea continua prea mult. Fie şi pentru faptul că erau probleme cu rănile sale care se vindecau prea repede. Din fericire era foarte, foarte bun cu cuţitul şi nici nu primise încă o lovitură care ar fi trebuit să-l ucidă, dar într-una dintre zile se va întâmpla… şi-atunci?

Se întinse pe burtă pe banca de piatră şi şi-a întors faţa către prietenul său din îndepărtatul ţinut Khitai.

— Shiu. Vrei să ştii cât mai multe despre mine. Cred că a venit timpul să-ţi spun. Poate că mă poţi ajuta.

Shiu a dat uşor din cap, cu ochii în continuare închişi, dar Casca ştia că l-a auzit.

— Bine, prietene aşa zis vechi. Te ascult, că tot n-am altceva de făcut.

Şi în următoarele trei ore Casca şi-a spus povestea – spre încântarea şi uimirea lui Shiu. Casca a tăcut numai atunci când a intrat cineva în încăpere. A reuşit să-i determine pe noii veniţi să iasă imediat doar uitându-se urât la ei de parcă le-ar fi sugerat că nu este mult diferit de un tâlhar sau un ucigaş – nimic concret, doar un aer sinistru.

Casca şi-a terminat povestea, punându-l pe Shiu în temă cu toate informaţiile referitoare la Crysos şi aranjamentul cu patricianul Crespas.

Câteva clipe, Shiu a rămas tăcut. Apoi, pentru prima oară de când Casca începuse să povestească, şi-a fixat ochii veseli, mereu întrebători asupra musculosului său prieten. Şuieră printre dinţi, ca întotdeauna când era cuprins de gânduri importante, şi făcu o plecăciune adâncă.

Casca spuse uşor iritat:

— Despre ce e vorba? Asta-i tot ce poţi? Nu poţi spune nimic?

Zâmbind, Shiu şi-a ridicat capul.

— Năsosule, te onoram pentru viaţa ta îndelungată. Adu-ţi aminte că pe meleagurile mele vârsta este foarte respectată. Eşti unul dintre cei mai bătrâni oameni pe care i-am întâlnit, chiar dacă arăţi atât de tânăr.

— Nu mă crezi?

— Ba da. Sigur că te cred, prietene. Dar condiţia ta fizică ridică nişte întrebări foarte interesante.

— Ce întrebări, nevăstuică galbenă?

— Ah? Nevăstuică zici, tu, monstruoasă gorilă roz? Aşa să fie. Ascultă nevăstuica şi poate că amândoi vom afla mai multe. Zici că forma ta fizică este un dar dat de semizeul creştin, Isus. Trebuie să ai grijă mare cu darurile oferite de zei. Nu sunt totdeauna ceea ce par a fi. Ia seama, prietene. Care va fi efectul de durată al dezvoltării tale? Zeul tău crucificat a spus: *„Aşa cum eşti*

acum, aşa vei rămâne." În ce sens? Vei rămâne la fel în ceea ce priveşte gusturile şi temperamentul? Sau, precum viermele de mătase care devine fluture, vei deveni ceva mai mult decât ai fost la începuturi? O vreme am crezut că oamenii îşi schimbă atitudinea pe măsură ce trupul li se modifică odată cu vârsta, că procesul de îmbătrânire provoacă nişte modificări la diverse vârste. De exemplu, unui bătrân nu-i plac zgomotele puternice, în timp ce un copil nu se mai satură de ele. Gusturile noastre culinare şi – ah! – cele referitoare la femei se schimbă odată cu vârsta.

Dar, aparent, tu nu îmbătrâneşti fizic. Se aplică asta şi asupra altor simţuri şi alte alea? Este fascinant. Trebuie să mă gândesc foarte mult la problemele tale înainte de a îndrăzni să fac vreo sugestie. Dar vreau să te gândeşti asupra unui lucru: într-o zi du-te în Est. Dincolo de Indus, în Khitai, ţinutul meu de baştină. Acolo vei găsi înţelepciunea adunată de secole şi trecută de la un învăţat la altul, fiecare adăugând mica sa contribuţie la total. Vei cunoaşte acolo oameni care să te ajute să-ţi uşurezi povara, iar tu vei ajuta prin adăugarea ei la Cunoaşterea din Lume. Ceea ce mi-ai spus acum mă obligă să mă întorc acasă după atât de mulţi ani. Această Cunoaştere a ta nu trebuie să se piardă. Când voi pleca, vino cu mine, pentru că deşi tu eşti mai bătrân ca mine, mă simt ca un tată pentru tine, şi am stânjenitor de multă grijă faţă de tine şi bunăstarea ta. Adevărat, năsosule, se poate spune că în ciuda urâţeniei tale, a pielii pale ca de peşte, a muşchilor tăi nemaipomenit de mari şi a nasului monstruos, ţin la tine ca la un fiu. Vino cu mine în Khitai, la mânăstirea fraților mei. Poate că toate mințile noastre reunite gândind la situația ta vor aduce nişte răspunsuri.

Casca a întors capul şi şi-a închis ochii pe jumătate.

— A naibii sudoare, face ochii să lăcrimeze, a mormăit.

Şi, punând un braţ în jurul umerilor lui Shiu, a spus:

— Când voi fi liber, voi veni cu tine. Indiferent unde ne va duce drumul, frăţioare, voi merge cu tine în ţara ta. Poate că ai dreptate. Poate că putem afla mai multe despre mine şi ceilalţi implicaţi în această situaţie. De exemplu, în acest moment nu sunt prea sigur că vreau să-mi schimb condiţia, chiar dacă aş putea. Viaţa începe să fie destul de bună pentru mine. Dacă nu mă maturizez în felul unui om care îmbătrâneşte, măcar acum am

destui bani ca să-mi pot permite unele lucruri pe care nu mi le-am putut oferi mai înainte.

Ştii ce vreau să spun: hrană bună, vin bun… şi o grămadă de târfe tinere şi sănătoase, doritoare să ofere servicii nelimitate sărmanului meu trup. Şi nu cred că am o musculatură prea dezvoltată. Şi nici nasul nu este prea mare. Problema este că al tău este prea mic, iar faţa ta pare că a fost lovită de careva cu o lopată chiar peste nas. Uite! De câteva luni voiam să-ţi răspund la prostia asta cu „năsosu".

Shiu a zâmbit, apoi a chicotit, după care amândoi au izbucnit în râs ca doi nebuni în camera cu aburi.

După ce s-au îmbăiat şi în *caldaria* s-au îmbrăcat şi au părăsit baia. În stradă, Shiu şi-a luat rămas bun şi a dispărut în mulţime.

Casca s-a hotărât să se răsfeţe puţin. A chemat o litieră şi s-a lăsat purtat înapoi la şcoală ca şi când ar fi avut sânge regal. *Pe toţi zeii*! Viaţa putea fi bună. Poate că lucrurile nu erau chiar atât de rele. *La urma urmei, mai am dor cu puţin mai mult de doi ani până ce am să pot pleca, iar pentru un om cu longevitatea mea, asta e nimic. Trebuie doar să am grijă, asta-i tot. Doar să am grijă…*

Soarta lui Casca continua să se îmbunătăţească. O victorie în arenă a fost urmată de alta. Unul câte unul, marii campioni ai jocurilor au căzut sub sabia sa. În curând, numele său era cel mai adesea scris pe pereţii caselor din Roma. Femeile oftau cu gândul la el şi la îmbrăţişările lui, şi-şi trimiteau sclavele cu daruri ca să-l atragă în vilele lor. Pe unele le accepta, dar de obicei prefera să le cucerească singur. Pentru el, nobilele matroane erau niţel cam ciudate în fanteziile lor sexuale. El era genul de om care acţiona tradiţional, iar acele ciudate activităţi de grup în care ele încercau întotdeauna să-l atragă erau cam prea mult pentru un băiat de la ţară ca el. Nu că ar fi fost împotriva unor asemenea lucruri precum o pălmuţă trasă peste un cur tare în focul pasiunii, când era bine *aşezat în şa*. Chiar şi o muşcătură zdravănă nu era chiar atât de rea. Dar… tot ce a primit de la curveturile din înalta nobilime a Romei era distracţia de a le privi cum îşi fac rutina încercând să-l excite, ca să treacă la treabă. *Shit*! *Astea sunt patetice*! Habar nu au ce trebuie să facă pentru ca să-l excite. Dacă Salome ar mai fi fost în viaţă, ar fi putut face o

avere învăţându-le pe târfele astea din înalta nobilime cum să-şi folosească *echipamentul*. Pentru că femeile din Est – mai ales cele din Asia Mică – păreau a avea întotdeauna o clasă peste cele din Nord. Într-adevăr… *aceste fermecătoare frumuseţi din Siria şi Persia îşi cunoşteau foarte bine şmecheriile*… Doar ce se gândea la ele şi era de ajuns pentru el să lase totul baltă şi să alerge la cel mai bun bordel specializat în *importuri*.

Crysos era extaziat.

Câştigurile lor crescuseră cât o mică avere. Adevărat, *sabia de lemn* nu a ajuns până acum în mâna lui Casca, dar banii curgeau. Deja aveau mai mult de 20.000 sesterţi depuşi la o casă locală care oferea servicii bancare. Dacă tot trebuia să fii sclav, era mai bine să fii un sclav roman. Aşa puteai măcar să ai proprii tăi bani – ba chiar să ai şi proprii tăi sclavi. Acum, dacă Casca va fi de acord, îl va aborda pe Corvu ca să-l întrebe ce preţ cere pentru libertatea sa. Cu siguranţă, Corvu l-ar lăsa pe Crysos să plece pentru vreo două mii de sesterţi.

Deocamdată nu se putea negocia pentru Casca. Proprietarul său câştiga o avere la jocuri şi nu era nici o şansă de a-l convinge să-l elibereze pe Casca înainte ca înţelegerea să expire, dar ca om liber, Crysos putea să îmbunătăţească statusul amândurora în lumea din afară şi să-i pregătească pentru ziua când Casca va fi eliberat…

Singura problemă era Jubala…

Uriaşul numidian îi urmărea îndeaproape. Nici chiar Corvu nu era la fel de atent ca el. Era ceva ciudat cu Casca şi va afla ce anume chiar dacă ar fi trebuit să-i zdrobească acestuia toate membrele unul câte unul. Ciudat… În primul rând, de ce Casca nu arăta nici un semn de slăbiciune din cauza rănilor?

Desigur, Jubala nu a luptat în aceleaşi confruntări la care participa Casca. Deocamdată era păstrat pentru ceva special unde, echipat într-un exotic costum african, va lupta împotriva arabilor călare. Pentru aceasta şi-a ales armele sale favorite, lancea uşoară şi sabia lungă, curbată, a deşertului. Privea viitorul cu încredere, dar victoriile lui Casca au continuat să-i lase un gust amar. Când se gândea la roman buzele i se deschideau într-un rânjet ca de rechin.

De fiecare dată când Casca a luptat, ura lui Jubala pentru demonul cu piele palidă a crescut tot mai mult. Frustrat, ar fi plecat din şcoală ca să găsească o altă victimă cu care să se hrănească pe sine şi pe zeii săi.

Tibrul putea păstra şi ascunde un număr aproape nelimitat de cadavre în apele sale învolburate şi în vârtejuri. Nimeni nu se uita îndeaproape la morţi. Dacă vreunul ieşa la suprafaţă în apropierea unei reşedinţe, proprietarul îşi punea sclavii să-l împingă doar înapoi în curentul apei care-l ducea dincolo de Ostia, în largul mării.

Dar privirile întunecate ale lui Jubala n-au trecut neobservate. Crysos l-a observat. De câteva ori, Jubala a încercat să-l facă să vorbească despre partenerul său. Nici o şansă. Crysos ştia un lucru – şi-l ştia bine – cum să descopere un mincinos, mai ales unul periculos. A păstrat distanţa faţă de Jubala şi încerca să stea pe lângă Casca atunci când negrul era prin apropiere. Dar situaţia a devenit oarecum dificilă pentru el. În mod repetat l-a avertizat pe Casca în legătură cu Jubala, spunându-i că va veni o vreme…

Casca zâmbea doar aprobator:

— Nici o problemă, Crysos. Ştiu ce se întâmplă şi ştie şi Corvu. Eu şi cu negrul ne vom regla conturile în curând. Deocamdată, doar ţine-te departe de el.

21

Casca a continuat să fie triumfător la jocuri, luptând nu doar în Roma, ci şi în câteva tururi desfăşurate în oraşele din apropiere aflate între Neapolis, la sud, şi Bologna, la nord. Faima i-a adus fani şi admiratori. A devenit unul dintre marii gladiatori.

Regulile din arenă erau simple. Urmai ordinele. Dacă luptai cu cineva dintr-o şcoală adversă, după ce-l învingeai, aveai opţiunea de a-l ucide sau de a-l cruţa. Numai când era prezent împăratul, dreptul de viaţă şi de moarte îi aparţinea acestuia. Gloata încerca să influenţeze decizia gladiatorului urlând *Mitte*! (lasă-l să trăiască!) sau *Iugula*! (jugulara – taie-i gâtul!). Totuşi, hotărârea de a cruţa viaţa unui oponent învins când aveai şansa era considerată o prostie periculoasă. Data viitoare când luptai cu el, s-ar fi putut ca tocmai el să te *termine*.

Jubala îşi formase propriul lui cerc de fani şi admiratori – şi nu a cruţat niciodată un adversar învins. Admiratorii săi ştiau că vor fi îndreptaţi către un sfârşit climactic. Jubala cu piele aproape neagră lucind de sudoare peste muşchii bine reliefaţi. Când era el însuşi rănit, multe dintre fanele sale picau în extaz la vederea lui lingându-şi propriul sânge care contrasta total cu pielea neagră… ca un animal care-şi lingea rănile… Jubala ucidea aşa cum majoritatea dintre oameni făceau dragoste, cu pasiune şi necesitate.

Iar ura sa aproape demenţială împotriva lui Casca continua să crească. De fiecare dată când se întâlneau, sau măcar îşi încrucişau privirile, încerca să şi-o manifeste cât de mult putea… ca un tsunami care trebuia să-l înece pe roman. Dar Casca râdea doar, făcând mişto de forţa negrului şi refuzând să-i recunoască superioritatea. Jubala ştia prea bine că nu poate provoca o luptă în interiorul şcolii, pentru că, deşi era adorat de gloată, el continua să fie proprietatea şcolii. Corvu l-a prevenit că dacă stârneşte rahatu', el personal va supraveghea castrarea sa şi-l va da, legat, drept hrană animalelor din arenă.

Singurul lucru mai important decât deţinerea unui luptător profitabil era menţinerea ordinii şi disciplinei. Dacă doar o singură dată gladiatorii cred că pot lua ei singuri decizii, cine ar putea spune unde se va ajunge? Ca afacerist, Corvu ar fi preferat mai degrabă să-l termine el însuşi pe unul dintre proprii săi oameni ca un exemplu cum trebuie tratat un provocator de probleme care-i putea face necazuri în viitor. Bătrânul Crassus a avut dreptate când a crucificat 6.000 de sclavi pe Via Appia, între Capua şi Roma. Se revoltaseră fiind conduşi de gladiatori. Corvu nu va lăsa să se întâmple asemenea rahaturi în şcoala sa – iar Jubala ştia asta.

Dar Dacă Jubala nu se putea atinge de Casca, îl putea avea pe Crysos.

Sicilianul era un sclav neimportant. Corvu l-ar fi putut biciui pe Jubala pentru uciderea unui sclav *de casă*, dar numai atât – şi nici măcar n-ar fi fost biciuit atât de zdravăn încât să fie schilodit. Nu avea fiecare om o slăbiciune? Oricare ar fi fost slăbiciunea lui Casca, desigur că Crysos o cunoştea. Jubala ştia că în cubiculul său şi numai în prezenţa lui Crysos, Casca făcea nişte exerciţii ciudate. Nişte ritualuri magice? Îl folosea pe Crysos

ca pe un fel de ajutor la antrenamente? Înseamnă că era ceva eficient, pentru că romanul învingea mereu în lupte.

Aşa că…

Jubala l-a încolţit pe Crysos. Acesta a simţit că-şi pierde răsuflarea. Plămânii păreau să se spargă în timp ce încerca să respire, dar, indiferent ce-i acoperea nasul şi gura, era prea strâns. Simţea că-i plesnesc ochii în cap… şi totul s-a întunecat.

Jubala l-a dus pe Crysos din holul interior în care îl prinsese, în zona de antrenament închisă ce era utilizat doar în zilele ploioase. Acolo nu putea nimeni să vadă ce urma să se întâmple. Împiedicându-şi victima inconştientă să scoată vreun sunet, l-a legat pe Crysos de unul dintre stâlpii pe care se exersau loviturile cu sabia. Şi a îngenuncheat abia vizibil în întuneric. Singura lumină palidă venea de la o fereastră de sus ce lăsa să pătrundă lumina palidă a lunii.

Crysos s-a zbătut puţin, apoi s-a trezit cuprins de confuzie şi panică. Unde se afla? De ce? *De ce atârn aici*? Jubala a aşteptat, lăsându-l pe Crysos să fie mai întâi cuprins de teama de necunoscut înainte de a-şi dezvălui prezenţa.

Crysos a încercat să strige, dar cârpa din gură i-a înăbuşit efortul, făcându-l aproape inaudibil. Şi-a închis ochii, încercând să-şi stăpânească panica. Când i-a deschis din nou, aproape că a leşinat. Primul lucru pe care l-a văzut au fost dinţii ascuţiţi ai lui Jubala la doar câţiva centimetri de faţa sa, lucind în lumina slabă.

Jubala s-a ridicat şi, luând braţul lui Crysos în mâna sa neagră l-a eliberat din legături.

— Piticanie, l-a întrebat încet, care este slăbiciunea lui Casca? Ce faceţi voi în cubiculum? Care sunt şmecheriile folosite ca să obţină victoriile? Spune-mi şi vei trăi. Refuză şi vei avea parte de ceva mai rău decât moartea.

Duritatea celor spuse de Jubala, ritmul sec al cuvintelor, nu lăsa nici o îndoială asupra intenţiilor sale. Crysos a dat din cap de sus în jos până ce Jubala i-a scos căluşul. Dar i-a strâns gâtul cu mâna pentru a-i opri orice eventual strigăt pentru ajutor, chiar înainte de a începe. Apoi a întrebat din nou:

— Ai de gând să-mi spui, piticanie?

De frică, Crysos tremura ca cârpă. În ultimele luni, Jubala nu scăpase nici o ocazie că să-l intimideze sau să-l agreseze. De multe ori a fost încolţit de negru şi ameninţat cu orice, de la a fi mutilat la mai rău – sau i-a oferit mită în bani. Până acum reuşise

să găsească tăria de a refuza pretenţiile lui Jubala, sau fugea lângă Casca, sau lângă alţi profesionişti. Avea prieteni printre ei şi era o prioritate pentru el din a le face favoruri celor mai duri. Dar acum… Jubala a pus mâna pe el.

— Vorbeşte, piticule!

Ochii lui Crysos s-au umplut de lacrimi. Şi-a curăţat gâtul după ce i-a fost scos căluşul, gustul de fiere din gură datorându-se fricii. Firul vieţii îi ajunsese la capăt. Şi-a deschis gura.

Jubala a aşteptat, acum fiind sigur că l-a înfrânt pe micuţul sicilian.

Crysos şi-a curăţat din nou gâtul, şi a scuipat o flegmă direct în faţa torţionarului său. Jubala a rânjit şi s-a şters neglijent.

— Destul de bine, piticule. Când vei fi gata să vorbeşti, dă doar din cap şi durerea va înceta.

Crysos a gemut în sinea sa şi s-a rugat tuturor zeilor de pretutindeni să-i dea tăria de a rezista. Era sigur că Casca sau vreuna dintre gărzi va sosi în curând… sigur aşa se va întâmpla.

Jubala şi-a început *munca*. Mai întâi braţele. Apoi picioarele. Bucată cu bucată, a trecut prin orele nopţii, şi numai când prima lucire a zorilor a trecut prin mica fereastră, s-a oprit şi a lăsat trupul care fusese al lui Crysos, sclavul. Pe când îşi ştergea de piept mâinile însângerate, regreta că nu avea timp să mănânce inima victimei sale… dar mai era şi Casca. *Curând. Oricum nu aveam nevoie de ceea ce mi-ar fi putut spune piticania. Eu sunt un bărbat mai tare şi un luptător mai bun. Casca va lupta cu mine… curând.*

Când a fost găsit cadavrul lui Crysos şi Casca l-a văzut, geamătul ieşit din pieptul lui ar fi putut dărâma zidurile. Instinctiv a ştiut că Crysos a fost ucis din cauza sa. A răcnit:

— Jubala! Unde eşti?

Ceilalţi s-au dat la o parte din calea sa. Casca a răcnit din nou după Jubala şi s-a îndreptat către zona barăcilor, unde locuia negrul. Dar înainte de a ajunge la uşă, totul s-a întunecat în jurul său într-o explozie de durere…

Corvu stătea lângă Casca având în mână o greutate de plumb. Şi-a chemat gărzile personale şi le-a ordonat să-l pună în lanţuri pe Casca, iar pe Jubala să-l aducă la el, tot înlănţuit. Nu putea lăsa tâmpenia asta să meargă mai departe. Ăştia doi voiau

să lupte. Foarte bine, îi va lăsa, dar, pe Baal, o vor face aşa cum va voi el, fără să facă de ruşine şcoala.

Jubala stătea drept, cu capul sus, cu braţele şi picioarele înlănţuite. Era plin de mândrie… precum fiarele sălbatice din ţinutul unde se născuse… esenţă a forţei primitive.

— Fii atent la mine, animalule. Ai să capeţi ceea ce doreşti, şansa de a lupta cu Casca. Voi doi veţi fi evenimentul principal la următoarele jocuri imperiale. Până atunci – când toate astea vor lua sfârşit – vei fi înlănţuit în fiecare seară în baraca ta. Şi Casca la fel, în a lui. Vă antrenaţi şi mâncaţi separat.. orice încercare de a vorbi doar unul cu altul vă aduce câte 50 lovituri de bici – şi ştii cum lovesc eu.

Când Casca s-a liniştit suficient cât să se poată vorbi cu el, i s-a adus şi lui la cunoştinţă înţelegerea.

Jocurile urmau să fie foarte curând, şi amândoi erau pregătiţi pentru ele. S-au antrenat cu şi mai multă determinare decât înainte. Duşmănia de moarte dintre ei a fost făcută cunoscută printre spectatorii care au pariat la greu. Cei mai mulţi erau de partea monstrului negru a cărei masivitate şi ferocitate păreau să-i asigure un avantaj.

Jocurile au început cu lupte simulate, lipsite de sânge, apoi cu nişte femei gladiatori care luptau până la moarte împotriva unor pitici sau a altor femei. Apoi trompetele heralzilor au anunţat luptele la grămadă. Gladiatorii au intrat în arenă în pas de marş escortaţi de manageri şi antrenori. Gloata din tribune a izbucnit în urlete de plăcere. Muzicienii au început să cânte şi mai tare, dar tot erau acoperiţi de vuietul mulţimii. Oricum, continuau să cânte. La urma urmei, pentru asta erau plătiţi.

Gladiatorii au format echipele. Unii erau echipaţi în vechiul stil al samniţilor etrusci cu căşti prevăzute cu creste şi pene şi scuturi mari, dreptunghiulare, cu colţuri rotunjite. Alţii purtau echipamentul şcolii galice sau al tracilor. Aceştia erau îndemnaţi de *retiari* să lupte împreună. Şi luptele au început. Dinspre mulţime se auzeau strigăte amestecate: *Hoc kobet*! (e terminat) şi *Yebera*! (lovit). Când un gladiator era doborât ridica un deget de la mâna stângă, gest prin care cerea îndurare. Rareori i se acorda.

Când lupta la grămadă s-a terminat, cei măcelăriţi au fost traşi din arenă de gunoierii curăţitori de cadavre îmbrăcaţi

precum Charon, vâslaşul de pe Râul Styx, şi s-a făcut auzit anunţul că urmează să lupte Casca şi Jubala. A urmat o scurtă pauză, timp în care arena a fost curăţată şi presărată cu nisip curat.

Proprietarul lui Casca, Crespas, şedea în secţiunea preferată, în apropierea lojei imperiale. Se amuza citind câteva dintre scrierile lui Cicero, cel care a fost un adevărat ghimpe în fundul divinului Julius. Acest Cicero ştia să învârtă vorbele. Chiar a aprobat jocurile cu lupte de gladiatori ca pe o cale de a căli caracterul şi curajul. Aici, în faţa lui Crespas, era chiar declaraţia lui Cicero în această privinţă, iar Crespas spera să ofere acest document lui Nero drept cadou. Era arhicunoscut faptul că împăratul se închipuia el însuşi ca patron al artelor şi literaturii. Sulul era destul de explicit. Crespas l-a citit din nou, simţind o anume reticenţă pentru unele părţi din text, chiar dacă oferirea documentului l-ar fi pus în relaţii mai bune cu Cæsar.

Cicero a scris:

Priviţi-i pe gladiatori, care sunt fie oameni ruinaţi, fie barbari. Priviţi cum oameni care au fost bine antrenaţi preferă să primească o lovitură decât să o evite. Cât de frecvent apare evident faptul că nu pun nimic mai presus decât satisfacţia proprietarilor lor şi a spectatorilor… Ce gladiator obişnuit a scos vreodată un geamăt sau a lăsat ca să i se vadă durerea pe chip? Aceasta este forţa antrenamentului, a practicii şi a obişnuinţei.

Crespas a oftat iarăşi. Ochii aproape că i s-au umplut de lacrimi de admiraţie. Ce cuvinte nobile! Cu siguranţă Cicero îşi cunoştea poporul – chiar dacă era republican…

Maestrul de jocuri a anunţat lupta dintre Casca şi Jubala prezentând-o ca pe una de duşmănie dintre doi mari campioni ai aceleaşi şcoli. Fuseseră ţinuţi separat până le-a venit timpul să intre împreună în arenă. Acum Corvu le-a spus celor doi să păstreze distanţa unul faţă de altul până ce împăratul le dă semnalul să înceapă lupta. Jubala şi Casca s-au ridicat în picioare, Jubala simţindu-se mulţumit şi încrezător în victorie, Casca simţind doar o furie neagră ce-i cuprindea sufletul. *Răzbunare. Asta vreau, şi asta voi avea chiar dacă va trebui să distrug locul ăsta blestemat pentru a o obţine.*

Trompetele au răsunat, iar Corvu a dat semnalul ca cei doi să meargă către loja imperială. Păstrând un ochi pe Jubala, Casca

a păţit alături de el, dar la 3 m distanţă, până în faţa lui Gaius Germanicus Nero. Din nou au dat salutul: *Ave, Imperator, morituri te salutant*! Cu săbiile ridicate au aşteptat răspunsul împăratului.

Nero s-a aplecat spre cei doi gladiatori pentru a-i privi mai îndeaproape. Părul său blond deschis era frezat-cârlionţat în maniera atleţilor pe care-i admira cel mai mult, conducătorii de care de luptă.

Avea ceafa groasă, cu un trunchi ca un butoi pe două picioare subţirele. Un început de barbă roşie-aurie era moştenire dinspre linia paternă a familiei, Ahenobarbi. A fost adoptat de Claudius care i-a dat numele de Nero la adopţie.

Plimbându-şi ochii asupra celor doi protagonişti, a zâmbit delicat.

— Tu, numidianule. Eşti absolut splendid. Ar fi o ruşine dacă îl laşi pe acest om cu înfăţişare barbară să te înfrângă.

Cu degetul făcu un semn de avertizare.

— Împăratul tău a pariat pe tine. Să nu mă dezamăgeşti.

Se aşeză la loc, drept în scaun, şi a fluturat batista.

— Începeţi.

Casca s-a aruncat urlând asupra negrului, cu sabia ca un vârtej orbitor de oţel. Lovea cu scutul, cu sabia, împingându-l pe numidian înapoi, aproape gata să pună capăt luptei în chiar primele secunde.

Dar Jubala şi-a redobândit echilibrul şi a blocat scutul şi sabia lui Casca. Capetele protejate de căşti s-au izbit unul de altul, Jubala şoptindu-i cu o voce joasă pe care doar Casca o putea auzi:

— Piticul tău, Crysos, a murit din cauza ta. Nu mi-a spus nimic. Dar tot am avut satisfacţia să i-o trag ca unei femei. I-am spus că i-o fac datorită ţie. A şi ţipat ca o femeie.

Un val de durere l-a străbătut pe Casca când s-a smuls din încleştare şi a încercat să-l doboare pe numidian. Jubala i s-a strecurat pe sub gardă şi i-a făcut o tăietură lungă, roşie, de-a latul coastelor.

— Primul sânge e al meu, câine roman. Când te voi ucide, iar ei au să te îngroape, eu voi săpa şi te voi scoate din pământ ca să-ţi mănânc inima.

Casca şi-a pierdut complet minţile şi a devenit un vârtej omenesc. Spectatorii au încremenit, şocaţi. Nu mai văzuseră niciodată ceva asemănător celor doi oameni care săreau şi se

roteau unul în jurul celuilalt, ca într-un fel de dans macabru. Jubala era mai bun decât a crezut Casca. Numidianul încasa toate loviturile pe care i le aplica şi revenea, parcă cerând mai multe. Casca ştia că dacă primeşte o lovitură destul de dură va apărea ca şi cum ar fi mort. Pericolul de a i se afla secretul era pentru el mai mare decât era frica de moarte pentru Jubala.

Casca a încasat încă o tăietură adâncă pe exteriorul coapsei şi a căzut în genunchi. Durerea zvâcnea… Apoi, cu colţul ochiului, l-a văzut pe Shiu în tribune, cu mâinile încrucişate şi cu expresie calmă pe faţă. Îl privea intens pe Casca de parcă voia să-i transmită un mesaj.

Lui Casca i-au revenit în minte învăţăturile lui Shiu Lao Tze.

Starea de linişte l-a învăluit. S-a ridicat din genunchi şi, folosindu-şi scutul ca pe un baros, l-a izbit pe Jubala, dându-l înapoi, până ce a avut oarece spaţiu de mişcare. Sudoarea ce i se scurgea de sub cască îl orbea. Spre surprinderea spectatorilor total uimiţi, Casca a scos-o lăsând să-i fie văzută faţa de către mulţime. Şi-a aruncat-o în Jubala, şi a zăngănit lovind scutul negrului.

Apoi şi-a aruncat propriul scut în numidian, atât de tare, încât a fost cât p-aici să-l trântească pe Jubala în nisip. Apoi şi-a luat sabia şi a prezentat-o publicului roman, strigând:

— Pentru voi! Vă dedic vouă această victorie!

Şi şi-a aruncat sabia în tribune. Mulţimea a înnebunit instantaneu. Câteva femei au ajuns la climax datorită excitaţiei şi au încercat să se strecoare sub tribune. Doar intervenţia promptă a gărzilor le-a împiedicat să o facă.

Jubala a rânjit în interiorul căştii sale, iar Casca i-a răspuns la fel. Imensul Circus Maximus era tăcut. Chiar şi împăratul se aplecase peste balustradă cu atenţia concentrată. Niciodată în istoria jocurilor nu se mai întâmplase ceva asemănător.

Casca a luat o poziţia *calului*, cu mâinile aşezate precum *cuţitul* şi *barosul*.

Jubala a izbucnit în râs şi a lovit. Dar Casca nu mai era acolo. Se răsucise lansându-şi piciorul într-o mişcare circulară care l-a lovit pe Jubala cu călcâiul între omoplaţi, atât de puternic încât i-a scos aerul din plămâni.

Un scurt strigăt de surprindere a răsunat în tribune. Asta era ceva nou. Jubala s-a întors şi a încercat să se apropie

folosindu-se de scut. Casca a dat o lovitură frontală care i-a zburat lui Jubala sabia din mână, după care a înşfăcat marginea scutului negrului şi, folosind-o ca pe o pârghie, a apucat apărătoarea feţei de la casca lui Jubala. Proptindu-şi piciorul în stomacul numidianului, s-a lăsat pe spate, aruncându-l pe negru ca un arc şi a aterizat dur pe nisip la vreo trei metri depărtare.

În mâna romanului rămăsese casca negrului. Acesta era pe jos, sângerând acolo unde cureluşele aproape că-i smulseseră urechile.

Pe când încerca să se ridice, Casca i-a aplicat o lovitură din salt cu ambele picioare în faţă, doborându-l din nou în nisip. Jubala nu mai pricepea ce-i cu el. *Ce s-a întâmplat?* Casca a ridicat *gladius*ul deasupra numidianului. L-a apucat de braţul drept cu o priză care i-a blocat negrului încheietura cotului, apoi, cu o răsucire, l-a forţat să se aşeze în genunchi. Dinţii ascuţiţi ai acestuia s-au încleştat la durerea din braţul blocat. Casca i-a şoptit încet:

— Deschide gura.

Şi i-a dat o lovitură de picior sub pântece, care i-au zdrobit complet testiculele. Jubala a deschis gura ca să urle, dar Casca i-a băgat vârful sabiei printre dinţi.

— Mori, nenorocitule, mori!

A împins lama lată de aproape 8 cm spre ceafă, chiar deasupra locului unde vertebrele gâtului se ataşau la craniu. De teroare, lui Jubala i-au ieşit ochii din cap. Lama s-a oprit, iar Casca a început să o răsucească încet, înainte şi înapoi, pentru a perfora osul.

Ultimul sunet auzit de Jubala a fost teribilul *crack* al oaselor craniului său care se spărgeau. Craniul în sine amplifica sunetul într-un scârţâit crescendo care pătrundea în conştient. Cu un efort supraomenesc, în spasmele morţii s-a ridicat în picioare şi a smuls garda din mâna lui Casca, după care s-a împleticit în jurul arenei, încercând să urle. Vreo 25 cm de lamă îi ieşeau prin ceafă, cealaltă parte, din gură, bălăbănindu-se în sus şi jos ca şi cum ar fi încercat să semnalizeze ceva. Apoi căzu în genunchi. Întunericul îl copleşi. Zeii săi erau aproape, teribilii zei întunecaţi ai junglei.

Casca l-a izbit în spate şi apucând sabia de mâner a răsucit-o iar şi iar, până a scos-o din gura lui Jubala. Cu o tăietură scurtă a îndepărtat pânza din jurul şoldurilor lui Jubala.

O altă tăietură care a pătruns arzătoare în creierul muribund şi Casca a pus în gura numidianului ceva cald şi umed.

— Ia de aici, javră. Demult mi-am promis mie însumi că am să-ţi fac asta cândva.

Jubala a murit în nisip, în uralele aprobatoare ale mulţimii.

— *Sabia*! *Sabia*! urlau iar şi iar, cerându-i împăratului să le onoreze eroul.

Fără nici un chef, Nero s-a ridicat. Nu era ceva înţelept să ofensezi publicul când cerea aşa ceva... chiar dacă pariase o grămadă de bani pe negru. Casca se afla în faţa lojei imperiale, unde Gărzile Prætoriene, impunători în uniformele lor, îl flancau pe Nero.

Acesta spuse:

— Iată-ţi libertatea.

Mai întâi a arătat sabia de lemn către mulţime. Aceasta şi a urlat aprobarea. Atunci, cu un gest graţios, Nero a aruncat obiectul din lemn în nisipul din faţa lui Casca.

— Ia-o. Eşti liber.

Crespas a oftat adânc. *Eh... A făcut-o. Asta e! Am făcut un profit frumuşel cu el, dar nimic nu durează o veşnicie. Mă piş pe Nero, iubitorul ăsta de greci. Păstrez cartea lui Cicero pentru mine. Oricum, Nero n-ar fi înţeles nimic din ea.*

Casca a ridicat sabia spre mulţimea spectatorilor. Din toate părţile erau aruncaţi spre el bani de către publicul entuziast. Câteva matroane bogate îşi ofereau casa şi bogăţia pentru o noapte în braţele sale.

Roma nu mai văzuse niciodată o asemenea luptă. Arena nu mai fusese nicicând onorată de prezenţa vreunui asemenea zeu, acest fiu al lui Marte, răzbunătorul.

Casca era liber. Shiu şi-a zâmbit sieşi şi a plecat.

Casca era liber, dar încă simţea în gură un gust amar.

Am reuşit, Crysos. Oriunde te-ai afla... am reuşit. Eşti liber din lumea ta, dar eu n-am terminat încă cu a mea...

22

În acea noapte, Casca a hoinărit pe străzile Romei ca erou al tuturor. A băut şi a mâncat precum un rege. Nimic nu i s-a

refuzat. Şi-a lăsat sămânţa în pântecele unor femei fără chipuri ca şi cum încerca să găsească ceva ce nu se putea şi să scape de gândurile inutile ale furiei oarbe şi de durere. Nu s-a mulţumit doar cu acea noapte. A bântuit pe străzi, dormind unde se oprea. Două zile. Apoi trei. Durerea nu-l părăsea… şi peste tot în jurul său feţele zâmbitoare ale gloatei… chiar mai rău, nobilimea degenerată, acei *eques*… cavalerimea. Presupunând că onoarea Romei se mai regăsea în ei.

Gândul i-a venit în mintea înecată de alcool în chiar clipa fatală când se afla în faţa unui bust al lui Nero. S-a uitat la capul lipsit de expresie a „gloriei" Romei. Aburii alcoolului îi învăluiau creierul cu totul, iar simţul realităţii dispăruse cu totul. Îi era de ajuns. Se adresă bustului:

— Tu, zeu? Grăsane, eu sunt mai zeu decât tine. Tu şi Roma nu-mi puteţi face nimic. Am să vă supravieţuiesc tuturor, cu palatele voastre şi banii, hainele şi manierele alese. Amărâţilor, patetici imitaţii de oameni, eu măcar sunt un om adevărat şi unul mai bun decât tine şi de cât vor fi cei de teapa ta. Cam asta e puterea ta zeiască, Cæsar!

Aplecându-se, a luat o mână de mizerie udă din şanţul ce străbătea mijlocul străzii. Apoi a mânjit cu excremente şi alte alea faţa împăratului Romei. Încă mai freca marmura, când o patrulă de *vigiles* a dat peste el şi l-au dus în temniţă.

Un martor nobil a asistat la întreaga scenă şi va depune mărturie împotriva trădătorului blasfemator. De altfel, M. Decimus Crespas nu putea face altceva. Şi mai exista şi şansa ca acest Casca să poată fi vândut la licitaţie şi îl putea recumpăra. Dacă nu, eh, oameni precum Casca erau prea periculoşi ca să umble aiurea şi liberi. Crespas avea unele îndatoriri şi obligaţii faţă de Imperiu.

Când Casca s-a trezit, a avut impresia că un stol de vulturi egipteni bolnavi îşi făcuseră peste noapte cuib în gura sa. După ce a înghiontit câţiva alţi deţinuţi din calea sa, a ajuns la găleata cu apă unde şi-a clătit gura, apoi s-a aşezat într-un colţ al temniţei, încercând să-şi dea seama ce s-a întâmplat.

O, nu – se văită. M-au înhăţat. Shiu a avut dreptate. Se pare că s-a închis cercul. Sunt iar acolo de unde am pornit, dar acum e mai rău decât atunci când mi-a făcut-o Tigelanius. De data asta l-am insultat pe împărat.

Unul dintre deţinuţi îşi făcea de lucru scrijelind un fel de simbol pe peretele temniţei. Curiozitatea l-a făcut pe Casca să se dea mai aproape ca să vadă ce şi cum.

— Pe Hadeş, ce zici că faci aici?

Omul s-a întors ca să-l privească pe Casca. Chipul său era calm, iar ochii plini de fericire. Mizeria de pe el şi cârpele cu care era acoperit nu păreau să-l preocupe deloc.

— Fac semnul mântuitorului meu, Fiul lui Dumnezeu.

Casca privi mai îndeaproape la zgârieturile de pe perete.

— O cruce? Acesta este semnul tău?

Omul îşi ridică privirile ca şi cum prin tavanul temniţei ar fi putut vedea paradi-sul din ceruri. Îl înconjura aura unui fanatic.

— Da, fratele meu rătăcit. Semnul Crucii pe care Salvatorul nostru şi-a dat viaţa pentru noi, Crucea pe care a murit pentru ca noi să fim mântuiţi.

Oh, fir-ar…, îşi spuse Casca. *Exact ce-mi lipsea în ziua asta, încă unul dintre nebunii Evreului.* Dădu să se întoarcă, dar omul l-a apucat de tunică.

— Ascultă-mă, frate, pentru că toţi suntem fraţi de sânge cu Mielul. Cristos a murit şi pentru tine. A murit pentru ca şi tu să poţi fi spălat de păcate. Nu ţi-a spus nimeni, niciodată, despre Isus al nostru?

— Cine?

— Isus.

— Cel crucificat?

La naiba! Mahmureala îi provoca halucinaţii.

— Cel ce a murit pe cruce! Îl cunoşti pe Isus al nostru, frate?

— L-am întâlnit, a răspuns sec Casca.

— Atunci Dumnezeu să te binecuvânteze, frate. Vrei să ni te alături mie şi fraţilor mei care urmează să fim martirizaţi în numele Mielului?

Casca l-a privit pe dilimache. Ce a început să spună a păstrat în minte, pentru el: Personal, mai degrabă aş mânca mielul – de fapt, aş putea mânca cel puţin doi chiar acum. Dar n-avea nici un sens să se pună cu bătrânul fanatic. Şi croit drum cu forţa printre mâinile acestor în-curând-sfinţi care trăgeau de el să-l reţină şi s-a întors în colţul său ca să-şi aştepte soarta.

La naiba. Nu pot scăpa de Evreu, nici chiar aici în Roma, în temniţă. Au scrijelit pe pereţi aşa-zisul lui semn. Ce mare lucru că

a fost crucificat? Doar nu crezi că a fost singurul care a păţit-o? Eu sunt mai preocupat ce urmează să mi se întâmple mie.

N-a avut mult de aşteptat. A venit un ostaş din Garda Imperială şi i-a spus temnicerului să i-l aducă pe gladiatorul cunoscut sub numele de Casca. Odată adus, l-a înlănţuit de mâini şi de picioare. Acest oştean asistase la ultima luptă a lui Casca şi nu-şi făcea nici o iluzie legată de cât de periculos este prizonierul. Imediat ce au ieşit afară, Casca a putut vedea că în curând va fi miezul zilei. Garda şi alţi patru prætorieni îl escortau. L-au dus pe Clivus Victoriae către clădirile ce formau palatul imperial de vară. Au trecut pe lângă senatori cu priviri aristocratice şi dispreţuitoare şi alţi politicieni. Evident, înfăţişarea lui Casca nu era binevenită în aceste zone quasidivine.

Doi Prætorieni înarmaţi stăteau în poziţie de drepţi în faţa unor uşi din aur şi fildeş care duceau în interiorul sacru al imperiului, încăperile personale ale împăratului Nero. Uşile s-au deschis tăcute pe balamalele bine unse, iar Casca a fost imediat trântit la pământ, cu faţa mai întâi, înainte ca să poată măcar arunca o privire prin jur. Dar în momentul căderii a văzut câteva feţe care-i erau vag cunoscute,şi una pe care o ştia prea bine – soţia unui senator. Ea îi dăduse 50 dinari de aur pentru o seară. Respiraţia îi mirosise a usturoi, dar ce picioare avea…

A fost târât până în faţa canapelei pe care era întins Nero.

Ridicând la ochi un topaz şlefuit, gloria Romei a privit prin el la Casca. Nero se ridică şi veni către tronul de marmură unde îşi aranjă cât putu de bine pernele, pentru că pe fesa stângă avea o inflamaţie, un început de pustulă şi se aşeză comod, păzit de vulturul de aur sculptat pe tron şi de Gărzile Prætoriene.

— Tigelanius, vino aici!

Tigelanius? Ce dracu, trebuia să fie mort până acum, se gândi Casca. Îndrăzni să ridice puţin privirea şi l-a văzut apropiindu-se pe prefectul pretorian frumos echipat. Da, semăna cu Tigelanius al lui. Poate că cel din Ierusalim era tatăl, ori chiar bunicul acestuia. Oricum, amândoi au aceeaşi înfăţişare răutăcioasă; nimic bun pentru mine.

Acest Tigelanius a preluat comanda Gărzii Prætoriene după ce a aranjat retragerea predecesorului comandant, Burrus. De-a lungul anilor se ridicase în rândul Equus şi apoi ca şi comandant al garnizoanei Roma prin uneltiri atente şi mită, de la statutul său de plebeian – crescător de cai şi neguţător în Sicilia – până la

dreapta lui Nero. Nu era o realizare măruntă. Pretinsese întotdeauna că avea sânge nobil şi chiar luase numele romanului care – se pare – se iubise cu bunica sa în timpul unei călătorii prin Sicilia. Ea i-a spus că fusese un faimos şi nobil soldat din provinciile răsăritene.

Arătându-l pe Casca cu degetul, Tigelanius a spus:

— Stăpâne, îl avem aici pe cel ce a scuipat pe onoarea pe care cu atâta graţie i-ai făcut-o. Raportul este aici, iar martori nu e nimeni altul decât fostul lui proprietar şi vigilii care l-au prins asupra faptului în actul său de profanare şi blasfemie.

În mod normal, Tigelanius s-ar fi ocupat el însuşi de un fapt ca acesta, dar îl lăsa pe Nero să creadă că are controlul situaţiei dacă îl lăsa ocazional să facă o judecată sau două.

Nero şi-a mângâiat barba scurtă cu degetele parfumate.

— Într-adevăr? scheună el cu o voce prea ascuţită pentru a fi impunătoare. Care sunt acuzaţiile? Ce a făcut şi a spus încât să trebuiască a fi adus în faţa Romei înseşi?

Tigelanius a citit acuzaţiile despre profanarea bustului Împăratului Nero şi cum Casca a pretins că el este mai zeu decât Nero şi va supravieţui lui Nero şi Romei.

Oh, zei! M-au prins bine de tot! se gândi Casca.

În jurul sălii, lingăii imperiali au icnit la auzul unei asemenea blasfemii nemaipomenite. Nero s-a uitat chiorâş la chipul lui Casca, în timp ce mângâia capul unui copil frumos aflat lângă tron – spre dezgustul evident al soţiei sale aflate mai în spate. Când a auzit acuzaţiile, Nero a smuls un smoc de păr din capul băiatului, s-a ridicat şi l-a îmbrâncit, apoi a blestemat pentru că lovitura l-a rănit la degetul mare de la picior. Se întoarse spre Casca:

— Tu, urâtule, tu! Am fost bun cu tine şi te-am eliberat, iar acesta este modul cum mă răsplăteşti! Am pierdut şi bani din cauza ta, urâtule. Eşti un nemernic care arată dezgustător cu muşchii ăştia precum bolovanii.

Nero simţi cum pielea de pe spate i se face ca de găină pe când se uita la silueta masivă îngenuncheată în faţa sa.

— Vei învăţa că *eu* sunt zeul tău!

Vocea i se ridică într-un ţipăt ascuţit.

— Sunt zeul tău! a repetat – şi *eu* am să te judec.

Recâştigându-şi oarecum auto-controlul, s-a aşezat din nou, cu spumă pe buze şi cu faţa purpurie.

— Mizerabilă grămadă de bălegar.

Făcu semn unei gărzi să ridice capul lui Casca, încât să-i poată vedea faţa. Deodată, atitudinea lui Nero s-a schimbat, iar trăsăturile feţei au devenit mândre, aproape respectabile… ca şi cum ar fi ştiut un secret. Îşi puse graţios faldurile togii pe braţ i-l privi pe Casca.

— Te-aş putea da la animale să te rupă în bucăţi, sau te-aş putea arde de viu câte puţin în fiecare zi timp de trei sau patru ani, dar tu deja ai spus că-mi vei supravieţui şi mie şi Romei. Bine. Înseamnă că eşti nemuritor şi oricum nu poţi muri. De aceea, invincibilul meu războinic, pentru că în Roma nu poate fi decât un singur nemuritor – iar eu am deja această onoare… şi pentru că n-am să te omor, pentru că n-ar avea nici un rost, am să te las viu în serviciul meu şi al Romei. Da. Mă vei servi ca sclav la vâsle pe galerele imperiale pentru tot restul vieţii. Sentinţa ta este pe viaţă.

Trupul îi tremura de plăcere la această glumă. Lacrimi de veselie i-au apărut în ochi.

— O sentinţă pe viaţă pentru unul care nu poate muri!

Sala s-a zguduit de râsetele senatorilor care şi-au imitat stăpânul.

— Pe viaţă, urâtule, pe viaţă! Luaţi-l!

Casca a fost îmbrâncit departe de prezenţa stăpânului Romei, Gaius Germanicus Nero…

23

Bum, bum, bum se auzeau loviturile tobei hortatorului. Casca a urmat acest ritm un timp fără de sfârşit. Trupul i se mişca cu eficienţa unui mecanism bine uns. Nu exista nici o mişcare inutilă, nici un efort în plus, doar muşchii uriaşi contractându-se pe spinarea sa. Barba i-a ajuns până la piept în timp ce vâslea sincronizat cu ceilalţi sclavi.

Galera tăia apele Mediteranei în misiuni de patrulare. Plesnitura biciului supraveghetorului de sclavi era un sunet familiar care îl smulgea din somn şi-l făcea să apuce automat vâsla cu mâinile. A vâslit pe aceeaşi navă până după marele incendiu care a pustiit Roma. Flăcările din oraş se vedeau din

portul Ostia unde nava era pregătită să plece în orice misiune i se ordona, dar… n-a venit nici un ordin.

Nero i-a învinuit pe creştini; iar Casca, când a auzit povestea, n-a prea ştiut ce să creadă. Dacă ei credeau că ziua Judecăţii de Apoi era prea îndepărtată, ar fi putut încerca să o grăbească puţin. Oricum, Nero era cel mai bun prieten al lor pentru că pentru fiecare adept al Evreului pe care-l ucidea, păreau să răsară doi în loc. Probabil că Nero singur a dublat numărul creştinilor din Imperiu.

Casca a mai fost înlănţuit pe încă două corăbii înainte ca să vină vestea despre moartea lui Nero. A chicotit la gândul că: *Unul s-a dus, urmează Imperiul.*

Dar, chiar dacă moartea lui Nero i-a făcut plăcere lui Casca, pe omul de lângă el la vâslă l-a făcut de-a dreptul fericit. Acesta fusese un negustor care a măsluit taxele datorate statului. Îi plăcea să vorbească despre prietenii săi suspuşi care în curând îl vor elibera, acum că Galba devenise Împărat. Era încântat să-i povestească lui Casca, probabil pentru că-l încânta să audă sunetul propriei voci. Casca asculta. Ei nu aveau multe de făcut când zăceau legaţi la ancoră. Vocea negustorului avea acel ton uşor superior pe care îl foloseau unii preoţi şi oameni ai legii – sau femeile – când vorbeau cu oameni pe care îi considerau inferiori lor. Esenţa poveştii era:

— Ei bine, ţinând seama de ansamblul lucrurilor, Nero a pornit destul de bine. Dar degenerscenţa incipientă pe care a ţinut-o ascunsă atât timp cât s-a aflat sub controlul mamei sale, Agrippina, a dispărut curând după ce a preluat puterea în propriile mâini. Se ştia că le spune prietenilor săi că mama sa ar trebui „liniştită", şi chiar aşa a făcut, a ucis-o, ca şi pe Brittanicus, fiul legitim al lui Claudius. Acesta nu l-a repudiat niciodată pe băiat, chiar dacă paternitatea a fost pusă la îndoială, mai ales după ce Claudius i-a ucis mama pentru infidelităţile ei.

— Spre deosebire de Claudius cu gusturile sale oarecum austere, Nero s-a înclinat către opulenţa decadentei Grecii şi a Orientului. Prin aplicarea legii referitoare la trădare a înăbuşit orice opoziţie şi a supus familiile bogate unui fel de şantaj. Dar, în curând în Imperiu s-a dezlănţuit haosul, împotriva sa au avut loc răscoale în Britania – conduse de Regina Boadicea – înăbuşite în cele din urmă. Totuşi, alte necazuri au venit de pe tărâmurile veşnicei turbulente Parţia, iar dezastruoasa înfrângere de la

Rhandeia a făcut ca mulţi guvernatori de provincii să se răscoale împotriva lui, inclusiv Vindex în Galia şi Galba în Spania. Ultimul succes al lui Nero a fost descoperirea şi înăbuşirea unui complot împotriva sa condus de Gaius Piso, dar în cele din urmă nici măcar Garda Prætoriană nu a mai putut suporta demenţa şi depravarea Împăratului căruia îi juraseră credinţă şi l-au abandonat. Simplul fapt că l-au lăsat fără protecţia lor e fost destul ca să pună capăt domniei şi a fost forţat să fugă din Roma.

— Nero a căutat un sanctuar, dar nu a găsit nici unul. Toţi inamicii săi îl căutau, iar el nu a reuşit să-şi găsească nici un prieten. În coliba sărăcăcioasă a unui fermier şi-a pus capăt zilelor cu propriul său pumnal şi, cu ajutorul unui sclav, a murit în mizerie şi sărăcie. Ultimul Împărat Julio-Claudian a lăsat Imperiul în rebeliune şi război civil.

Negustorul şi-a terminat povestirea cu o uşurare evidentă.

Casca a simţit un uşor sentiment de satisfacţie la vestea morţii lui Nero, apoi l-a lovit un gând şi a izbucnit în râs, tare, uimindu-şi tovarăşul de vâslă.

— Nero a spus că e loc doar pentru un singur nemuritor, iar el deţine deja această onoare!

Casca a râs din nou, amar, atrăgând atenţia supraveghetorului asupra sa, care i-a aplicat câteva bice pentru a-l face să se concentreze din nou asupra vâslei. Ieşeau în larg. Bătaia ca de cronometru a tobelor îi răsuna în creier precum pulsul în tâmple. S-a lăsat să intre în ritm, pierzând orice noţiune a timpului până ce alte ordine au fost date vâslaşilor, iar velele au fost ridicate pentru că vântul tăcut putea face treaba celor 160 de sclavi de sub punte.

Apoi vâslaşii s-au prăbuşit peste vâsle, bătrânii controlându-şi răsuflarea şi lăsând muşchii să se relaxeze, iar noii sclavi adesea vomau datorită efortului imposibil de a trimite o sută de tone să navigheze pe mare doar cu puterea braţelor acestor oameni.

Casca îşi amintea bine de prima galeră pe care fusese ca sclav. Supraveghetorul de la vâsle era un om mărunt şi rău care-şi găsea plăcerea în a provoca durere „încărcăturii" sale neajutorate. Pe acea galeră, Casca îşi mărise colecţia de cicatrice de pe spate.

Într-una dintre călătorii i-a sărit inima în gât la auzul unui râs zglobiu familiar, venit de pe puntea superioară. Shiu se afla pe navă! Casca prinse cuvintele omului galben care povestea despre

reîntoarcerea sa acasă ca să le împărtăşească fraţilor săi despre minunăţiile pe care le-a văzut şi despre acel anumit prieten pe care l-a întâlnit şi a ţinut la el ca la un fiu şi care spera că-şi va găsi cândva calea spre Kithai…

Kithai… pentru Casca cuvântul semăna cu un vis.

Călătorie bună, bătrâne prieten, se gândi Casca. E mai bine să nu ştii unde mă aflu. Dar ai dreptate că lucrurile se repetă. Cândva am să ajung în Kithai, şi dacă n-ai să fii acolo, va fi – aşa cum spuneai – altul ca tine. Cine ştie? Dacă trăiesc destul de mult, poate te voi reîntâlni în forma reîncarnării, pentru că sigur nu te vei întoarce aici decât aşa cum eşti acum. *Vale*, bătrâne prieten, *vale*…

Shiu a debarcat în Antioch de unde a urmat calea marelui Alexandru până la Indus. Ajuns acolo, era ca şi acasă.

Casca se afla pe o biremă în largul Antiumului, când a erupt Vezuviul şi a acoperit oraşele Herculaneum şi Pompeii cu tone de cenuşă şi lavă. Cenuşa a ajuns şi pe birema aflată mult în largul mării, transformând-o într-o mizerie de cenuşă şi pulbere de piatră ponce ude care a acoperit absolut totul, de la porii pielii tuturor, până la mâncarea pe care o înghiţeau.

Au intrat în portul Pompeii, uimiţi să vadă că marea s-a retras lăsând la danele de acostare fundul de nisip liber. Sute de oameni au încercat să se urce pe punte, dar au fost primiţi la bord doar cei ce aveau permis eliberat de căpitanul portului. Restul au trebuit să-şi încerce norocul cu alte nave care au reuşit să ajungă la timp. Unii au reuşit. Dar nu toţi… Cele două oraşe au murit.

Iar Casca a trăit să vadă alţi patru împăraţi trecând în nefiinţă. Din când în când era mutat dintr-un bord în altul al navei pentru ca să nu se cocoşeze de la vâslitul doar pe o singură parte. Căpitanii navelor au răspândit povestea sa, dar majoritatea nu au crezut-o, crezând-o doar o exagerare. Nimeni nu ştia exact de când era înlănţuit la vâsle, pentru că trecuse multă vreme, iar hârtiile au fost pierdute sau distruse. Dar el era un sclav, unul foarte puternic şi nimeni nu se sinchisea de el atât timp cât putea servi la vâslele duble.

Frica cea mare din mintea lui Casca era aceeaşi care-l bântuise în minele din Grecia: să fie îngropat de viu, de data aceasta sub ape. Dacă se scufunda galera cu el înlănţuit la vâslă?

Va fi incapabil să se elibereze singur până ce lanţul va rugini şi se va rupe.

Dar se putea îneca?

Răspunsul a venit în timpul unei furtuni în larg de Tergeste când nava s-a a fost izbită de stânci şi coca i-a fost spartă. Valurile au pătruns înăuntru, măturându-i pe toţi şi trăgând nava la fund.

Sunetul făcut de lemnul ce se rupea la loviturile stâncilor, semăna cu ţipetele de durere ale unei femei – sau al unui cal. Casca s-a trezit sub apă. Lanţurile care-l ţineau legat de bancă erau libere pentru că banca fusese smulsă de la locul ei. Apele se închiseseră deasupra lui, iar întunericul l-a copleşit. Ultimul său gând a fost: „Poate că mă pot îneca…"

Dar cunoştinţa i-a revenit… se afla pe ţărm şi voma. Gura-i era plină de apă de mare şi nisip, lanţurile erau înfăşurate în jurul trupului său, iar furtuna încă mai era dezlănţuită. Dar… el era viu pe plajă. Şi singur. Fragmente din galera sa erau răspândite peste tot în jur. Casca a tuşit greu şi toată apa din plămâni a ţâşnit afară. S-au golit, apoi au tras cu greu aerul. Barba şi părul erau încâlcite, semănând foarte bine cu algele ce-l înconjurau.

S-a ridicat cu greu şi a privit spre mare şi în lungul plajei. Ploaia îi şfichiuia faţa, pentru că furtuna îşi continua eforturile de a distruge pământul. Ridicându-şi lanţurile către cerul furios, a răcnit: *„Na, blestemăţie, o iau de la început. Iar se întoarce roata. Ciclul se repetă."*

Începu să meargă în lungul plajei. Lângă coliba unui pescar s-a oprit şi a privit înăuntru. Locul era gol, doar într-un colţ erau aruncate câteva ţoale ferfeniţate. Dar erau cu mult mai bune decât zdrenţele jegoase pe care le purta de patru ani fără să le fi putut schimba.

Era pe vremea ultimului an de domnie a lui Domitian când nava lui Casca a naufragiat pe stânci şi l-a eliberat din lanţuri, dar timpul avea puţină semnificaţie pentru el. Anotimpurile se succedau, anii treceau, până ce zilele şi decadele se contopeau. Uneori i se părea că timpul însuşi era compresat; alteori era exagerat de lung; dar el făcea ceea ce făcuse întotdeauna – trăia după legea sabiei, într-un fel sau altul. Singurul lucru comun era acela că totdeauna era mercenar, soldat, bodyguard pentru vreun neguţător, sau gardă pentru câte un prinţişor neînsemnat. Prefera

banii neguţătorilor, decât favorurile trecătoare şi riscante ale prinţilor.

Ba chiar a petrecut ceva timp în operaţiuni piratereşti în largul lanţului Insulelor greceşti Kikhlades – aproape de locul unde fusese închis în mine.

Dibăcia sa în manevrarea sabiei şi forţa fantastică îl făceau binevenit, pentru că oriunde ajungea, se părea că belelele îl aşteptau – şi întotdeauna se confrunta cu ele. Dar întotdeauna mergea mai departe, temându-se că dacă rămâne pe loc prea mult timp cineva îşi va pune întrebări în legătură cu înfăţişarea sa tinerească şi va trage concluzii care l-ar putea pune în pericol.

O bucată de timp a fost şeful unui trib din Munţii Caucaz. L-a ucis pe fostul şef într-o ceartă referitoare la o turmă de capre. Dar, din nou, chiar dacă stilul de viaţă de acolo era simplu, bătrânii au început să-l privească cam ciudat pentru că el părea să nu dea nici un semn de îmbătrânire. Iar când cea mai tânără şi frumoasă femeie din trib i-a oferit tot ce-şi putea dori inima lui, dacă îi dezvăluia şi ei secretul tinereţii veşnice, atunci a ştiut că venise timpul să o ia din loc fără nici un rămas bun… şi aşa a făcut.

Din Poti a navigat cu corabia până la Varna, în Thracia, unde a jefuit tezaurul oraşului. N-a fost cine ştie ce. Cea mai mare parte a bogăţiei oraşului consta în capre, dar a fost şi destul argint cât să-i ajungă o vreme.

Apoi a ajuns la Pela.

Se afla în afara oraşului, lenevind şi bucurându-se de primăvara grecească, când a ajuns la el mirosul de fum. Printre colinele acestea stâncoase, n-avea ce pădure să ardă… deci era vorba de o casă. Casca şi-a legat la spate pachetul cu lucrurile personale şi a început să alerge către coloana de fum ce se ridica spiralând. Pe o creastă joasă, s-a întins pe burtă şi a analizat situaţia. Bandiţii jefuiseră o casă, şi chiar acum doi dintre ei încercau să depărteze picioarele unei femei pe care o ţineau culcată pe pământ. Chiar şi de la depărtarea la care se afla Casca picioarele arătau bine, dar… Nu e treaba mea, se gândi, începând să se retragă pe nevăzute. Dar se opri să mai arunce o privire către femeie.

„*Shiu avea dreptate*", a mormăit Casca către sine. *Sunt un prost idealist. Într-una din zile am să mă aleg cu capul spart pentru că-mi bag nasul acesta mare unde nu-i treaba mea.*"

Şi-a lăsat jos pachetul, trase sabia din teacă şi a cântărit situaţia. Erau doi care ţineau femeia la pământ, în timp ce al treilea jefuia casa. Eh, s-ar putea să meargă. Casca începu să coboare panta, la început încet, apoi mai repede. Cei doi care nu mai aveau ochi decât pentru fundul femeii nici nu au ridicat ochii – până ce lipăitul sandalelor s-a auzit chiar lângă ei. Unul s-a ridicat, stânjenit, dar sabia lui Casca l-a decapitat. Fără nici o ezitare s-a întors şi a retezat braţul drept al celuilalt care tocmai încerca să-şi pună haina pe el. Cel ce jefuia casa a aruncat o privire la ce se întâmpla şi a rupt-o la fugă la deal, încercând să mărească cât mai mult distanţa dintre el şi nebunul nou venit.

Femeia, Neda, nu a fost nerecunoscătoare. Soţul ei fusese ucis de bandiţi. Iar Casca era un bărbat atrăgător, dacă-l preferai pe unul mai solid şi mai necizelat. Nera a ştiut cum să-l îmblânzească, iar Casca a rămas să muncească la fermă. Nopţile stând lângă femeia sa era bine, pentru prima dată în viaţa sa simţindu-se mulţumit. Ferma a prosperat şi în curând au cumpărat patru parcele de pământ învecinate. Au angajat zece foşti sclavi eliberaţi care să lucreze pentru ei. Au fost ani buni. Casca a descoperit dragostea. Neda era prima femeie pe care a iubit-o cu adevărat, nu doar a folosit-o Mai mult, pentru prima oară a aflat ce este puterea dragostei unei femei, pentru că Neda îl iubea la fel de mult pe cât o iubea el pe ea. Viaţa era idilică. Nu numai că avea parte de plăcerea trupului ei minunat, dar simţea un fior doar privind-o mergând. Îşi legăna şoldurile la fiecare pas aşa cum numai ea putea. Dintr-o grămadă de o sută de femei o putea recunoaşte instantaneu din spate doar după această mişcare. Dar orice idilă are un sfârşit.

A venit vremea când a văzut-o privindu-l ciudat. În părul ei începuseră să apară şuviţe argintii, dar nu şi în al lui. Când l-a întrebat cum face ca să nu încărunţească, el a ştiut că se întrezărea sfârşitul primului şi singurului cămin avut vreodată.

Veni, deci, noaptea când s-a culcat cu ea pentru ultima oară şi au făcut dragoste cu blândeţea cu care n-ar fi putut înainte de a o fi cunoscut pe ea. I-a dovedit cât de mult o iubea, apoi a rămas culcat în întuneric, ascultându-i răsuflarea, în timp ce-şi odihnea capul pe pieptul lui. Îşi imagina ochii ei negri închişi,

zâmbetul abia mijit pe buze, somnul adânc al femeii care se ştia iubită cu toată intensitatea sufletului unui bărbat. Părul lung, mătăsos, castaniu, mirosea a soare şi câmpii, proaspăt şi curat. Casca s-a aplecat şi a sărutat-o uşor, temător că s-ar putea trezi. Coborî uşor din pat, ieşi din casă şi traversă câmpul până la casa unde unul dintre ajutoare trăia cu femeia sa. L-a trezit şi i-a dat o scrisoare pentru Neda, apoi s-a îndreptat spre est. Pleca de lângă singura femeie pe care a iubit-o vreodată. Unde se ducea? Se zvonea că va fi iar război cu Parţia. Chipul i se întunecă. Roata s-a mai rotit o dată.

A doua zi, ajutorul său i-a dat scrisoarea lui Neda.

Femeie. Toate au un sfârşit. Aşa cum am venit la tine coborând de pe coline, aşa trebuie să-mi continui călătoria. Ştii că totul este pe numele tău, şi proprietatea şi banii. Am luat doar foarte puţini, cât să-mi ajungă pentru călătoria mea. Dar sunt predestinat, şi nu pot să scap de soarta mea. Un mare şi înţelept prieten de-al meu mi-a spus odată că el crede că totul e ca un cerc mare. Tot ce-a fost, va fi din nou, iar când cineva moare, va renaşte în viitor. Dacă are dreptate, şi dacă zeii sunt îngăduitori, poate că atunci când cercul se va roti destul, ne vom reîntâlni. Te iubesc acum şi te voi iubi o mie de ani de acum înainte.

Eu sunt
Casca

Legiunea a primit serviciile cuiva atât de antrenat în lupte fără să pună întrebări. Pe când fusese în Grecia, Casca şi-a procurat acte de identitate noi, aşa că nu a avut nici o problemă. A fost imediat încorporat.

Faptul că el nu avea nevoie de antrenament – sau măcar de foarte puţin – a fost binevenit, iar Casca s-a pregătit o vreme în legiunile Romei. Măcar aici cunoştea rutina şi cum să se descurce cu majoritatea problemelor ce puteau apărea.

S-a înrolat în Sidon. De acolo, după un stagiu de revenire, a fost trimis la Damasc, în armata generalului Avidius Cassius. Astfel s-a întors în legiunile Romei, sub vulturii acesteia. Marcus Aurelius era împărat şi se împlineau 150 de ani de când evreul a fost crucificat în Ierusalim. Casca a rămas uimit când şi-a văzut reflexia în oglinda de alamă când s-a bărbierit.

Ei, bătrâne, nu arăţi nici măcar cu o zi mai bătrân de 140 de ani. Le-am supravieţuit tuturor. Chiar şi Ierusalimul a fost distrus şi templul evreilor dărâmat, dar eu încă mai sunt. Împăraţii Romei erau ţărână. Câţi au domnit şi au murit de la naşterea mea? Ia să vedem: Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius, viermele de Nero, Galba, Otho, Vitellus, Vespasian, care a pornit războiul cu evreii, apoi fiul său Titus care i-a terminat şi i-a împrăştiat prin lume, Domitian, Nerva, Traian (un împărat adevărat!), Antonius Pius, Marcus Aurelius împreună cu Lucius Verus. Dar acum Lucius era mort şi mai era doar Aurelius – 18 împăraţi au venit şi au plecat, dar eu sunt tot aici, acelaşi. Cel puţin aşa cred, că sunt acelaşi. Cum aş putea şti dacă m-am schimbat? Şi, până la urmă, cui îi pasă?

24

Casca era în garda comandantului. Avidius Cassius privea în depărtările deşertului, cu o intensă concentrare pe chipu-i dur. Părea o copie vie a bustului de piatră care i s-ar fi putut face în cazul în care această campanie se va încheia cu o victorie, iar Imperiul va ajunge în mâna sa. Aşa gândesc generalii, nu-i aşa? Cu ce se aleg – ei personal – în urma unei bătălii? Pe toţi zeii! Oare chiar există o diferenţă reală între un general şi un simplu legionar? Pentru un soldat de rând, violul şi jaful? Pentru un general, lauri şi onoruri… şi bogăţie? Pe Hadeş, nu. Sigur că se gândeşte la ce-i iese – dar n-ar putea generalul şi să planifice bătălia? Sau – ca în acest caz – să planifice întreaga campanie? Cum este să fii general? La ce se gândeşte un general? Un gând îi dădea târcoale: Evreul a spus că voi rămâne ceea ce sunt. Adică voi fi întotdeauna doar un legionar de rând şi niciodată un general? Dar oare vreau eu să fiu general? Aş şti eu ce dracu e de făcut dacă aş fi general? Dacă aş fi eu Avidius Cassius, la ce m-aş gândi acum? Se uită la chipul împietrit al bastardului, dar nu putu citi nimic în trăsăturile-i ca de marmură. Pe zeii infernului, asta e treaba lui. A mea e să fac ce mi se va ordona.

Avidius Cassius se gândea într-adevăr la campanie, iar mintea sa era un mozaic complicat de istorie, fapte, posibilităţi, probleme şi planuri. Dincolo de deşert se afla Parţia, inamicul pe care voia să-l cucerească – unul care nu se va lăsa învins uşor. Parţienii erau descendenţi direcţi ai marelui Imperiu Persan pe care Xerxes l-a condus cu atâta măreţie. Apoi, când generalii

marelui Alexandru i-au împărţit imperiul între ei, Ptolomeu a luat Egiptul, iar Seleucizii au luat Persia. Prin urmare, parţienii combinau în armata lor ceea ce era mai bun în lumea greacă şi persană. Timp de sute de ani s-au ţinut departe de vulturii Romei. De multe ori armatele romane au invadat – şi chiar au distrus Ctesiphon, dar precum phœnixul din legendele lor, Parţia reînvia iar. Şi iar. Doar germanii îi egalau pe parţieni în ceea ce priveşte multitudinea de probleme pe care le creau Romei.

Detalii despre organizarea militară a Parţiei treceau prin mintea lui Avidius… o cavalerie grea formidabilă… *cataphracti*… ce purtau armuri ca nişte solzi şi lăncii lungi, *contus*; foloseau tactici de şoc pentru a sparge liniile inamice. Cea mai mare parte dintre ei erau nobili bogaţi. Grosul cavaleriei parţilor era formată din arcaşi călări cu mare abilitate şi la călărie şi la trasul cu arcul.

Acum, aceşti arcaşi… Distruge-i şi… Avidius a zâmbit lăuntric.

Această campanie a fost bine planificată. Legiunile Romei s-au adunat la Bostra şi Damascus. Erau contingente din Tracia şi Africa. Chiar şi trei cohorte din Legiunea a X-a erau prezente în această campanie, fiind temporar detaşate sub comanda „prætorului Avidius Cassius". Bine… acum prætor… dar cine ştie ce va aduce viitorul?

Acolo era puterea. Cassius nu dorea să repete greşelile făcute când a fost ultima oară când a fost în Parţia şi a împărţit comanda cu un bastard ce şi-a băgat capu-n-cur şi a distrus toată campania. De data aceasta el era singur la comandă – şi asta va fi marea diferenţă.

Ca răspuns la mesajul său de ajutor, contingentele native din Armenia şi-au trimis forţele dincolo de fruntarii şi-i hărţuiau pe parţieni dinspre nord. Chiar acum asediau oraşul Amida în timp ce auxiliarii din Cappadocia şi Galatia, cu ajutorul a câtorva cohorte romane, atacau Europa. Aceasta trebuia să dividă forţele Parţiei şi să le atragă în direcţii diferite. Acum era momentul ca el să-şi joace toate cărţile. Îşi va duce legiunile şi auxiliarii nativi într-un marş forţat direct peste acest deşert nesfârşit ce se întindea înaintea lui. Cinci sute de mile în linie dreaptă şi vor ajunge în valea Euphratului. De câteva săptămâni a trimis unităţi în deşert pentru a face depozite ascunse de apă şi hrană. Acum era pregătit. Imediat ce va da comanda de adunare a legiunilor vor

mărşălui 30 de mile pe zi dinspre sud, până la nord de Babylon şi vor ataca Ctesiphon din spate, în timp ce grosul armatelor parţiene erau implicate în încercarea de a scoate de sub asediu Amida şi Europa.

Avidius Cassius a dat comanda de adunare a legiunilor şi întreaga armată a pătruns în deşertul nesfârşit. Auxiliarii arabi călăreau pe cămile înfăşuraţi în veşmintele lor largi, cu feţele acoperite de eşarfe pentru a-şi feri de nisip gurile şi nasurile.

Avidius învăţase multe din ultima sa aventură în ţinuturile ostile din Parţia. Era un om ambiţios, suplu, cu trăsături ascuţite. La fel îi era şi mintea. Înţelegea că soldaţii săi trebuiau să fie în cea mai bună formă posibilă dacă voiau să aibă şanse de succes după traversarea deşertului. De aceea toate armurile au fost luate şi puse în căruţe şi în samare pe spatele animalelor. Soldaţilor li s-au dat mantii nu cu mult diferite de veştmintele arabilor. Numai soldaţii care aveau misiunea de a fi în avangardă şi celor de pe flancurile coloanelor erau în armuri – iar aceştia erau schimbaţi de câteva ori pe zi. Au intrat în deşert, iar scorpionii şi şerpii erau zdrobiţi sub tălpile a 20.000 de romani şi aliaţii lor. Avidius a făcut o planificare bună. Milele rămâneau în urmă şi doar puţini dintre cei aflaţi sub comanda sa au fost pierduţi datorită soarelui şi setei. Doar 1.600 vor muri în cele 20 de zile de marş.

Casca s-a cufundat în rutina familiară a marşului. La fel ca ceilalţi, a încercat să ignore omniprezenta forţă a soarelui care lovea ca un ciocan din înălţimile cerului. Armata mărşăluia cu capetele plecate, concentrându-se pe punerea unui picior în faţa celuilalt, ca şi cum asta ar fi fost singura lor misiune pe pământ. Fiecare ştia că separarea de coloană însemna moartea. De ei depindea să nu cedeze fizic şi psihic şi să nu rupă ritmul impus de Avidius. Cei slabi au fost lăsaţi în urmă şi doar puţini dintre ei au reuşit să mai revină. Ceilalţi au fost fie ucişi, fie vânduţi ca sclavi de bandele de bandiţi şi *gunoieri* care-i urmăreau pe romani precum hienele după resturi de mâncare. Dar, după o săptămână, până şi ei au renunţat să-i mai urmeze. Deşertul… Era prea mult.

Câţiva civili se ataşaseră singuri de tabăra legionarilor aşa cum se obişnuia din timpuri imemoriale. Mulţi erau favoriţi ai ofiţerilor care i-au adus cu ei pentru propriul confort şi plăcere. În cea de a patra zi de marş, Avidius a ordonat adunarea tuturor acestora când a văzut cât de mult consumau din preţioasa sa apă

şi provizii. Şi pentru că nici unul nu ar fi supravieţuit cele patru zile necesare întoarcerii la ultimul avanpost, fie murind singuri, fie suferind oribila moarte sau sclavie din partea bandelor de gunoieri care urmăreau armata, Avidius a considerat ordinul său de a-i ucide ca fiind un semn de favoare din partea sa. Iar morţii nici nu puteau divulga nimic despre planurile despre care ar fi putut să fi aflat ceva întâmplător.

Armata a continuat să mărşăluiască, târându-şi picioarele şi cu gurile uscate. Dar chiar înainte ca acest calvar să devină insuportabil, au ajuns la unul dintre depozitele ascunse, cu apă şi grâne. Nu era destul cât să-i satisfacă, dar suficient cât să le susţină viaţa. Ceea ce a şi făcut.

În timpul marşului nesfârşit Casca a stat iar de vorbă de unul singur cu universul şi cu sine însuşi, mintea sa încercând să dea oarece sens existenţei sale. Ce spusese Shiu? Că viaţa este un mare cerc, şi ceea ce a fost va fi din nou, că nimic nu este distrus, doar schimbat. *Legiunea. M-am reîntors iar, dar nimic nu era schimbat din anii când am luptat ultima oară pentru Roma. Totul este la fel. Discuţiile, dorinţele, temerile… Anii s-au schimbat, dar nu şi omul… şi nici eu. Mă simt la fel ca atunci când eram în Legiunea a VII-a în Germania. Chiar şi îndatoririle sunt la fel. Eh, la dracu. Dacă tot sunt condamnat să trăiesc, ar fi de crezut că nu-mi va fi atât de foame şi sete. Ştiu că eu nu mă îmbolnăvesc ca ceilalţi când situaţia se-mpute şi lipseşte hrana şi apa. Dar simt toată setea ca şi ei… şi foamea. Chiar acum aş putea mânca şi-un cur de hienă.*

Zilele treceau. Ţinutul s-a schimbat într-o suprarealistică întindere plină de bolovani. În cele din urmă, cei din vârful coloanei au trimis vorbă de-a lungul coloanei de 30 de mile de soldaţi în marş: „*Euphratul! Am ajuns în vale. Se vede râul.*"

Dorinţa de a alerga către apele râului i-a copleşit pe mulţi dintre soldaţi, dar au fost respinşi cu forţa la ordinul lui Avidius. Acesta nu a permis nici o manifestare de panică sau dezordine. Forţându-şi soldaţii să refacă formaţia, linie cu linie, rând cu rând, a mărşăluit cu ei către râul Euphrat. Acolo au intrat în apele aluvionare care au hrănit primele imperii de pe Pământ. Casca, la fel ca ceilalţi, a băut pe săturate, umplându-şi burta până i s-a părut că va exploda sau va vomita. N-a păţit nici una nici alta. După ce s-au săturat de băut, Avidius Cassius a ordonat

aşezarea taberei şi trimiterea în împrejurimi a iscoadelor şi a celor însărcinaţi cu procurarea de provizii. Din acest moment cu toţii vor purta armurile şi vor urma regulile şi regulamentele obişnuite în situaţii de bătălie.

Ctesiphon se afla la 50 de mile depărtare. Două zile de marş şi-şi vor atinge obiectivul. Dar mai întâi, o zi de odihnă…

Legiunile au refăcut formaţiile. Cercetaşii au fost trimişi înainte pentru a stopa orice avertisment legat de înaintarea lor. Toţi sătenii şi alte persoane din cale au fost adunaţi în locuri păzite pentru a preveni informarea capitalei despre apropierea *vulturilor* şi a aliaţilor lor.

Era uimitor cât de mult a contat o zi de odihnă. În această zi, romanii s-au refăcut, ba chiar arătau la fel de formidabili ca atunci când defilau pe Câmpul lui Marte, în Roma.

Cei de la aprovizionare s-au întors, mânând vite şi oi înaintea lor. Carele au fost trimise să golească satele de rezervele lor de grâne. Armata romană se va hrăni cu roadele pământului pe care-l străbate, iar dacă în calea ei îi va face să moară de foame pe cei pe care îi întâlnea, eh… asta-i treaba… aşa a fost întotdeauna. Mănâncă sau vei fi mâncat. Avidius şi-a trimis contingentele arabe să năvălească cu viteză înaintea forţelor principale ale armatei. Aceştia au izolat oraşul regilor greci, Seleucia. Arabii i-ai ţinut pe locuitori înăuntrul zidurilor, şi nici un mesager nu a ajuns la Ctesiphon. La doar câteva ceasuri dincolo de Tigru, luminile marelui templu închinat lui Zeus luceau în înserare, focurile de pe altarul său simbolizând eternitatea. Cavaleria uşoară a arabilor şi-a îndeplinit admirabil misiunea. Infanteria, mai înceată, a înaintat, escortată de cavaleria grea. În acea noapte legiunile s-au odihnit la doar o aruncătură de ochi de Ctesiphon şi s-a pregătit pentru traversarea râului. Au confiscat toate bărcile şi plutele, şi înainte de ivirea zorilor au stabilit un cap de pod pe celălalt mal şi au început transbordarea. Una după alta, precum nişte ciudate albinuţe acvatice, micile bărci şi plute pe burdufuri de piele ale pescarilor localnici serveau Roma, transportând soldaţi. Caii şi celelalte animale vii erau mânate să înoate singure prin ape.

Ar fi fost un miracol ca forţele romane să poată ajunge la zidurile oraşului Ctesiphon fără a fi observate, dar datorită bunelor planuri ale lui Avidius au ajuns până la distanţa de atac. Oraşul s-a confruntat cu romanii înainte ca să poată veni vreun

ajutor de pe îndepărtatele câmpuri de bătălie din Europa şi Amida. Acolo parţii erau implicaţi în lupte sângeroase cu vecinii lor armeni, romani şi capadocieni. Chiar când Avidius se apropia de Ctesiphon, parţienii înfrânţi se retrăgeau de pe câmpul de bătălie din jurul oraşului Europa, care a căzut în mâinile romanilor. Parţienii au obţinut victorii zdrobitoare împotriva armenilor care nu au beneficiat de suportul trupelor romane să le întărească liniile şi să le servească drept model. Armenii s-au retras panicaţi în interiorul frontierelor lor, urmăriţi de cavaleria grea a Imperiului Parţian. Dar chiar şi această înfrângere a aliaţilor săi, a servit scopurilor lui Avidius Cassius. Toate aceste acţiuni au ţinut ocupate forţele armate ale Parţiei. Când va veni vremea să se întoarcă în capitala lor… va fi prea târziu. Chiar dacă veneau mai repede decât era de aşteptat, ar fi fost extenuaţi şi scoşi din formă de marşurile lungi şi de bătăliile susţinute. Avidius era încrezător în victoria sa.

Casca privea cu ochi detaşaţi pregătirile pentru bătălia ce urma. Totuşi, treptat, un simţământ ciudat de supărător a început să-l cuprindă. Parcă el era un altul care privea scenariul vieţii sale repetate la nesfârşit. Chiar şi cele mai simple şi obişnuite lucruri, aveau o tentă ciudată, ireală. *Pilum*ul de pe umăr şi coşul din împletitură plin cu sulițe uşoare, pentru aruncat – chiar şi vârfurile mici din oţel şi băţul de bambus – păreau uşor ireale… ca şi cum privea un vis repetitiv care se relua iar şi iar. Se întreba dacă nu cumva înnebuneşte.

Armata s-a apropiat de oraş şi l-a înconjurat. Avidius Cassius a trimis acest mesaj bătrânilor oraşului:

Salut, cetăţeni din Ctesiphon.

Sunt Avidius Cassius, prætor şi consul al Romei. Vă fac această ofertă şi nimic mai mult.

Trimiteţi-vă oamenii să lupte şi vom rezolva aceasta ca nişte oameni ai războiului. Armatele voastre care luptau în nord, la Europa şi Amida, au fost distruse. Altfel cum aş fi putut ajunge fără piedici până sub zidurile voastre? Predaţi oraşul, sau trimiteţi-vă oamenii afară, să lupte. Dacă sunteţi de acord să vă predaţi, pun chezaş cuvântul meu şi onoarea Romei că nimeni din oraşul vostru nu va avea de suferit şi nici nu va fi vândut ca sclav. Nu vor fi violuri şi jafuri. Dar dacă refuzaţi, vă jur tot pe onoarea mea că tot

ce este viu în oraş va fi ucis, chiar şi animalele şi viermii. Voi şterge oraşul vostru de pe faţa pământului, iar locul îl voi acoperi cu sare, pentru ca nimic să nu mai poată trăi vreodată aici.

Aceasta este spusa şi onoarea mea.

Predaţi-vă, sau veniţi să luptaţi. Aveţi răgaz să răspundeţi până la prima rază a zorilor.

După aceea veţi muri cu toţii.

Sunt
AVIDIUS CASSIUS
Comandant
al Forţelor Romei din Parţia

În acea noapte legiunea a săpat în jurul porţilor de intrare/ieşire din oraş. Casca stătea supraveghind zidurile, şi întrebându-se ce va aduce ziua următoare. Se va preda oraşul? Sau va lupta? Cea mai mare parte a cavaleriei parţiene se afla departe, pe câmpurile de bătălie din Europa şi Amida, dar mai erau gardienii oraşului şi mulţi veterani care au rămas aici. Oraşul trebuie să fi adăpostit cel puţin 30.000 de oameni. Eh, o sa aflăm mâine dimineaţă... Casca a mâncat un terci de orz, cu apă din Tigru. Apoi s-a înfăşurat în mantie, a căutat un loc mai moale pe pământ şi s-a ghemuit, după ce a mutat nişte pietre care-l deranjau. A dormit precum orice soldat din lumea aceasta. Noaptea trecea, iar gărzile romane patrulau pe perimetrul taberei. Câte unul ofta uşor cu gândul la femeia de acasă şi-şi dorea ca aceasta să-l aştepte cât el se afla departe... vechea poveste repetată la nesfârşit. Casca dormea uşor. Orice sunet neobişnuit era suficient ca să-l facă să deschidă imediat ochii pentru a arunca o privire prin jur. Apoi, la fel de repede, ochii i se închideau şi continua să doarmă.

Instinctele se pierd greu şi, cu mult înaintea zorilor, Casca s-a ridicat şi şi-a pregătit echipamentul şi pe sine însuşi, lustruind armura şi ascuţind sabia. Sunetele de răzuire răsunau în întuneric, îngânate ca nişte ecouri de mulţi alţii care făceau acelaşi lucru.

Armata lui Avidius era plină de veterani care-şi făcuseră meseria din Spania până în Numidia şi mai departe. Singurul lucru observat de Casca ca fiind diferit faţă de legiunile lui Augustus, în care servise demult, era că acum erau înrolaţi mult

mai mulţi oameni originari din ţinuturile barbare – germani şi sarmaţi, chiar celţi cu ochi albaştri din micile insule numite Britannia.

Dând din cap, Casca se întreba ce s-a ales de valoarea romanilor dacă acum aveau o nevoie crescândă de a aduce barbari în rândurile armatei. Idioţii de politicieni nu-şi dădeau seama că, de fapt, antrenau soldaţi şi asigurau comandanţi pentru cei cu care vor trebui să se lupte cândva? Adevărat, nu toţi aceşti străini se vor întoarce acasă, dar câţiva o vor face, şi când vor fi din nou împreună cu triburile lor îi vor învăţa pe ai lor maniera romană de luptă – iar când se va întâmpla asta zilele Romei vor fi numărate. Când ordinea şi disciplina care au stat la baza măreţiei Romei vor deveni obişnuinţă şi pentru barbarii din nord, aceştia se vor năpusti şi se vor *hrăni* din cadavrul naţiunii decadente şi corupte care de mult nu mai merită să stăpânească. Gândindu-se la templele ruinate şi la alte relicte din oraşe uitate prin care trecuse în drumul său către Cenchrea cu atât de mulţi ani în urmă, s-a întrebat din nou dacă va trăi cât să vadă Roma în ruine.

Când s-a dus la râu să-şi spele faţa, i-a auzit pe soldaţi vorbind. La trecerea pe lângă unul dintre grupuri, un soldat l-a întrebat pe Casca, întinzându-i un burduf din piele de capră plin cu vin: „*Kamerade, willst due eine trink haben mit uns?*” A făcut semn de nu cu capul, şi s-a întors la compania sa, dar a mormăit pe neauzite: *S-ar putea să nu mai dureze mult*. Când limba Legiunii este germana, cât va mai putea rezista Roma?

Zorii au răsărit deasupra câmpiilor Persiei. Aici au mărşăluit cândva cuceritorii ale căror armate sunt acum praf şi pulbere. Acest ţinut a cunoscut ameninţarea *phalanx*urilor greceşti ale lui Alexandru în drumul lor către supunerea întregii lumi la picioarele tânărului macedonean. Acum, moştenitorii imperiului său, Roma şi Parţia, se confruntau din nou. La prima rază de lumină, forţele Parţiei au ieşit pe marea poartă şi şi-au format liniile de apărare cu faţa către romani. Rând după rând, îşi aliniau suliţele şi înfricoşătoarele arcuri laminate ale căror săgeţi puteau străpunge cele mai groase armuri. Apoi au aşteptat cu chipuri calme şi hotărâte. Erau conştienţi de alegerea făcută: victorie sau moarte. În interiorul oraşului focurile altarului au fost aprinse şi preoţii ofereau sacrificii zeilor lor. Nici măcar Baal Amon nu a fost uitat. Şi-a primit şi el măsura de sânge. Marile tobe au

început să bată, iar câinii din oraş şi-au înălţat urletele în acea premoniţie pe care o au animalele la apropierea violenţei. Parţia înfrunta Roma.

Avidius nu era un novice. Planificase totul până la cel din urmă detaliu. Şi-a dispus infanteria pe patru rânduri în adâncime, iar cavaleria în flancul stâng al parţilor pentru a-i împiedica să rupă formaţia către spaţiul larg unde aveau loc să manevreze.

Generalul part i s-a adresat lui Avidius:

— Romanule! Mă auzi? – latina sa era împovărată cu un pronunţat accent grecesc. Ascultă-mă, romanule! Am acceptat condiţiile voastre. Nu avem dreptul să predăm oraşul fără a ne bate pentru el, dar am văzut şi armata ta, care nu e cu mult mai mare decât a noastră. Ca răspuns la ultimatumul tău, ţi-l dau pe al meu. Lăsaţi jos armele şi părăsiţi ţara noastră; astfel veţi fi cruţaţi. Duceţi-vă de unde aţi venit, şi veţi rămâne în viaţă. Rămâneţi, şi veţi muri. Şi noi suntem războinici, ca şi voi. Singurul favor pe care ţi-l cer este ca ceea ce se va întâmpla astăzi să fie cu onoare. Noi suntem aici. Romanule, care este răspunsul vostru?

Parţienii au deschis rândurile. Legendarii arcaşi au înaintat, cu arcurile pe jumătate încordate, gată să fie ridicate şi să lanseze mortalele săgeţi cu vârfuri ca de cange în inimile vechilor lor inamici.

Avidius a dat o comandă scurtă şi legiunea a format *testudo*, manevra numită după carapacea unei broaşte ţestoase pentru că scuturile legionarilor erau plasate deasupra capetelor, în partea din faţă şi pe laturi, formând o pavăză solidă în jurul purtătorilor lor.

În acest timp, parţienii au lansat săgeţile. Unele şi-au croit cale către feţele, gâturile, burţile romanilor şi a aliaţilor lor, dar nu destule. Pentru că-i mai înfruntase pe parţieni şi altădată, Avidius se pregătise pentru acest fel de atac folosind bucăţi de piele tăbăcită cu care a acoperit scuturile *testudo*. Asta pentru a stopa uimitoarea putere de penetrare a arcurilor parţiene. După ce legionarii au format *carapacea*, şi-au deschis o clipă rândurile, iar în spatele lor era arma secretă a lui Avidius. O sută de baliste cu tragere rapidă fuseseră asamblate în acea noapte. Ele fuseseră cărate în mare secret pe spinarea unor cămile şi măgari pe tot drumul de la Antioch unde fuseseră făcute în secret, şi transportate astfel până la forţele sale chiar înainte de a pleca din Bostra şi Damasc.

Balistele reprezentau un mare avantaj – la fel ca arcurile parţiene. Echipajele lor au tensionat cu vinciurile parâmele făcute din păr din coama cailor, ce vor lansa grelele săgeţi să zboare cu suficientă forţă cât să străpungă doi, trei oameni odată. Prima lansare a omorât peste 500 de parţieni, mulţi dintre ei fiind arcaşi de neînlocuit. Înainte ca parţienii să poată riposta la această surpriză tactică, cavaleria uşoară a contingentului arab le-a atacat flancul stâng sub propriul nor de săgeţi, urmat de o năprasnică şarjă a cavaleriei grele romane. Aceasta a forţat flancul parţian să colapseze în retragere. Avidius, folosind ceea ce el numea principiul pârghiei, a aplicat cea mai mare presiune pe un flanc care a dat înapoi creând aglomeraţie şi făcând dificil orice fel de control coeziv din partea parţienilor. Pas cu pas romanii i-au forţat pe parţieni către un loc aflat între zidurile Ctesiphonului şi bancurile de nisip ale Tigrului.

Formaţia specială pe patru rânduri pe care Avidius o ordonase şi-a dovedit acum valoarea. Un om din linie era bun pentru doar un sfert de ceas de luptă constantă înainte de a fi extenuat. Formaţia pe patru rânduri a anticipat aceasta. Când un rând obosea, centurionul aflat la comandă urmărea atent situaţia pentru momentul potrivit să semnalizeze schimbarea liniilor. Precum mişcare din mână a unui magician, când trompetele răsunau, al doilea rând păşea înainte şi lua locul în linie, lăsându-i pe cei pe care-i înlocuiau să meargă în spate şi să devină al patrulea rând. Continuul flux de oameni odihniţi era prea mult chiar şi pentru valoroşii parţieni, iar efectele presiunii începeau să se arate asupra lor.

Când a început lupta Casca se afla în al doilea rând. Căuta să se ţină deoparte. *La naiba, n-am să mă implic. Am să fac doar ceea ce trebuie ca să rezist. Nu am să mă implic emoţional…* Dar rândurile din spate au început să bată în scuturi, în acelaşi ritm cu tobele, latul săbiilor răsunând precum bătaia ca de ciocan pulsului în creierul lui Casca. *Nu! N-am să o fac…* Dar chiar când spunea *Nu!*, gladiusul său s-a ridicat ca mânat de o voinţă proprie, şi, precum un copil care plânge, Casca lăsă să-i scape un strigăt primar şi începu să-şi lovească scutul din ce în ce mai tare, dorind să se afle în primul rând în confruntarea cu zidul viu din faţa sa. Atunci, centurionul aflat la comanda *manipul*ului său a dat ordinul, şi, precum un animal, Casca s-a năpustit în intervalul lăsat liber, cu sabia lucind în lumina dimineţii.

Au luptat şi au luptat. Pământul a devenit alunecos datorită sângelui şi cadavrelor miilor de oameni morţi. Mulţi s-au înecat, cu gura plină de sângele adunat în bălţi în care au avut ghinionul să cadă cu faţa şi nu s-au mai putut ridica din cauza oamenilor înnebuniţi care-i călcau în picioare căutându-şi un sprijin mai bun pe sol.

Iar Casca plângea.

În timp ce lupta şi ucidea pe faţă îi curgeau lacrimi. Chipul său îi îngrozea pe cei care se confruntau cu acest roman nebun care plângea. Când rândul său a primit comanda de retragere, a refuzat. Inconştient la ordinul primit, a rămas în prima linie, lovind şi tăind. Din când în când, loviturile îl atingeau, găurindu-i armura şi tăind hălci de carne din trupul său. Apoi a simţit o arsură în coapsa stângă. Coborându-şi privirea, a văzut lemnul unei săgeţi ieşind din carne. Cu un urlet de mânie, a tras-o afară. Vârful metalic cu vârf de cange a rămas înăuntru, dar legătura din tendoane ce legau vârful de lemn a cedat şi a ieşit din carne odată cu lemnul smuls al săgeţii. Un nobil parţian, impresionant în strălucitoarea sa purpură tyriană, îi dădea la o parte pe unii dintre compatrioţii săi pentru a ajunge la acest roman nebun. Casca l-a văzut când a ajuns aproape şi cu o mână a stors viaţa din trupul nobilului, în timp ce cu scutul din cealaltă zdrobea creierul unui arcaş parţian rănit. Şi-a recuperat sabia şi a continuat să hăcuie.

Măcelul a continuat toată ziua. Doar epuizarea la forţat pe Casca să oprească masacrul personal. Rămase în urmă, în timp ce Romanii i-au forţat pe parţieni să dea înapoi. Până la râu şi zidurile oraşului.

Casca stătea şi plângea, având în minte un vârtej de imagini pe care nu le putea înţelege. Bătălia era aproape terminată. Ridicându-se, porni poticnindu-se peste câmpul de bătălie, călcând peste trupurile celor morţi sau aflaţi pe moarte. Continuând să plângă, striga tare, dar nimeni nu-i dădea atenţie. Într-o formă sau alta, nebunia nu era deloc neobişnuită într-o bătălie.

Toate astea sunt din cauza mea? striga către cerul ce rămânea tăcut. *Asta sunt condamnat să repet iar şi iar, fără de sfârşit? Oare asta sunt eu cu adevărat, o bestie bună doar să-i masacrez pe cei asemenea mie?*

Dar, din cerul ce se întuneca la apropierea furtunii, nunveni nici un răspuns.

Ultimii parţieni erau morţi sau înlănţuiţi.

Vaietul femeilor din oraş era o mărturie cumplită pentru devastarea de din afara zidurilor. Nobilul Avidius Cassius le promisese că vor fi cruţate şi nu vor fi vândute ca sclave dacă bărbaţii lor vor ieşi din cetate. Măcar ele şi copii lor vor fi cruţaţi. Dar bărbaţii lor erau morţi.

Vârful de săgeată din piciorul lui Casca ardea precum acidul, în timp ce bântuia fără ţintă îndepărtându-se de câmpul de bătălie. Gemea şi se poticnea orbit de lacrimi.

S-a terminat.

Deocamdată, cel puţin, s-a terminat…

25

Un plafon jos de nori întunecaţi, tumultoşi, acopereau câmpiile Parţiei. Din ei ţâşneau fulgerele precum nişte lănci strălucitoare ce străpungeau pământul de dedesubt. Apele Tigrului le reflectau în culori ruginii.

Sânge, se gândea Casca. *Moarte*.

S-a urcat obosit în vârful unei movile unde s-a aşezat pe o stivă de chirpici şi a privit peste câmpii. Acoperişul unei case dezvăluia faptul că movila pe care stătea acoperea o ruinele unei construcţii ridicate în negura antichităţii. Spre sud-est se întindea anticul Babylon, abandonat, uitat în toate aceste secole, şi călcat de paşii a doar câţiva păstori. Eternitate… Casca îşi privi mâinile. Erau acoperite cu sânge închegat, uscat şi aproape negru. Vârful de săgeată din coapsă îi provoca o durere surdă. Şi-a ridicat faţa, rânjind către cer. Norii de furtună erau nişte armăsari cumulus uriaşi galopând undeva spre infinitul necunoscut. Pentru că se îngrămădiseră unul într-altul, întunericul s-a adâncit. În lumina pâlpâitoare şi umbrele ce anticipau întunericul, vedea o scenă care putea fi doar rodul unei minţi torturate.

Jos, pe câmpii, erau 45.000 de oameni ce formau o caricatură obscenă a umanităţii, ţinându-se unul pe altul în poziţii contorsionate date de moarte. Suliţe rupte, echipament împrăştiat pe pământ cât de departe putea vedea Casca. Pentru ce? Privi către cauză, acest mare oraş. Ctesiphon nu mai exista. Flăcările oraşului incendiat înălţau *degete* uleioase, negre către

cerul furtunos. Ţipetele locuitorilor amestecat cu vuietul flăcărilor. Ctesiphon era trecut prin sabie şi foc, iar locuitorii rămaşi erau făcuţi sclavi – după ce soldaţii îşi vor fi satisfăcut mai întâi plăcerile, pentru că nu era violul dreptul cuceritorului? Şi cărui alt scop serveau femeile decât acela de a servi bărbaţilor? Cele prea bătrâne erau trecute prin sabie. Copii erau încărcaţi în căruţe pentru lunga călătorie către pieţele de sclavi din Siria unde vor fi vânduţi la licitaţie.

Comandantul part, înconjurat de morţii săi, a căzut pe câmp, cu gura plină de ţărână. Nobilul a murit în convulsii, muşcându-şi rănile şi pământul ca un câine turbat. În acele clipe, soţia sa favorită îşi depărta picioarele lăsând o grupă de legionari să-şi satisfacă plăcerile cu ea în speranţa că ea şi copii ei vor fi cruţaţi. Fii regelui fuseseră deja ucişi cu sabia – chiar şi bebeluşii. Cea mai bună cale de a curma o linie regească de a se reface şi a provoca probleme mai târziu era de a o extermina în întregime, iar romanii erau oameni practici.

Patru mii de războinici supravieţuitori au fost înlănţuiţi împreună şi se îndreptau spre orizont, cu plânsul femeilor lor încă răsunându-le în urechi. Ctesiphon ardea. Vulturii romani erau triumfători. Doar un mic detaşament a rămas în urmă pentru a curăţa urmele operaţiunii şi ca să ocupe pentru o vreme capitala. Ce a mai rămas din Ctesiphon va servi ca bază înaintată şi cartier general. Grosul armatei mărşăluia deja pentru gloria generalului său.

În timp ce oraşul ardea, altă flacără se aprinsese în mintea cuceritorului său. Încălzit de plăcerea victoriei, Avidius Cassius s-a gândit la menirea sa de senator şi lider al Romei. A reflectat la adevărata valoare a onoarei romane; gândul i-a venit ca ceva normal: *Ave Avidius, Imperator!* Scânteia s-a aprins în mintea s-a… *Imperator!*

În mintea lui Casca nu era nici o scânteie. Şi-a întors privirea la cei 45.000 de oameni care acopereau câmpul de bătălie. Alte bătălii, alţi morţi. Câte privelişti ca aceasta a văzut în viaţa sa? La câte va mai putea rezista? Oameni morţi…corpurile acopereau pământul cât putea vedea ochiul de departe. Caii… ţipau ca femeile în aerul furtunii, până ce unul dintre membrii detaşamentului de curăţire va avea bunăvoinţa de a le tăia gâtul, unul câte unul, lăsând ca sângele lor să se amestece cu cel al

omului care i-a fost stăpân şi să hrănească împreună ţărâna flămândă de sub ei.

Soldaţii *gunoieri*... Romanii umblau pe câmp, jefuind cadavrele inamicului învins. Parţia nu mai exista. Uciderea răniţilor era ultimul act al acestui scenariu îngrozitor. 45.000 de oameni... cu ochii larg holbaţi... acuzând zeii că i-au părăsit... gurile negre ca nişte găuri din care ieşeau strigăte mute... mâini împietrite ca nişte gheare ce încercau să înşface paradisul... sau săpând pământul nisipos ca şi cum căutau puţin confort. Moarte. Moarte. Moarte!

Moarte... moarte... oricine putea ucide, oricine putea fi ucis – toţi în afară de mine! Gândul a explodat în mintea lui Casca.

Destul!

Scoţându-şi armura zdrobită şi însângerată de pe piept, şi-a ridicat glasul către cerul tunător de deasupra. Amintirea unei alte zile şi a altei furtuni l-a copleşit... Cât trecuse de atunci? Două sute de ani? Picături mari de ploaie cădeau pe pământ. Din depărtări se rostogoleau tunetele.

Lacrimile lăsau urme pe chipul lui Casca, iar anii de chin şi-au croit drum din gâtul său izbucnind într-un urlet sfâşietor. Şi-a scos din teacă gladiusul cu lama tocită şi ciobită de măcelul acelei zile şi a răcnit:

— Yeshua! Iisus! Evreule! Zeu sau demon!

Propria voce părea a fi unul dintre tunete. S-a ridicat în picioare şi cu sabia înălţată către ceruri, a strigat:

— În numele compasiunii, lasă-mă să mor! Ce ţi-am făcut acum mulţi ani în Ierusalim e un nimic pe lângă ce mi-ai făcut tu mie. Am fost pedepsit de o mie de ori mai mult. Tu eşti cel fără milă sau compasiune. Dragostea pe care credincioşii tăi o predică este o minciună. Eşti mult mai crud decât mine sau decât oricare alt om. Tu ai murit – lasă-mă şi pe mine să mor!

Cu un urlet final, Casca a întors sabia cu vârful spre pieptul său. Muşchii s-au întărit şi cu toată forţa sa a implântat lama lungă de două picioare direct prin inimă... jumătate din lungime ieşindu-i prin spate. Lama soldatului aproape că a tăiat inima-i în două bucăţi, în piept. Durerea l-a copleşit.

Chemase moartea să-l ia, ca să-i dea pace, şi, pe când simţea că forţa i se scurgea, secându-l de viaţă, un sentiment de recunoştinţă şi-a făcut loc în gândurile sale. *Moarte* – a şoptit cu buzele pline de sânge. *Fii binevenită... bineve...*

Sabia i s-a mişcat în mână.

NU!

NU! l-a cuprins panica. NU!

Lama era forţată să iasă din trupul şi inima sa.

NU! a strigat.

În linişte, încet, irezistibil, lama a fost forţată să iasă din trup. S-a luptat aşa cum nu o mai făcuse niciodată să o ţină înfiptă în el, dar pierdea această *bătălie*.

Îşi *pierdea* moartea.

Acum, lama era ieşită aproape complet. Putea să-şi simtă inima zdrenţuită cum începe să bată singură.

Casca s-a ridicat, cu faţa către cerul tunător, din care ploaia curgea peste el ca un torent. Suspinând în durere a strigat:

— Lasă-mă să mor! Blestemat să fii, lasă-mă să mor! Cât va mai trebui să îndur?

Un şoc rece i-a lovit mintea. Vocea evreului venea dintre tunete şi i-a lovit conştiinţa cu cuvintele:

— …până ce ne vom întâlni din nou.

26

Goldman şi-a deschis ochii, iar ceaţa dintre vis şi realitate a dispărut. Nu era nici un dubiu asupra locului în care se afla; *click*ul aerului condiţionat şi vuietul acestuia îi era suficient de familiar, încât să-şi dea seama că era aşezat pe un scaun tare – mobilier guvernamental – într-o cameră de spital din Nha Trang, Vietnam. Iar hainele sale erau ude de sudoare, deşi un curent rece venea spre el.

Şi mai era un alt detaliu, mai important, că ceva nu era în regulă.

Patul de spital era gol. Casey – Casca – dispăruse…

Pe Goldman l-a cuprins o revărsare rece de frică.

Mintea încă îi mai era plină cu imaginile, sunetele şi mirosul acelei ultime mari bătălii de pe câmpiile parţiene. Sau era doar mirosul de sânge ce venea de la morga spitalului, aflată chiar alături? Erau, desigur, căi raţionale pentru a explica halucinaţiile. *La urma urmei sunt doctor, pot să-mi stăpânesc panica*. Fără grabă, a făcut un control vizual al încăperii. Nu se schimbase nimic, cu excepţia faptului că Casey nu se mai afla în pat. Şi, după locul unde era plasat scaunul său, nimeni nu ar fi putut

aduce o targă înăuntru cu care să ia rănitul în timp ce el dormea. Privi patul. Să nu fi fost niciodată culcat acolo cineva? Nu. Se vedea urma pe care numai un trup o putea lăsa, iar învelitoarea era dată deoparte ca şi cum Casey pur şi simplu s-a ridicat singur şi a părăsit încăperea.

Goldman se aplecă peste pat şi şi-a trecut uşor degetele peste suprafaţa acestuia. A simţit o urmă de căldură. Privi din nou uşa. Închisă. Simţindu-se niţel ridicol, se aplecă, uitându-se sub pat. Putea vedea întreg spaţiul până la zid. Nimic. Cercetă atent întreaga încăpere. Era cu totul singur.

Ciudat. Teribil de ciudat.

Pocni din degetele mâinii drepte. A putut auzi foarte bine zgomotul sec. Îşi ridică mâna în dreptul luminii. Nu. Toate simţurile îi funcţionau normal.

Şi totuşi…

A deschis uşa şi a ieşit pe hol, poticnindu-se, trupul său funcţionând ca şi cum întreaga energie se scursese din el. Membrele îi atârnau letargic în timp ce străbătea holul către camera colonelului Landries. Se simţea ameţit de parcă ar fi fost beat – dar nu-şi amintea să fi băut ceva. După ce a trecut de sala de mese, s-a deschis o uşă exterioară şi a observat veneau zorile. Îşi verifică ceasul : 0430. Realitate. În sala de mese, bucătarii îşi certau ajutoarele vietnameze. Normal. Familiar.

Ciocăni la uşa lui Landries.

— Acum ce dracu mai e? s-a auzit din interior un mormăit somnoros.

Goldman a ciocănit din nou.

— Bine, bine! Nu mai face zgomot. Vin!

Landries a deschis uşa. Purta doar bermudele, iar părul cărunt de pe piept îi era asudat.

— Goldman? văzu ceva în ochii acestuia. E vorba de Casey, nu-i aşa? E mort?

— Mort? izbucni Goldman în râs. Mort? Casey mort? Nu, doctore, e singurul lucru care nu este.

Continuă să râdă aproape isteric.

Acum se aflau în cabinetul lui Landries, cu uşa încuiată, şi cu o sticlă aproape goală de whiskey Jack Daniels pe birou. Amândoi oamenii uitaseră de trecerea timpului.

— Asta e tot, a concluzionat Goldman. Patul este gol, iar el a dispărut. Nu-mi prea dau seama dacă nu cumva mă simt uşurat că a plecat.

Landries rotea paharul între degetele sale subţiri, de artist. Tăcerea persista în încăpere. În sfârşit, Landries a luat sticla, a împărţit ceea ce mai rămăsese din licoare în cele două pahare, apoi a aruncat sticla goală în coşul de hârtii. Gestul avea un fel de rutină… ca şi cum întreaga chestiune ar fi fost aranjată.

Landries sorbi din pahar, lăsând arsura dulce a whiskeyul de Tenessee să-i încălzească stomacul.

— Poate că ai dreptate, Goldie.

Era pentru prima oară când i se adresa astfel.

— Poate că e mai bine. Deci… Noi o să-l declarăm AWOL în raportul spitalului către Poliţia Militară şi să sperăm că aşa se va termina totul. Am eu presimţirea că PM nu-l va găsi. Cât despre documente, amândoi ştim cât de des sunt pierdute sau distruse fişele medicale în zonele de război. Eu am păţit-o de multe ori în trecut. Aşa că n-aş fi surprins dacă acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu documentele lui Casey. Toate, inclusiv dosarul 201. Nu, Goldie, n-aş fi deloc surprins dacă asta s-a întâmplat. Dar tu?

Goldman a dat aprobator din cap.

— Acum… despre întreaga poveste, a continuat colonelul. Ce am văzut noi şi ce şi-a spus el – asta e altă problemă.

Rămase tăcut vreme îndelungată.

— Ai vreo sugestie?

— Nu.

— Atunci să spunem doar că nu treaba noastră şi să o lăsăm aşa.

— De acord.

— Totuşi…

Un zâmbet uşor maliţios începu să se formeze în colţul gurii lui Landries.

— Data viitoare când capelanul se va mai băga singur în seamă, cred că îi voi pune câteva întrebări interesante.

27

În Peninsula Sinai, un camion de producţie americană, semişenilat, huruia peste dunele de nisip şi s-a oprit într-un *wadi* la baza unui afloriment de roci. Şoferul a virat autovehiculul, prin

blocarea unei şenile. Rotirea a fost foarte strânsă, în cercuri mici, ceea ce i-a bucurat foarte mult pe tinerii soldaţi israelieni ce şi-au manifestat zgomotos admiraţia pentru această manevră demnă de un *hot-rodder*. Feţele lor bronzate străluceau de bucuria victoriei şi a succesului. Pe laterala camionului, Steaua lui David era perfect vizibilă.

Singurul soldat care nu era exuberant şi nici măcar nu râdea, era liderul *squad*ului, dar tinerii israeliţi îl considerau *de-al lor*. Se considerau chiar norocoşi că au un asemenea lider. Poate că uneori era prea aspru şi serios, dar cu toţii erau de acord că avea un instinct straniu de a face exact ceea ce trebuia la momentul potrivit. Acest instinct le salvase fundurile de multe ori în această ultimă confruntare cu egiptenii şi blindatele lor de fabricaţie rusească. Şi totuşi, nu ştiau nimic despre liderul *squad*ului lor. Era unul dintre aceia care veniseră de nicăieri ca să-i ajute pe israelieni în lupta lor împotriva arabilor; iar Israelul nu i-a pus nici o întrebare.

Soldaţii israelieni au debarcat rapid şi s-au răspândit pentru a cerceta cu atenţie zona şi terenul înconjurător. Operatorul radio şi-a activat echipamentul şi era gata să transmită sau să recepţioneze. Misiunea *squad*ului era importantă; la 20 de mile spre vest, în flancul lor drept, forţele egiptene se retrăgeau în confuzie şi panică după succesul iniţial; echipajul şenilatei trebuia să stea cu ochii pe egipteni şi să raporteze poziţia acestora la Comandamentul central. Împreună cu alte unităţi similare cu a lor, trebuiau să-l menţină pe egipteni canalizaţi într-o zonă cât mai îngustă. Asta făcea ca Aviaţia Militară Israeliană (*Zroa HaAvir VeHahalal*) să-i poată distruge mai uşor. Misiunea secundară a *squad*ului era să aibă grijă de luptătorii inamici rătăciţi după trecerea efectivelor principale egiptene. Trebuiau fie să-i ucidă, fie să-i adune şi să-i mâne înapoi în cuptorul de nisip şi pietre arse de soare, care era Sinaiul.

Până când *squa*dul s-a convins că zona era securizată, s-a lăsat seara. Şoferul semişenilatei, un flăcău de vreo 20 de ani, zâmbitor şi cu părul cârlionţat, şi-a dat jos de pe umăr pistolul automat UZI de 9 mm şi s-a ghemuit pe jos. A luat o mână de nisip pe care l-a lăsat să curgă printre degetele răsfirate. Îl privi pe liderul *squad*ului şi spuse – cu un puternic accent de Brooklyn:

— Adică pe-aici nu-i nimic altceva decât rahatul ăsta? – scutură şi ultimele fire de nisip. N-are nici un haz, dom'le. Mi-aş fi

dorit al dracului să nu mă las convins de pălăvrăgeala lu' ăl bătrân despre întoarcerea în Israel. Acum n-aş fi fost aici încercând să arunc în aer o gaşcă de ăştia cu *perdeluţe* pe cap.

Făcu o pauză, lingându-şi buzele uscate.

— Aş fi vrut să avem mai multă apă. S-ar putea să rămânem fără dacă o mai frecăm mult pe aici.

Liderul *squad*ului s-a întors spre el. Chipul său era la fel de aspru precum aceste antice dune. Şi-a orientat trupul pătrăţos către nord, a aşteptat o clipă ca şi cum se gândea la ceva ce tânărul şofer nu putea şti, apoi a arătat în depărtare.

— Acolo era un izvor la baza a două coline aflate la doi *click* de aici. Nu seacă niciodată. Probabil că merită să verificăm mai târziu.

Când şi-a dat jos casca, cicatricea albă de la baza părului a contrastat cu bronzul accentuat al feţei. Cicatricea subţire ce se lungea în jos pe lângă ochiul drept până la colţul gurii, era aproape invizibilă, fiind disimulată în rânjetul strâmb.

Tânărul şofer impertinent s-a uitat la el.

— Adevărat? Ai mai fost vreodată pe aici?

Înainte să poată răspunde Casey, Isaac, fiu de *rabbi*, i-a chemat la rugăciunea de seară. La urma urmei, era *Sabbath*ul.

Casey îi privea pe tinerii luptători rugându-se Dumnezeului lor în lumina serii, soarele trimiţând săgeţi roşii peste Sinai. A ascultat iarăşi sunetele anticei litanii evreieşti scoase de aceşti tineri: *„E scris în Lege: Căci Domnul Dumnezeul vostru este Dumnezeul dumnezeilor, Domnul domnilor, Dumnezeul cel mare, puternic şi înfricoşat...* şi după aceea este scris*: care face dreptate*[20]*…"*

Casey stătea nemişcat, lăsând să-l învăluie teribila izolare a acestor cuvinte. A răspuns la întrebarea evreului din Brooklyn cu o voce care era doar o şoaptă pe care el singur a auzit-o:

— Da. Am fost pe aici, ca soldat, cu mult timp în urmă. Cu foarte mult timp în urmă…

SFÂRŞIT

[20] Citat din Deuteronomul 10:17, 18.